

სს „ოპკა“

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით მომზადებული
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

31 დეკემბერი, 2022 წ.

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

„კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება“

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები:

1. ჯგუფი და მისი საქმიანობა	5
2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო.....	5
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა.....	6
4. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას	22
5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება.....	23
6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები	25
7. ნაშთები და გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან	29
8. ძირითადი საშუალებები	30
9. არამატერიალური აქტივები	31
10. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები	32
11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	32
12. გაცემული სესხები	33
13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	33
14. გადახდილი ავანსები	35
15. მარაგები	35
16. ნასესხები სახსრები	35
17. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯერება	36
18. სააქციო კაპიტალი	36
19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	37
20. მიღებული ავანსები	37
21. ამონაგები.....	37
22. მომსახურების ხარჯები	38
23. შრომითი დანახარჯები	38
24. ფინანსური დანახარჯები	38
25. ფინანსური შემოსავალი.....	38
26. მთავარი შვილობილი და მეკავშირე საწარმოები	39
27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები	39
28. ფინანსური რისკის მართვა.....	40
29. კაპიტალის მართვა.....	43
30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება	43
31. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიის მიხედვით.....	45

სხვა ინფორმაცია – კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ოპპას“ აქციონერსა და ხელმძღვანელობას

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს სს „ოპპას“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში, ერთობლივად, - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე ჯგუფის კონსოლიდირებული საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა („ფასს“) და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

ჩვენი აუდიტის საგანი

ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში შედის:

- კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის; და
- კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე დართული შენიშვნები, მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციის ჩათვლით.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მიუკერძოებლობა

ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) შესაბამისად. ჩვენ შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას (მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს მმართველობით ანგარიშგებაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი.

აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ამასთან, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით მოგვეთხოვება, მოსაზრება გამოვთქვათ იმის თაობაზე, მმართველობითი ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შეესაბამება თუ არა სათანადო ნორმატიულ აქტებს და განვიხილოთ, შეიცავს თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით სავალდებულო ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებთან;
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტის მოთხოვნებს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.

- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.

- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

ხელმძღვანელობას, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

შპს „პრაისუოტერჰაუსკუპერსი საქართველო“ (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-F-775813)

ლაშა ჯანელიძე (რეგისტრაციის #SARAS-A-562091

2023 წლის 19 აპრილი

თბილისი, საქართველო

ათას ლარში	შენიშვნები	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
აქტივები			
მოკლევადიანი აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11	12,103	11,653
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	0	376	280
მარაგები	15	4,372	3,958
გადახდილი ავანსები		1,937	1,997
საგადასახადო აქტივები, წმინდა		163	89
სულ მოკლევადიანი აქტივები		18,951	17,977
გრძელვადიანი აქტივები			
გაცემული სესხები	12	8,608	12,621
სხვა არამატერიალური აქტივები	9	3,299	3,022
ძირითადი საშუალებები	8	8,917	7,963
სულ გრძელვადიანი აქტივები		20,824	23,606
სულ აქტივები		39,775	41,583
ვალდებულებები			
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	15,983	12,364
მიღებული ავანსები	20	2,193	4,535
ნასესხები სახსრები	16	-	1,043
წმინდა საგადასახადო ვალდებულება		51	-
საიჯარო ვალდებულებები	10	731	647
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		18,958	18,589
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	10	971	1,562
ნასესხები სახსრები	16	-	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		971	1,562
სულ ვალდებულებები		19,929	20,151
საკუთარი კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	18	3,616	3,616
გაუნაწილებელი მოგება		16,230	17,816
სულ საკუთარი კაპიტალი		19,846	21,432
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		39,775	41,583

გამოსაცემად დამტკიცებული და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 19 აპრილს:

ლევან კირვალიძე
გენერალურ დირექტორს

ქეთევან მაისურაძე
ფინანსური დეპარტამენტის უფროსი

სს „ოპპა“

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნები	2022	2021
ამონაგები	21	42,240	44,056
მომსახურების ხარჯები	22	(27,902)	(27,726)
შრომის დანახარჯები	23	(10,433)	(9,006)
მასალებზე გაწეული ხარჯები		(1,238)	(1,987)
მარკეტინგის ხარჯები და პროდუქტის შემუშავება		(455)	(775)
სხვა ხარჯები		(247)	(427)
სხვა შემოსავალი		554	439
შემოსავლები ფინანსური შემოსავლის, ფინანსური დანახარჯების, მოგების გადასახადის ხარჯის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე		2,519	4,574
ცვეთა და ამორტიზაცია	8,9	(2,660)	(2,473)
საოპერაციო (ზარალი)/მოგება		(141)	2,101
ფინანსური შემოსავალი	25	725	1,101
ფინანსური დანახარჯები	24	(2,170)	(1,840)
(ზარალი)/მოგება დაბეგვრამდე		(1,586)	1,362
მოგების გადასახადის ხარჯი		-	-
წლის (ზარალი)/მოგება		(1,586)	1,362
წლის სხვა სრული შემოსავალი		-	-
წლის მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი		(1,586)	1,362

სს „ოპპა“

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

ათას ლარში	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,616	16,454	20,070
წლის წმინდა მოგება	-	1,362	1,362
წლის სრული შემოსავალი	-	1,362	1,362
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,616	17,816	21,432
წლის ზარალი	-	(1,586)	(1,586)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(1,586)	(1,586)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,616	16,230	19,846

ათას ლარში	შენიშვნები	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
დასაბეგრი ზარალი/(მოგება)		(1,586)	1,362
კორექტირებები:			
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯი	8, 9	2,660	2,473
ფინანსური შემოსავალი	25	(725)	(1,101)
ფინანსური დანახარჯები	24	2,170	1,840
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა ზარალი		167	136
აქტივის გამოყენების უფლების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა		99	1
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების წმინდა გაუფასურების ზარალი		62	131
საოპერაციო ფულადი ნაკადები საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებებამდე		2,847	4,842
ცვლილება მარაგებში		(414)	(1,770)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		(157)	(222)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		(15)	(663)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		3,620	253
ცვლილება მიღებულ ავანსებში		(2,342)	1,383
ცვლილებები საბრუნავ კაპიტალში		692	(1,019)
მიღებული პროცენტი		178	392
გადახდილი პროცენტი	17	(179)	(277)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		3,538	3,938
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,869)	(277)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(853)	(476)
გაცემული სესხები		-	(3,197)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(3,722)	(3,950)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
აღებული სესხები	17	2,448	-
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი ნაწილის გადახდა	17	(688)	(724)
ნასესხები სახსრების ძირითადი თანხის გადახდა	17	(1,050)	(751)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		710	(1,475)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(76)	(102)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		450	(1,589)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	11	11,653	13,242
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს		12,103	11,653

1. ჯგუფი და მისი საქმიანობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით, 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის სს „ოპკასთვის“ (შემდგომში „კომპანია“, ყოფილი სს „ნოვა ტექნოლოჯი“) და მისი შვილობილი საწარმოებისთვის (შემდგომში „ჯგუფი“). კომპანია არის საქართველოში რეგისტრირებული სააქციო საზოგადოება. 2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მშობელი საწარმო, 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით, იყო „ჩეხური ენერგო-პრო ეი. ეს.“ (შემდგომში – „მშობელი საწარმო“). მშობელი საწარმო რეგისტრირებულია და ფუნქციონირებს ჩეხეთის რესპუბლიკაში და მისი აქციების 100%-ს ფლობს DK Holding Investments s.r.o. ამ უკანასკნელის აქციების ერთპიროვნული მფლობელია ბატონი იარომირ თესარი, რომელიც ამასთანავე ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა.

კომპანია ფლობს ორ შვილობილ საწარმოს: შპს „ტესო ტექ სოლუშენს“ და შპს „ასტერბიტს“, რომლებიც კონსოლიდირებულია ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას 100%-იანი საკუთრების წილი ჰქონდა შვილობილ საწარმოში. შპს „ტესო ტექ სოლუშენსი“ დაფუძნდა 2018 წლის 3 სექტემბერს და საქმიანობას საქართველოში ეწევა. შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ საქმიანობაა სწრაფი გადახდის ტერმინალებითა და მათი შემადგენელი ნაწილებით ვაჭრობა. შპს „ასტერბიტი“ არის 2022 წლის 4 ნოემბერს საქართველოში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია. შპს „ასტერბიტის“ მთავარი საქმიანობაა პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარება და მასთან დაკავშირებული მომსახურება (26-ე შენიშვნა).

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი ფლობს სწრაფი გადახდის ტერმინალებს და მომხმარებლებს გადახდის მომსახურებას უწევს როგორც საკუთარი, ისე დილერების კუთვნილი ტერმინალებით, ასევე ელექტრონული არხებით და Android-ის და IOS მობილური აპლიკაციების მეშვეობით.

იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის იურიდიული მისამართია: ალ. ყაზბეგის გამზ. 15 0160 თბილისი, საქართველო კომპანია შეიქმნა, როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, დარეგისტრირებულია საჯარო რეესტრის მიერ საიდენტიფიკაციო ნომრით: 248429598. შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი არის 402099144. შპს „ასტერბიტის“ გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი არის 405575685. ორივე შვილობილი საწარმო რეგისტრირებული საჯარო რეესტრის მიერ.

წარსადგენი ვალუტა. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (შემდგომში „ლარი“), თუკი სხვა რამე არ არის მითითებული.

2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა წარმოებს საქართველოში. საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის გარკვეული მახასიათებლები აქვს, მათ შორის ინფლაციის შედარებით მაღალი დონე და მაღალი საპროცენტო განაკვეთები. საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო კანონმდებლობა სხვადასხვანაირად შეიძლება იქნეს აღქმული, რაც კიდევ უფრო ურთულესს საქმეს საქართველოში მოქმედ კომპანიებს. საქართველოს სამომავლო ეკონომიკური მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული მთავრობის მიერ მიღებულ ეკონომიკურ, ფინანსურ და ფულად-საკრედიტო ზომებზე, ისევე, როგორც საგადასახადო, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ განვითარებაზე.

2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

კოვიდ-19. 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ კოვიდ-19-ის გავრცელება გლობალურ პანდემიად გამოაცხადა. პანდემიაზე რეაგირების მიზნით საქართველოს მთავრობამ შემოიღო მრავალი ზომა, რომლებიც მიზნად ისახავდა კოვიდ-19-ის გავრცელებისა და გავლენის შეკავებას. ამ ზომებს შორის იყო: მოგზაურობის აკრძალვა და შეზღუდვა, კარანტინი, სახლის პირობებში იზოლაციის დაწესება და ბიზნესსაქმიანობის აღკვეთა, კომპანიების დახურვის ჩათვლით. ზოგიერთი ზემოაღნიშნული ზომა მოგვიანებით შემსუბუქდა, თუმცა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2023 წელს ვირუსის შესაძლო ახალი შტამების საპასუხოდ საქართველოს მთავრობისგან დამატებითი შეზღუდვების დაწესების რისკი რჩება. ხელმძღვანელობას არ აქვს საშუალება ზუსტად იწინასწარმეტყველოს მოვლენათა ყველა შესაძლო განვითარება, რომელსაც შეიძლება გავლენა ჰქონდეს საქართველოს ეკონომიკაზე და, შესაბამისად, ჯგუფის მომავალ ფინანსურ მდგომარეობაზე. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მიმართავს ყველა საჭირო ღონისძიებას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად.

ომი რუსეთსა და უკრაინას შორის. 2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთ-უკრაინის საზღვართან რუსული სამხედრო ძალის მოხილვების შემდეგ რუსეთის ჯარებმა საზღვარი გადაკვეთეს. აგრესია და შეტევა, რომელიც საერთაშორისოდ აღიარებულია ომად, არის ყველაზე ფართომასშტაბიანი ტრადიციული სამხედრო თავდასხმა ევროპულ სახელმწიფოზე მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ. მან გამოიწვია ევროპის ყველაზე დიდი ლტოლვილთა კრიზისი ომის შემდეგ, რადგან მილიონობით უკრაინელმა დატოვა ქვეყანა და საკუთარი სახლი. უკრაინაში ომის შედეგად, ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უმკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს. ბევრი ბიზნესი რუსეთიდან და ბელარუსიდან გავიდა. სიტუაცია ჯერ კიდევ იცვლება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და არსებითი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. ჯგუფს პირდაპირი კავშირი არ აქვს უკრაინასთან, რუსეთთან და ბელარუსთან. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ყოველივე ამას არ ექნება საგრძნობი გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე. ვინაიდან ომი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, რთულია ჯგუფზე მისი სრული გავლენის სარწმუნოდ შეფასება, რადგან გაურკვეველია ეკონომიკაზე მისი გავლენის მასშტაბი. ხელმძღვანელობა ყურადღებით აკვირდება შექმნილ ვითარებაში ეკონომიკურ სიტუაციას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

მომზადების საფუძველი. ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფასს-ის და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდით. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისთვის გამოყენებული ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა აღწერილია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა ერთნაირად ვრცელდება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ საგანგებოდ სხვა რამ არ არის მითითებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

ფასს-ის შესაბამისად კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება მოითხოვს გარკვეული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების გაკეთებას. ის ასევე მოითხოვს ხელმძღვანელობის მიერ განსჯის გამოყენებას ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას. ის საკითხები, რომლებიც საჭიროებს განსჯის შედარებით მაღალ დონეს ან ხასიათდება სირთულით, ან ის საკითხები, რომელთა შემთხვევაშიც კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის მნიშვნელოვანია დაშვებები და წინასწარი შეფასებები, წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. შვილობილი საწარმოები ის ინვესტირებული საწარმოებია, რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს, რადგან ჯგუფს (i) შეუძლია წარმართოს ინვესტირებული საწარმოს ის საქმიანობები, რომლებიც მის უკუგებაზე მნიშვნელოვნად მოქმედებს, (ii) აქვს ინვესტირებულ საწარმოში მონაწილეობის შედეგად ცვლად უკუგებასთან დაკავშირებული რისკი და უფლებები, და (iii) შეუძლია გამოიყენოს ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენა და იმოქმედოს ინვესტორის უკუგების ოდენობაზე. სხვა საწარმოზე ჯგუფის გავლენის შეფასებისას ხდება არსებითი უფლებების, მათ შორის არსებითი პოტენციური ხმის უფლებების, არსებობის და ეფექტის გათვალისწინება. იმისათვის, რომ უფლება არსებითად ჩაითვალოს, მის მფლობელს უნდა ჰქონდეს ამ უფლების პრაქტიკული გამოყენების შესაძლებლობა ინვესტირებული საწარმოს შესაბამისი საქმიანობების წარმართვის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებისას. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტირებულ საწარმოზე მაშინაც კი, როდესაც ინვესტირებული საწარმოს ხმის უფლებების ნახევარს ან ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი ადარებს თავის ხმის უფლებათა რაოდენობას სხვა მფლობელების ხმის უფლებების რაოდენობასა და გაბნევასთან, რათა განსაზღვროს აქვს თუ არა ფაქტობრივი გავლენა ინვესტირებულ საწარმოზე. სხვა ინვესტორების დამცავი უფლებები, როგორიცაა უფლებები, რომლებიც უკავშირდება ინვესტირებული საწარმოს საქმიანობაში ფუნდამენტურ ცვლილებებს ან გამოიყენება მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში, ჯგუფს ინვესტირებული საწარმოს გაკონტროლებაში ხელს არ უშლის. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს გადაეცემა კონტროლი (შემენის თარიღი) და მათი დეკონსოლიდაცია ხდება კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

შვილობილი საწარმოების შესყიდვის ბუღალტრული აღრიცხვისთვის გამოიყენება შემენის მეთოდი. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ნაკისრი ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით შემენის თარიღისთვის, არამაკონტროლებელი წილის ზომის მიუხედავად.

ჯგუფი არამაკონტროლებელ წილს, რომელიც წარმოადგენს კაპიტალში ამჟამინდელ საკუთრების წილს და, ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მფლობელს უფლებას აძლევს წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე, თითოეული ოპერაციისთვის ინდივიდუალურად აფასებს ან (ა) სამართლიანი ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივებში არასაკონტროლო პაკეტის პროპორციული წილის ოდენობით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილის შესაფასებლად ხდება შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების გამოქვითვა შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხის, შეძენილ საწარმოში არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის და შემენის თარიღამდე შეძენილ საწარმოში ფლობილი წილის სამართლიანი ღირებულების ჯამური თანხიდან. ყოველგვარი უარყოფითი თანხის („უარყოფითი გუდვილი“ ან „სარფიანი შესყიდვა“) აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, გამოავლინა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ყველა ნაკისრი ვალდებულება და პირობითი ვალდებულება, და გადაამოწმებს თავისი შეფასებების მართებულობას.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხა ფასდება გადაცემული აქტივების, გამოშვებული წილობრივი ინსტრუმენტების და მიღებული ან ნაკისრი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ შეძენასთან დაკავშირებული ისეთი დანახარჯების გამოკლებით, როგორიცაა საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო. წილობრივი ინსტრუმენტების შეძენასთან და გამოშვებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში სავალო ინსტრუმენტების გამოსაშვებად გაწეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება ვალის საბალანსო ოდენობიდან, ხოლო შეძენასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი გარიგების დანახარჯი ტარდება ხარჯებში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შიდაჯგუფური ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან არარეალიზებული შემოსულობები ერთმანეთთან გაიქვითება; არარეალიზებული ზარალიც გაიქვითება, თუ დანახარჯების ამოღება შეუძლებელი არ არის. ჯგუფი და მისი შვილობილი საწარმოები იყენებენ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის შიდა პოლიტიკასთან.

არამაკონტროლებელი წილი არის შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების და საკუთარი კაპიტალის ნაწილი, მიკუთვნებადი იმ წილებისთვის, რომლებსაც ჯგუფი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არ ფლობს. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებისთვის შექმნილი რეზერვების გამოკლებით, სადაც საჭიროა.

შემდგომი დანახარჯები აისახება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება კონსოლიდირებული აქტივის სახით, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ მაშინ, თუ მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი მიიღებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს ამ ერთეულიდან და თუ ერთეულის ღირებულების სარწმუნოდ განსაზღვრა შესაძლებელია. უმნიშვნელო რემონტისა და ყოველდღიური ტექნიკური მომსახურების ხარჯების აღიარება ხდება ხარჯების ნაწილში მათი გაწევისთანავე. ძირითადი საშუალებების ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის ხარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილები ჩამოიწერება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მისი გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი.

საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აისახება წლის მოგებაში ან ზარალში. გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებულია აქტივისათვის წინა წლებში, საჭიროების შემთხვევაში შებრუნდება, თუ ადგილი ჰქონდა ცვლილებას გაანგარიშებებში, რომლებიც გამოყენებული იქნა აქტივის გამოყენების ღირებულების ან გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

აქტივის გასვლის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი განისაზღვრება მიღებული შემოსავლების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან და მათი აღიარება ხდება წლის მოგებაში ან ზარალში, სხვა საოპერაციო შემოსავლის ან ხარჯების მუხლში.

ცვეთა. დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებს და მიწას ცვეთა არ ერიცხება. ძირითადი საშუალებების სხვა მუხლების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

	სასარგებლო მომსახურების ვადა წლებში
შენობები	20
გადახდის ტერმინალები და ნაწილები	5-10
საოფისე აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	5-10
სხვა ძირითადი საშუალებები	5-10

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის სავარაუდო თანხა, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებდა ამ აქტივის გაყიდვით, რასაც აკლდება სავარაუდო გასვლის დანახარჯები, იმ შემთხვევაში, თუ აქტივები უკვე იმ სიძველისა და იმ მდგომარეობაშია, როგორც ეს მოსალოდნელია მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლოს. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

აქტივის გამოყენების უფლება. ჯგუფი იჯარით იღებს საოფისე და სასაწყობო ფართებს. ხელშეკრულებები შეიძლება შეიცავდეს როგორც საიჯარო, ისე არასაიჯარო კომპონენტებს. ჯგუფი სახელშეკრულებო ანაზღაურების თანხას საიჯარო და არასაიჯარო კომპონენტებზე ანაწილებს მათი ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე.

იჯარიდან წარმოქმნილი აქტივების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე.

საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით და მოიცავს შემდეგს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველი შეფასების თანხა,
- ნებისმიერი საიჯარო გადახდა, განხორციელებული იჯარის დაწყების თარიღით ან მანამდე, შემცირებული მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდებით,
- ყოველგვარი თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები, და
- საიჯარო ხელშეკრულებით მოთხოვნილ მდგომარეობამდე აქტივის აღდგენის ხარჯი.

აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა, როგორც წესი, ერიცხება წრფივი მეთოდით, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უფრო ხანმოკლე პერიოდზე. თუ ჯგუფს გონივრულ ფარგლებში მოელის შესყიდვის ოფციონის აღსრულებას, აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთა ხდება შესაბამისი აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადებზე. აქტივის გამოყენების უფლების მუხლების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, შემდეგი წესით:

შენიშვნები

სასარგებლო
მომსახურების ვადა
წლებში
3-დან 5

არამატერიალური აქტივები, გუდვილის გარდა. კონსოლიდირებულად შეძენილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

ჯგუფის მიერ შეძენილი ან შექმნილი არამატერიალური აქტივები, რომელთაც სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადა აქვთ, აისახება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. ჯგუფი საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს ფლობს, რომელთა ამორტიზაციას ახდენს წრფივი მეთოდით მათი სასარგებლო მომსახურების მოსალოდნელ ვადაზე.

ლიცენზიები
საოპერაციო პროგრამული უზრუნველყოფა

სასარგებლო
მომსახურების ვადა
წლებში

2-10
2-10

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის განმავლობაში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც რამე მიანიშნებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურებაზე. ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში მინიმუმ ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელი ათვისების ცვლილება შესაბამისად ცვლის ამორტიზაციის პერიოდს ან მეთოდს და აღირიცხება, როგორც სააღრიცხვო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება.

განსაზღვრული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯებში, რომლებიც შეესაბამება არამატერიალური აქტივების ფუნქციას.

არამატერიალური აქტივების აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ფასდება, როგორც წმინდა გასვლის ამონაგებსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც აქტივის აღიარება წყდება.

კვლევის დანახარჯები გაწევისთანავე აისახება ხარჯებში. შიდა რესურსებით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია. შიდა რესურსებით შექმნილი (მათ შორის, შიდა პროექტის შემუშავების ფაზაში) არამატერიალური აქტივები აღიარებულია არამატერიალურ აქტივად, თუ ჯგუფს შეუძლია დაამტკიცოს:

- რომ ტექნიკურად განხორციელებადია არამატერიალური აქტივის დასრულება ისე, რომ მისი გამოყენება ან გაყიდვა გახდეს შესაძლებელი;
- აქტივის დასრულების განზრახვა და გამოყენების ან მისი გაყიდვის შესაძლებლობა და სურვილი;
- როგორ წარმოქმნის აქტივი მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს;
- აქტივის დასრულებისთვის საჭირო რესურსების ხელმისაწვდომობა;
- შემუშავების განმავლობაში გაწეული დანახარჯების სარწმუნოდ შეფასების უნარი.

შიდა რესურსებით შექმნილი არამატერიალური აქტივების თავდაპირველად აღიარებული ღირებულება წარმოადგენს იმ დანახარჯების ჯამს, რომლებიც გაიწია არამატერიალური აქტივის გამოყენებისთვის ან გაყიდვისთვის ვარგისად ქცევის თარიღამდე.

აქტივის შექმნის ხარჯის საწყისი აღიარების შემდეგ აქტივი აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. აქტივის ამორტიზაცია იწყება მას შემდეგ, რაც დასრულებდა აქტივის შექმნა და აქტივი გამოყენებისთვის მზად არის. აქტივის ამორტიზაცია ხდება მოსალოდნელი მომავალი სარგებლის მიღების პერიოდის განმავლობაში. ამორტიზაცია აღირიცხება ცვეთისა და ამორტიზაციის დანარიცხის მუხლში. შექმნის პროცესში აქტივის გაუფასურება ყოველწლიურად მოწმდება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – შეფასების ძირითადი პირობები. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების ყველაზე ზუსტი მაჩვენებელი აქტიურ ბაზარზე მოქმედი ფასია. აქტიური ბაზარი ისეთი ბაზარია, სადაც აქტივისა თუ ვალდებულების გარიგებები ისეთი სიხშირითა და მოცულობით დგება, რომ ფასწარმოქმნის შესახებ ინფორმაცია მუდმივად არსებობდეს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტიურ ბაზარზე მიმოქცევაში მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგორც ცალკეული აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასის ნამრავლი საწარმოს მიერ ფლობილი ინსტრუმენტების რაოდენობაზე. ეს იმ შემთხვევაშიც ასეა, თუ ბაზრის ნორმალური დღიური სავაჭრო მოცულობა არ არის საკმარისი, რომ შთანთქას ფლობილი რაოდენობა და ერთიანი ოპერაციით პოზიციის გასაყიდად შეკვეთების განთავსებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს კოტირებულ ფასზე.

გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომელთა ფასების შესახებ არ მოიპოვება გარე საბაზრო ინფორმაცია, გამოიყენება შეფასების ისეთი მეთოდები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდები ან გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარი ბოლოდროინდელი გარიგებებისა თუ ინვესტირებული საწარმოების ფინანსური მონაცემების გათვალისწინების მეთოდები. სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა მხოლოდ ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს (ე.ი. შეფასება მოითხოვს მნიშვნელოვან არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს).

გარიგების დანახარჯები არის დამატებითი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური ინსტრუმენტის შესყიდვას, გამოშვებას ან გასხვისებას. დამატებითი დანახარჯი ისეთი დანახარჯია, რომელიც არ გაიწეოდა, გარიგება რომ არ შემდგარიყო. გარიგების დანახარჯებში შედის აგენტებისთვის (მათ შორის თანამშრომლებისთვის, რომლებიც გაყიდვების აგენტების ფუნქციას ასრულებენ), ბროკერებისა და დილერებისთვის გადახდილი საკომისიო, მარეგულირებელი ორგანოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟების მოსაკრებლები და აქტივების გადამცემისთვის დაწესებული გადასახადები და მოსაკრებლები. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავს სავალო ინსტრუმენტების პრემიებსა თუ დისკონტებს, ფინანსურ დანახარჯებსა თუ შიდა ადმინისტრაციულ ან ფლობის ხარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება არის ღირებულება, რომლითაც შეფასდა ფინანსური ინსტრუმენტი საწყისი აღიარების დროს, გამოკლებული სესხის ძირითადი თანხის დასაფარად გადასახდელი თანხები, დამატებული დარიცხული პროცენტი და, ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნებისმიერი რეზერვი. დარიცხული პროცენტი მოიცავს იმ გარიგების დანახარჯების ამორტიზაციას, რომლებიც საწყისი აღიარების დროს მომდევნო პერიოდზეა გადატანილი და ვადადამოსული თანხის ყოველგვარი პრემიასა თუ დისკონტს, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული საპროცენტო

შემოსავალი და დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის როგორც დარიცხული კუპონი, ისე ამორტიზებული დისკონტი და პრემია (წარმოქმნისას შემდგომ პერიოდზე გადატანილი საკომისიოს ჩათვლით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში), ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის კონსოლიდირებულად წარმოდგენილი და არ აისახება შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლისა და საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე გადანაწილების მეთოდი პერიოდის მუდმივი საპროცენტო განაკვეთის (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის) მისაღებად საბალანსო ღირებულებაზე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების (სამომავლო საკრედიტო ზარალების გამოკლებით) დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელ ვადაზე ან, თუ მართებულია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური ინსტრუმენტის საერთო საბალანსო ღირებულებამდე. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ხდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების დისკონტირება პროცენტის მომდევნო გადაფასების თარიღამდე, გარდა პრემიისა თუ დისკონტისა, რომელიც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის ცვალებად განაკვეთზე ან სხვა ცვლადებზე, რომლებიც საბაზრო განაკვეთების მიხედვით არ კორექტირდება. ასეთი პრემიებისა და დისკონტების ამორტიზაცია ხდება ინსტრუმენტის მთლიან მოსალოდნელ ვადაზე. დისკონტირებული (დღევანდელი) ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ თუ მიღებულ ყველა საკომისიოს, რომლებიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, საწყისი აღიარებისას უნდა განისაზღვროს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, მაგალითისთვის, სახელშეკრულებო გადახდების ნაცვლად, ის საწყისი აღიარებისას მოსალოდნელი ფულადი სახსრების საფუძველზე გამოითვლება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება. სამართლიანი ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა დანარჩენი ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯების მიხედვით. საწყისი აღიარებისას სამართლიან ღირებულებას ყველაზე კარგად ასახავს გარიგების ფასი. საწყისი აღიარებაზე შემოსულობა ან ზარალი მხოლოდ მაშინ აისახება, როდესაც სამართლიანი ღირებულება და გარიგების ფასი განსხვავებულია, რომლის მტკიცებულებასაც შეიძლება წარმოადგენდეს იმავე ინსტრუმენტის სხვა მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო ოპერაციები ან შეფასების ხერხი, რომელიც გულისხმობს მხოლოდ ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას. საწყისი აღიარების შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის და სავალ ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რაც იწვევს მყისიერ სააღრიცხვო ზარალს.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს შემდეგი შეფასების კატეგორიების მიხედვით: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ბიზნესმოდელი. ბიზნესმოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი თავის აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოსაქმნელად – ჯგუფის მიზანია (i) ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით („სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობილი“), თუ (ii) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ისე აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების მიღება („სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობილი“) ან, თუ არც (i) და არც (ii) შესაფერისი არ არის, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება „სხვა“ ბიზნესმოდელში და შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივების ჯგუფისთვის (პორტფელის დონეზე) ბიზნეს მოდელი განისაზღვრება ჯგუფის მიერ შეფასების თარიღით ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნების მისაღწევად განხორციელებული საქმიანობის შესახებ შესაფერისი მტკიცებულების საფუძველზე. ჯგუფის მიერ ბიზნესმოდელის განსაზღვრისთვის გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს: პორტფელის დანიშნულებას და შემადგენლობას, წარსულ გამოცდილებას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მიიღებოდა ფულადი ნაკადები შესაბამისი აქტივებიდან, როგორ ხდება რისკების შეფასება და მართვა, როგორ ფასდება აქტივების შედეგიანობა და როგორ ხდება მენეჯერების კომპენსაცია.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ფულადი ნაკადების მახასიათებლები. როდესაც ბიზნესმოდელი გულისხმობს აქტივების ფლობას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად, მაშინ ჯგუფი აფასებს ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდას (“SPPI”). ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების მქონე ფინანსური აქტივები მთლიანად განიხილება იმის განსაზღვრისას, შეესაბამება თუ არა მათი ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების მახასიათებელს. შეფასებისას ჯგუფი ითვალისწინებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების შესაბამისია თუ არა, ანუ პროცენტში მხოლოდ საკრედიტო რისკი და ფულის დროითი ღირებულებაა გათვალისწინებული თუ სხვა საბაზისო რისკები და მოგების მარჟა. როდესაც სახელშეკრულებო პირობები მოიცავს რისკს ან ცვალებადობას, რომელიც საბაზისო სასესხო ხელშეკრულებასთან შეუსაბამოა, მაშინ ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და შეფასდება, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. SPPI-ს შეფასება ხდება აქტივის საწყისი აღიარებისას და შემდეგ მისი ხელახლა შეფასება არ ხდება. თავისი ფინანსური აქტივებისთვის მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) ტესტის ჩატარებისას ჯგუფის მიერ გამოყენებული კრიტიკული განსჯა წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნესმოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნესმოდელის შეცვლის შემდეგ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნესმოდელი მიმდინარე და შესადარის პერიოდში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაცია.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – საკრედიტო ზარალის რეზერვი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის. ჯგუფი აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სავალდებულო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც ჯგუფი მოელის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს მიახლოებული განაკვეთით.

იმ კრედიტების შემთხვევაში, სავაჭრო მოთხოვნების გარდა, რომელთა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რეზერვები იქმნება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევით განპირობებული საკრედიტო ზარალისთვის (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ისეთი კრედიტების შემთხვევაში, რომელთა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რეზერვის შექმნა სავალდებულოა კრედიტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალისთვის, იმისდა მიუხედავად, თუ როდის დგება დეფოლტი (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ჯგუფი 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ქმნის ბანკში განთავსებული ნაღდი ფულის ნაშთებისა და გაცემული სესხებისთვის. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მნიშვნელოვნად გაზრდილად მაშინ მიიჩნევს, როდესაც ხელშეკრულების მიხედვით გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გაცემული სესხებისა და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის ჯგუფი იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, ჯგუფი, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ჯგუფი ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდა 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, ჯგუფმა შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ ჯგუფი სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, ჯგუფის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე.

რეგულარულად ხდება სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასების იმ მეთოდოლოგიის და დაშვებების გადახედვა, რომლებიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის მიზნით, რათა შემცირდეს სხვაობა მოსალოდნელ და ფაქტობრივ ზარალს შორის. გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი ყოველთვის

აღიარებულია რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით, რათა აქტივის საბალანსო ღირებულება შემცირდეს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებამდე, რომლებიც დისკონტირებულია აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

უიმედო აქტივები ჩამოიწერება გაუფასურების ზარალის რეზერვის ანგარიშზე მას შემდეგ, რაც აქტივის ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა დასრულდება და ზარალის ოდენობა განისაზღვრება. მოთხოვნების გაუფასურებასა და ჩამოწრასთან დაკავშირებით გამოყენებული შეფასებებისა და დასაბუთების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივები – ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები მთლიანად ან ნაწილობრივ ჩამოიწერება, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს თანხის ამოღების ყველა პრაქტიკულ შესაძლებლობას და დაასკვნის, რომ აღარ არსებობს თანხის ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფმა შეიძლება ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომელთა მიმართ აღსრულების ღონისძიებები ჯერ კიდევ ხორციელდება, როდესაც ჯგუფი ცდილობს იმ თანხების ამოღებას, რომელთა გადახდის სახელშეკრულებო უფლება არსებობს, თუმცა, არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები – აღიარების შეწყვეტა. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლებას ვადა სხვაგვარად გაუვიდა, ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო აქტივის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და სარგებელი ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული. გადაცემულ აქტივზე კონტროლი ნარჩუნდება, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და აქტივის გადაცემაზე ყოველგვარი დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც შემდგომ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, გარდა (i) სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა: ეს კლასიფიკაცია ეხება წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სავაჭროდ განკუთვნილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც შემდგომის მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული საწყისი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები – აღიარების შეწყვეტა. ფინანსური ვალდებულებების აღიარება შეწყდება, როდესაც ისინი დაიფარება (ანუ როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება შესრულებულია, გაუქმდება ან ვადა ამოწურება). ჯგუფსა და მის თავდაპირველ გამსესხებლებს შორის მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობების მქონე სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა, ასევე არსებული ფინანსური ვალდებულებების პირობების მნიშვნელოვანი მოდიფიცირება, აღიარდება, როგორც თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დაფარვა და ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება. პირობები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობებით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ახლანდელი ღირებულება, გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით და მიღებული საკომისიოს გამოკლებით, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით, სულ მცირე 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული დღევანდელი ღირებულებისგან. გარდა ამისა, მხედველობაში მიიღება სხვა თვისებრივი ფაქტორები, როგორიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ინსტრუმენტი, საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილებები, ინსტრუმენტის კონვერტაციის ახალი პირობები და სესხის პირობების ცვლილება. თუ სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა ან პირობების მოდიფიცირება დაფარვის სახით აღიარდება, ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი ან საკომისიოს აღიარება ხდება დაფარვისას წარმოქმნილ შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად. თუ გაცვლა ან მოდიფიცირება დაფარვის სახით არ აღიარდება, ნებისმიერი დანახარჯით ან საკომისიოთი კორექტირდება ვალდებულების საბალანსო ღირებულება და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ვალდებულების დარჩენილ ვადაში.

ვალდებულებების მოდიფიცირება, რომელიც არ იწვევს დაფარვას, აღიარდება, როგორც შეფასების ცვლილება, კუმულაციური ამოქაჩვის მეთოდით, შემოსულობის ან ზარალის მოგება-ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა ეკონომიკური შინაარსით მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალურ ოპერაციას.

ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით ჯგუფმა გარკვეული ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეიძლება მიაკუთვნოს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ასეთ ვალდებულებებზე შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში, გარდა ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვალებადობის გამო სამართლიანი ღირებულების ცვლილების თანხისა (რომელიც განისაზღვრება, როგორც თანხა, რომელიც არ არის მიკუთვნებადი საბაზრო პირობების იმ ცვლილებებისადმი, რომლებიც განაპირობებს საბაზრო რისკს), რომელიც აისახება სხვა სრულ შემოსავალში და შემდგომში მისი რეკლასიფიკაცია არ ხდება მოგებაში ან ზარალში. ეს ხდება იმ შემთხვევაში, თუ მსგავსი წარდგენა არ ქმნის ან ზრდის სააღრიცხვო შეუსაბამობას, რა შემთხვევაშიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებისთვის მიკუთვნებადი შემოსულობა და ზარალი ასევე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს საღარიბოში, ბანკებში განთავსებულ მოთხოვნამდე ანაზრებს და სხვა მოკლევადიან მაღალლიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა თავდაპირველი ვადა, მაქსიმუმ, სამი თვეა. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით, ვინაიდან: (i) მათი ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს, და (ii) ისინი არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. სავაჭრო ვალდებულებების დარიცხვა ხდება, როდესაც კონტრაქტის ასრულებს ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებს; სავაჭრო ვალდებულებების პირველადი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო შემდგომ აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები. ნასესხები სახსრები თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები, ხოლო შემდეგ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

საიჯარო ვალდებულებები. იჯარიდან წარმოქმნილი ვალდებულებების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე. საიჯარო ვალდებულებები მოიცავს იჯარის ფიქსირებული გადახდების წმინდა დღევანდელ ღირებულებას, რომელსაც აკლდება მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

იჯარის გაგრძელების და ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლებები ასახულია ჯგუფის ყველა იჯარის ხელშეკრულებაში. ეს პირობები გამოიყენება საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმალურად გასაზრდელად ჯგუფის ოპერაციებში გამოყენებული აქტივების მართვის თვალსაზრისით. იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (ან იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენების შემდგომი პერიოდი) იჯარის პირობებში აისახება მხოლოდ მაშინ, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება). ვალდებულების შეფასებაში ასევე მონაწილეობს საიჯარო გადახდები, რომლებიც ხორციელდება იჯარის გონივრული დაშვებით გაგრძელების შემთხვევაში.

საიჯარო გადახდების დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არ შეიძლება, როგორც ეს ხშირად ხდება ჯგუფის იჯარების შემთხვევაში, გამოიყენება ჯგუფის ზღვრული სასესხო განაკვეთი, რომელიც წარმოადგენს განაკვეთს, რომელსაც ჯგუფი გადაიხდის აქტივის გამოყენების უფლების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის დასადგენად ჯგუფი იყენებს საქართველოს ბაზარზე არსებულ საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებს, რომლებიც საჯაროდ არის ხელმისაწვდომი.

საიჯარო გადახდები ნაწილდება ძირითად თანხასა და ფინანსურ დანახარჯებს შორის. ფინანსური დანახარჯები იჯარის მთლიანი ვადის განმავლობაში, თითოეულ საანგარიშგებო პერიოდზე ისე უნდა განაწილდეს, რომ წარმოიქმნას მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ვალდებულებების ნაშთის მიმართ. მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული გადახდები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების ყველა იჯარა წრფივი მეთოდით აღირიცხება ხარჯად მოგებაში ან ზარალში. მოკლევადიანი იჯარები არის 12-თვიანი ან ნაკლები ვადის მქონე იჯარები.

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიც ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ მიიღო ცვლილებები საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომლის მიხედვითაც კომპანიებს (ბანკების, საკრედიტო დაწესებულებების, სადაზღვევო კომპანიების და ლომბარდების გარდა) 2017 წლის 1 იანვრიდან არ უწევთ მოგების გადასახადის გადახდა მანამ, სანამ არ მოხდება აღნიშნული მოგების განაწილება დივიდენდის სახით ან არ ჩაითვლება განაწილებულად.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ იურიდიულ პირებზე დივიდენდის გაცემის მომენტში ხდება 15% მოგების გადასახადის დარიცხვა „აგროსილ“ ღირებულებაზე (მაგ. წმინდა დივიდენდები „აგროსილზე“ შემადგენელი 5%-იანი დაკავებული გადასახადით, საჭიროებისამებრ, და გაიყოფა 0.85-ზე). მიღებული მოგებიდან რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე დივიდენდის გაცემა 2017 წლის 1 იანვრიდან თავისუფლდება მოგების გადასახადისგან. 2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე დაგროვილი გაუნაწილებელი მოგებიდან გაცემული დივიდენდები იბეგრება მოგების გადასახადით „აგროსილ“ ღირებულებაზე, რომელიც შემცირებულია შესაბამისი საგადასახადო ჩათვლით, რომელიც გამოითვლება, როგორც დასაბეგრ მოგებაზე გამოცხადებული და გადახდილი მოგების გადასახადის წილი იმავე პერიოდის მთლიან წმინდა მოგებაში, გამრავლებული გასანაწილებელ დივიდენდებზე. თუმცა საგადასახადო ჩათვლის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს დივიდენდების განაწილებიდან წარმოქმნილ რეალურ მოგების გადასახადს. დივიდენდების განაწილებით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც მოგების გადასახადის ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. დივიდენდების განაწილების გარდა გადასახადი გადასახდელია იმ ხარჯებსა და სხვა გადახდებზე, რომლებიც არ არიან დაკავშირებულნი ეკონომიკურ საქმიანობასთან – აქტივების ან მომსახურების უფასო მიწოდება და წარმომადგენლობითი დანახარჯები, რაც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა გადახდილი ავანსი საწარმოებზე, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში და სხვა გარკვეული ოპერაციები მსგავს საწარმოებთან, ისევე როგორც ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ პირებზე გაცემული სესხები, დაუყოვნებლივ დაბეგვრადია. მსგავსი გადასახადები, სხვა გადასახადებთან ერთად, შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში დარეგისტრირებული საწარმოებისაგან აღნიშნული გადახდილი ავანსის სანაცვლოდ მიღებულ აქტივებზე ან მომსახურებებზე მოთხოვნილი საგადასახადო კრედიტის გამოკლებით, ან ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტებზე გაცემული სესხების ამოღების გამოკლებით, აღირიცხება მუხლში „გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა“ საოპერაციო ხარჯების ნაწილში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის საგადასახადო უწყებებისთვის გადახდა უნდა მოხდეს (ა) კლიენტების მიმართ არსებული მოთხოვნების მიღებისას ან (ბ) საქონლის ან მომსახურების კლიენტებისთვის მიწოდებისას, რომელსაც უფრო ადრე ექნება ადგილი. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა ზოგადად მიიღება გადასახდელი დღგ-ს საფუძველზე, დღგ-ს ინვოისის მიღებისთანავე. საგადასახადო ორგანოების მიერ ნებადართულია დღგ-ის ჩათვლა წმინდა საფუძველზე. ძირითადი საშუალებების შეძენასთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ 5-10 წლით გადავადდება საწარმოებისათვის, რომელთაც 20%-ზე მეტი დღგ-გან გათავისუფლებული ბრუნვა აქვთ.

მარაგები. მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება განისაზღვრება „ფიფოს“ (პირველი შემოსავალში, პირველი გასავალში) მეთოდით. მზა პროდუქციისა და დაუმთავრებელი წარმოების თვითღირებულება მოიცავს ნედლეულის, პირდაპირ შრომით და სხვა პირდაპირ დანახარჯებს, შესაბამის საწარმოო ზედნადებ ხარჯებს (ჩვეულებრივი საოპერაციო სიმძლავრის საფუძველზე) და აქციზის გადასახადს, მაგრამ არ შეიცავს ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო გასაყიდი ფასი ჩვეული საქმიანობის პროცესში, რომელსაც აკლდება დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები აღირიცხება გაუფასურების რეზერვით შემცირებული თვითღირებულებით. გადახდილი ავანსები მაშინ კლასიფიცირდება გრძელვადიანად, როდესაც გადახდილ ავანსებთან დაკავშირებული საქონლის ან მომსახურების მიღება ერთი წლის შემდეგაა მოსალოდნელი ან მაშინ, როდესაც გადახდილი ავანსები უკავშირდება აქტივს, რომელიც, საწყისი აღიარებისას, თვითონ იქნება კლასიფიცირებული გრძელვადიანად. აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები გადადის აქტივის საბალანსო ღირებულებაში, როგორც კი ჯგუფი მოიპოვებს აქტივზე კონტროლს და მოელის აქტივიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღებას. სხვა გადახდილი ავანსები ჩამოიწერება მოგებაში ან ზარალში, როდესაც მიიღება გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული საქონელი ან მომსახურება. თუ არსებობს მინიშნება, რომ შესაძლოა ვერ იქნეს მიღებული გადახდილ ავანსთან დაკავშირებული აქტივი, საქონელი ან მომსახურება, გადახდილი ავანსის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება და შესაბამისი გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მიმდინარე წლის მოგებაში ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. ჯგუფის გაცხადებული საწესდებო კაპიტალის ოდენობა განისაზღვრება ჯგუფის აქციონერის მიერ. ჯგუფის განცხადებული კაპიტალის ცვლილება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ჯგუფის აქციონერის გადაწყვეტილების საფუძველზე. ყველა სხვა ფულადი ან ნატურალური ფორმით შენატანები კაპიტალში, რომლებიც განხორციელა ჯგუფის აქციონერმა ჯგუფის კაპიტალის გაზრდის მიზნით, მაგრამ არ ასახულა ჯგუფის წესდებაში ბალანსის თარიღისთვის, აღიარებულია, როგორც განადღებული საწესდებო კაპიტალი.

დივიდენდები. დივიდენდები ტარდება, როგორც ვალდებულება და იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როდესაც მათი გამოცხადება და დამტკიცება ხდება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცებამდე გამოცხადებული დივიდენდების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია „შემდგომი მოვლენების“ თავში.

ამონაგების აღიარება. ამონაგები არის შემოსავალი, რომელიც წარმოიქმნება ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ამონაგების აღიარება ხდება გარიგების ფასით. გარიგების ფასი არის ანაზღაურების თანხა, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის კლიენტისთვის დაპირებულ საქონელზე კონტროლის გადაცემის ან მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ, გარდა მესამე მხარეების სახელით მიღებული თანხებისა.

ამონაგების აღიარება ხდება დისკონტების, პროდუქტის დაბრუნებების, დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხების გამოკლებით.

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს იმ ოდენობით, რაც შეესაბამება ანაზღაურებას, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის ამ საქონლის თუ მომსახურების სანაცვლოდ. ამონაგების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით. ამონაგების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულების ოდენობით.

ჯგუფი სახელშეკრულებო მოვალეობას ყველა შემდეგი შეთავაზებისთვის აღიარებს დროის გარკვეულ მომენტში, რადგან თითოეულ შეთავაზებაში მხოლოდ ერთი სახელშეკრულებო მოვალეობაა:

- საკომისიო ამონაგების აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ და გამოითვლება მომსახურების მომწოდებლებთან განსაზღვრული პრეისკურანტების მიხედვით.
- სხვა გაწეული მომსახურება მეტწილად წარმოადგენს პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერას და ტექნიკურ მომსახურებას, რომლებიც გაეწევათ დილერებს და გამოითვლება დილერებთან შეთანხმებული ტარიფის საფუძველზე. გაწეული მომსახურებიდან მიღებული ამონაგების აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საქონელზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

- აპარატების გაყიდვების აღიარება ხდება აპარატებისა და მათი სათადარიგო ნაწილების გაყიდვის საფუძველზე და გამოითვლება კონტრაქტორებთან შეთანხმებული ტარიფების საფუძველზე. გაწეული მომსახურებიდან მიღებული ამონაგების აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საქონელზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს
- საპროცენტო შემოსავლის აღიარება ხდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დროში პროპორციული გადანაწილებით და აისახება ფინანსურ შემოსავალში.

შემოსავალი რეკლამიდან

რეკლამიდან შემოსავლის აღიარება ხდება კონტრაქტორებთან შეთანხმებული, ფიქსირებული ტარიფების მიხედვით. ასეთი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება ხდება დროთა განმავლობაში და ამონაგების აღიარება ხდება მომსახურების გაწევის პერიოდში (ერთი წელი) ან ყოველთვიურად, თვეში ერთხელ გამოწერილი ინვოისების საფუძველზე.

მარწმუნებლის და რწმუნებულის გამიჯვნა

ჯგუფი არის მარწმუნებელი (და, შესაბამისად, ამონაგებს ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხავს), თუ ის აკონტროლებს დაპირებულ საქონელს ან მომსახურებას ამ საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემამდე. ჯგუფი ამ ხელშეკრულებებში მონაწილეობს, როგორც რწმუნებული (და, შესაბამისად ამონაგებად აღრიცხავს იმ თანხის ნეტო (წმინდა) ოდენობას, რომელსაც იტოვებს თავისი სააგენტო მომსახურებისთვის) თუ მისი ფუნქციაა, უზრუნველყოს სხვა საწარმოს მიერ საქონლის ან მომსახურების მიწოდება. ჯგუფმა დაასკვნა, რომ იგი მარწმუნებლად გამოდის ზემოაღწერილ საქონელთან და მომსახურებასთან მიმართებით, რადგან იგი კონტროლებს აღნიშნულ საქონელსა და მომსახურებას მომხმარებლისთვის მათ გადაცემამდე. შესაბამისად, ჯგუფი ამონაგებს ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხავს.

მოთხოვნების აღიარება ხდება საქონლის მიწოდების დროს, ვინაიდან ეს ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საზღაური უპირობოა, რადგან გადახდის ვადის მოსვლისთვის გარკვეული დროის გასვლაა საჭირო.

შემოსავლები ფინანსური შემოსავლის/დანახარჯების, მოგების გადასახადის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე („EBITDA“) ჯგუფი კონსოლიდირებულად წარმოადგენს EBITDA-ს კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. EBITDA არ არის განმარტებული ფასს-ში და ჯგუფი მას განსაზღვრავს, როგორც შემოსავლებს პროცენტის, მოგების გადასახადის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე და გამოითვლის, როგორც თავის დასაბეგრ მოგებას, რომელშიც არ შეჰყავს შემდეგი მუხლები: ცვეთა და ამორტიზაცია, ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური დანახარჯები.

ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვი. ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვები არის არაფინანსური ვალდებულებები, რომელთა მთავარი მახასიათებლებია დაუზუსტებელი დრო და თანხის ოდენობა. მათი დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე იურიდიული თუ კონსტრუქციული ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ განსაზღვრა. რეზერვების შეფასება ხდება ვალდებულების დასაფარად გასაწევი მოსალოდნელი დანახარჯების დღევანდელი ღირებულებით, იმ დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია საპროცენტო დანახარჯების ნაწილში.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა. ჯგუფის სამუშაო ვალუტა არის იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც საწარმო საქმიანობს. ჯგუფის სამუშაო ვალუტა და მისი წარსადგენი ვალუტა არის საქართველოს ეროვნული ვალუტა – ქართული ლარი („ლარი“).

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გარიგებები და ნაშთები. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაიყვანება ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში ანგარიშგების შესაბამისი პერიოდის ბოლოსთვის საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით. ოპერაციების ანგარიშსწორებისა და, სებ-ის წლის ბოლოსთვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში გადაყვანისას საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი, რომელიც უკავშირდება ნასესხებ სახსრებს და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში წარმოდგენილია „ფინანსური შემოსავლის ან დანახარჯების“ მუხლში. ყველა სხვა საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში „სხვა საოპერაციო ხარჯების“ მუხლში. წლის ბოლოსთვის არსებული კურსით გადაყვანა არ ეხება არაფულად მუხლებს, რომლებიც ფასდება პირვანდელი ღირებულებით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კაპიტალის ინვესტიციების ჩათვლით, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სავალუტო კურსის ცვლილების ეფექტი არაფულად მუხლებზე, რომელიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, აისახება სამართლიანი ღირებულების შემოსულობაში ან ზარალში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთავარი გაცვლითი კურსი, რომელიც დაადგინა საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა უცხოურ ვალუტაში ნაშთების გადაყვანისთვის, იყო 1 აშშ დოლარი = 2.7020 ლარი და 1 ევრო = 2.8844 ლარი (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1 აშშ დოლარი = 3.0976 ლარი და 1 ევრო = 3.5040 ლარი). ამჟამად ქართული ლარი არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა უცხო ქვეყნების უმეტესობაში.

დაქირავებულ პირთა გასამრჯელოები. ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები და არაფულადი სარგებელი ირიცხება იმ წელს, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაიწია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ. ჯგუფს არ აქვს საპენსიო ან მსგავსი გადახდების განხორციელების სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება.

ცვლილებების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი გამოშვების შემდეგ. ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში გამოშვების შემდეგ შეტანილი ნებისმიერი ცვლილება საჭიროებს ჯგუფის ხელმძღვანელობის იმ წევრების მიერ დამტკიცებას, რომლებიც უფლებამოსილნი არიან, გამოუშვან წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსური ანგარიშგება.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერების მიერ. აქციონერთა კრება, ჩვეულებრივ, ტარდება საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის პირველ ნახევარში. აქციონერებს უფლება აქვთ შეიტანონ ცვლილებები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი გამოშვების შემდეგ.

4. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი მიმართავს გარკვეულ შეფასებებს და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. შეფასებების გარდა, ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადაწყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია გადაწყვეტილებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა. ძირითადი საშუალებების ერთეულების სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრა განსჯის საგანია, მსგავსი აქტივებისგან მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. ამ აქტივებში ჩართული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარება, მეტწილად, მათი ექსპლუატაციით ხდება. თუმცა სხვა ფაქტორები, როგორცაა ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ფიზიკური ცვეთა, ხშირად განაპირობებს აქტივებში ჩართული ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას. ხელმძღვანელობა დარჩენილ სასარგებლო მომსახურების ვადებს აფასებს აქტივების ამჟამინდელ ტექნიკურ მდგომარეობაზე და იმ სავარაუდო პერიოდზე დაყრდნობით, რომლის განმავლობაშიც მოსალოდნელია აქტივისგან სარგებლის მიღება ჯგუფის მიერ. შემდეგი ძირითადი ფაქტორების გათვალისწინება ხდება: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რომელიც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებზე და ტექნიკური მომსახურების პროგრამაზე; და (გ) ტექნიკური ან კომერციული მოძველება საბაზრო პირობების ცვლილების გამო.

სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა 10%-ით რომ განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული პროგნოზებისგან, ცვეთაზე მისი გავლენა 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის გაიზრდებოდა/შემცირდებოდა 208 ათასი ლარით (2021 წლ: 207 ათასი ლარი).

ფუნქციონირებადი საწარმო. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის სრული ზარალი სულ 1,586 ათასი ლარი იყო. ხელმძღვანელობა მიზანშეწონილად მიიჩნევს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე. ხელმძღვანელობის კონტროლს არ ექვემდებარება ბევრი რისკი და განუსაზღვრელობა, რის გამოც ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მოსალოდნელისგან განსხვავდებოდეს. ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების ადეკვატურობის შეფასებისას, ჯგუფი მხედველობაში იღებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ჯგუფის მოკლევადიანი აქტივები მაღალლიკვიდურია და უმეტესობა ხელმისაწვდომია მოთხოვნამდე. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ნაღდი ფულის ნაშთი გაუტოლდა 12,103 ლარს.
- დაკავშირებულ მხარეზე უკვე გაცემული სესხები 2023 წელს სრულად დაიფარება მათი დაფარვის ვადის მიხედვით.
- ახალი შვილობილი საწარმო წარმოქმნის დამატებით ამონაგებს, რომელიც გამოიყენება ნაღდი ფულის დანაკლისის შემთხვევაში.
- 2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა სრულად დაფარა საბანკო ვალდებულებები.

ხელმძღვანელობამ წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოამზადა ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე, რაც გულისხმობს აქტივების რეალიზაციას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ამ გადაწყვეტილების მიღებისას ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობა, ამჟამინდელი მიზნები, ოპერაციების მომგებიანობა და ფინანსურ რესურსებზე წვდომა, და გააანალიზა ფინანსურ ბაზრებზე არსებული ვითარების გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე.

4. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება. კომპანია ქმნის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პროგნოზებს, რათა აღრიცხოს სავარაუდო ზარალი, რომელსაც განიცდის იმ შემთხვევაში, თუ მომხმარებლები ვერ გადაიხდიან მოთხოვნილ თანხებს ან მომწოდებლები ვერ მიაწვდიან შეთანხმებულ პროდუქტებს ან მომსახურებას. კომპანია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივის გადაუხდელობის ობიექტური მტკიცებულება. კომპანია აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადეკვატურობის შეფასებისას ხელმძღვანელობა თავის შეფასებებს აყრდნობს არსებულ საერთო ეკონომიკურ პირობებზე, მოთხოვნების ვადიანობაზე და ავანსების ნაშთებზე, ჩამოწერების გამოცდილებაზე, მომხმარებლის და მომწოდებლის კრედიტუნარიანობაზე და გადახდის პირობების ცვლილებებზე.

5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2022 წლის 1 იანვრიდან შემდეგი ცვლილებები ამოქმედდა:

შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე, წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების პირობების შესრულებისათვის საჭირო დანახარჯები, კონცეპტუალური საფუძვლების მითითება - დამაზუსტებელი ცვლილებები ბასს 16-ში, ბასს 37-ში და ფასს 3-ში, და ფასს-ების ყოველწლიური გაუმჯობესება - 2018-2020 წ.წ. - ცვლილებები ფასს 1-ში, ფასს 9-ში, ფასს 16-ში და ბასს 41-ში (გამოშვებული 2020 წლის 14 მაისს და ძალაში შესული 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).

- ბასს 16-ში შესული ცვლილება საწარმოს უკრძალავს ძირითადი საშუალებების ობიექტის თვითღირებულებიდან გამოქვითოს ამ აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის მომზადების პროცესში წარმოებული ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსავალი. ასეთი ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი, მათი წარმოების დანახარჯებთან ერთად, ახლა უკვე აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. საწარმო ამ ერთეულების თვითღირებულების შესაფასებლად ბასს 2-ით იხელმძღვანელებს. თვითღირებულებაში არ შევა იმ აქტივის ცვეთა, რომელიც იტესტება, რადგან ჯერ არ არის მზად დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის. ბასს 16-ში შესული ცვლილებები ასევე განმარტავს, რომ საწარმო „ამოწმებს, აქტივი სათანადოდ ფუნქციონირებს თუ არა“, როდესაც აფასებს აქტივის ტექნიკურ და ფიზიკურ მდგომარეობას. აქტივის ფინანსური შედეგიანობა ამ შეფასებისთვის აქტუალური არ არის. ამიტომ აქტივი შეიძლება ასრულებდეს ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ ფუნქციას და ექვემდებარებოდეს ცვეთას, სანამ მიაღწევს ექსპლუატაციის იმ დონეს, რომელსაც ხელმძღვანელობა მისგან მოელოდა.
- ცვლილება ბასს 37-ში განმარტავს „ხელშეკრულების შესრულებისათვის საჭირო დანახარჯების“ მნიშვნელობას. ცვლილება განმარტავს, რომ ხელშეკრულების შესრულების პირდაპირი ხარჯი მოიცავს ამ ხელშეკრულების შესრულების დამატებით დანახარჯებს, და სხვა განაწილებულ ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულების შესრულებას. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ სანამ განისაზღვრება წაგებიანი ხელშეკრულებისთვის კონსოლიდირებული ანარიცხები, საწარმო აღიარებს ხელშეკრულების შესასრულებლად გამოყენებული აქტივების, და არა ამ ხელშეკრულებისთვის გამოყოფილი აქტივების გაუფასურებით გამოწვეულ ყოველგვარ ზარალს.

5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

- ფასს 3-ში შევიდა ცვლილება 2018 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლების შესახებ, რათა განისაზღვროს რა წარმოადგენს აქტივს ან ვალდებულებას საწარმოთა გაერთიანებისას. ამ ცვლილებამდე ფასს 3 ეყრდნობოდა 2001 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებს. გარდა ამისა, ფასს 3-ს დაემატა ახალი გამონაკლისი ვალდებულებებისა და პირობითი ვალდებულებებისთვის. გამონაკლისით ზუსტდება, რომ ზოგიერთი ტიპის ვალდებულებისა და პირობითი ვალდებულებების შემთხვევაში, საწარმომ, რომელიც იყენებს ფასს 3-ს, უნდა მიმართოს ბასს 37-ს ან ფასიკ 21-ს, და არა 2018 წლის კონცეპტუალურ საფუძვლებს. ახალი გამონაკლისის გარეშე საწარმო საწარმოთა გაერთიანებაში აღიარებდა ზოგიერთ ისეთ ვალდებულებას, რომლებსაც არ აღიარებდა ბასს 37-ის მიხედვით. ამიტომ საწარმოს შესყიდვისთანავე მოუხდებოდა ასეთი ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა და შემოსულობის აღიარება, რომელიც არ ასახავდა ეკონომიკურ სარგებელს. ასევე დაზუსტდა, რომ მყიდველმა საწარმომ არ უნდა აღიაროს პირობითი აქტივები, ბასს 27-ის განმარტების შესაბამისად, შემდგომი თარიღით.
- ცვლილება ფასს 9-ში ეხება იმას, თუ რომელი საკომისიო გადასახდელები უნდა აისახოს ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის 10%-იან ტესტში. მესამე მხარეებს ან კრედიტორს შეიძლება აუნაზღაურდეს დანახარჯები ან გადაეხადოს საკომისიოები. ამ ცვლილების თანახმად, მესამე მხარეებისთვის გადახდილი დანახარჯები თუ საკომისიოები არ აისახება 10%-იან ტესტში.
- ფასს 16-ზე დართული საილუსტრაციო მაგალითი #13 შეიცვალა, კერძოდ ამოღებულია მეიჯარისთვის საიჯარო ქონების გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული გადახდების ილუსტრაცია. ამ ცვლილების მიზანი არის იჯარის წამახალისებელი გადახდების ბუღალტრულ აღრიცხვასთან დაკავშირებით ნებისმიერი პოტენციური გაუგებრობის თავიდან არიდება.
- ფასს 1 უშვებს გამონაკლისს, თუ შვილობილი საწარმო გამოიყენებს ფასს-ს თავის მშობელ საწარმოზე უფრო გვიანი თარიღით. შვილობილ საწარმოს შეუძლია თავისი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასება საბალანსო ღირებულებებით, რომლებიც შევიდოდა მშობელი საწარმოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ფასს-ზე მშობელი საწარმოს გადასვლის თარიღისთვის, თუკი არ ასახულა კორექტირებები კონსოლიდირების პროცედურებისა და საწარმოთა გაერთიანების გამო, რომლის დროსაც მშობელმა საწარმომ შეისყიდა შვილობილი საწარმო. ფასს 1-ში შევიდა ცვლილება, რომლითაც საწარმოებს, რომლებსაც გამოყენებული აქვთ ფასს 1-დან გამონაკლისი, ასევე უფლება მიეცათ, დაგროვილი საკურსო სხვაობები მშობელი საწარმოს მიერ გაცხადებული თანხებით შეაფასონ ფასს-ზე მშობელი საწარმოს გადასვლის თარიღის მიხედვით. ფასს 1-ში შესული ცვლილების მიხედვით, ზემოაღნიშნული გამონაკლისი დაგროვილ საკურსო სხვაობებსაც ეხება იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც პირველად იყენებენ ფასს-ს, ხარჯების შემცირების მიზნით. ეს ცვლილება ასევე ვრცელდება მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებზე, რომლებსაც გამოყენებული აქვთ ფასს 1-დან იგივე გამონაკლისი.
- ამოღებულია მოთხოვნა, რომლის მიხედვითაც, ბასს 41-ის შესაბამისად სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, საწარმოებს არ უნდა გაეთვალისწინებინათ ფულადი ნაკადები გადასახადით დაბეგრის მიზნებისთვის. ამ ცვლილების მიზანია სტანდარტის იმ მოთხოვნასთან შესაბამისობა, რომლის მიხედვითაც უკვე დაბეგრილი ფულადი ნაკადების დისკონტირება ხდება.

ცვლილების გამოყენებას მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები

გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც სავალდებულოა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და რომლებიც ჯგუფს ვადაზე ადრე არ გამოუყენებია.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში (გამოშვებული 2021 წლის 7 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 12-ში შესული ცვლილება აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. გარკვეულ შემთხვევებში საწარმოები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. მანამდე გარკვეული გაურკვევლობა არსებობდა იმის შესახებ, ეხებოდა თუ არა გამონაკლისი ისეთ გარიგებებს, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები – გარიგებები, რომლებისთვისაც ხდება როგორც აქტივის, ისე ვალდებულების აღიარება. ცვლილება განმარტავს, რომ გამონაკლისი არ ეხება ამ შემთხვევებს და რომ საწარმოებს ევალებათ გადავადებული გადასახადის აღიარება ასეთ გარიგებებზე. ცვლილებები კომპანიებისგან მოითხოვს გადავადებული გადასახადის აღიარებას ისეთ გარიგებებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას წარმოქმნის ერთნაირი ოდენობის დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად – ცვლილებები ბასს 1-ში (თავდაპირველად გამოშვებული 2020 წლის 23 იანვარს, შემდეგ შეცვლილი 2020 წლის 15 ივლისს და 2022 წლის 31 ოქტომბერს და ბოლოს ძალაში შესული 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები აზუსტებს, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ან გრძელვადიანი იმისდა მიხედვით, თუ რა უფლებები არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისას. ვალდებულებები გრძელვადიანია, თუ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს არსებითი უფლება, გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში. სტანდარტით აღარ არის სავალდებულო, რომ ეს უფლება უპირობო იყოს. 2022 წლის ოქტომბრის ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის პირობები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, არ მოქმედებს ვალის მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, შემდგომში გამოიყენებს თუ არა ვალდებულების დაფარვის უფლებას, არ მოქმედებს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება მოკლევადიანად კლასიფიცირდება, თუ დაირღვევა რომელიმე პირობა საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით მაშინაც კი, თუ კრედიტორისგან მიღებულია ამ პირობის დაკმაყოფილების მოთხოვნაზე უარი საანგარიშგებო პერიოდის გასვლის შემდეგ. ამავდროულად, სესხის კლასიფიცირება გრძელვადიანად ხდება მაშინ, თუ სესხის პირობა დაირღვევა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. ცვლილებები ასევე მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას ისეთი დავალიანების შემთხვევაში, რომელიც ჯგუფმა შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალად გარდაქმნით. „ვალდებულების დაფარვა“ განიმარტება, როგორც ვალდებულების გასტუმრება ფულადი სახსრებით, სხვა ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსებით ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. კაპიტალად კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის დაშვებულია გამონაკლისი, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერტაციის ოფციონი კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი რთული ფინანსური ინსტრუმენტის კონსოლიდირებული კომპონენტის სახით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 8-ში: სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8-ში შესული ცვლილება განმარტავს იმას, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში შესული ცვლილებებისგან. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2: სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 1-ში შესული ცვლილების თანახმად, კომპანიებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა თავიანთი არსებითი და არა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ. ცვლილება შეიცავს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის განმარტებას. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ, სავარაუდოდ, არსებითია, თუ მის გარეშე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლები ვერ შეძლებდნენ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი სხვა არსებითი ინფორმაციის გაგებას. ცვლილებაში მოცემულია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომელიც, დიდი ალბათობით, ჩაითვლებოდა არსებითად საწარმოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, ბასს 1-ში შესული ცვლილება განმარტავს, რომ არაარსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გაცხადება არ არის საჭირო. ამის მიუხედავად, მისი გაცხადების შემთხვევაში, იგი არ უნდა ჩრდილავდეს არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას. ამ ცვლილების დანერგვის გასაადვილებლად ასევე შეიცვალა ფასს-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2 „არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება“, რომელშიც მოცემულია მითითება იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს არსებითობის ცნების გამოყენება სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებში. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (გამოშვებული 2017 წლის 18 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ფასს 17 ჩაანაცვლებს ფასს 4-ს, რომელმაც კომპანიები გაათავისუფლა სადაზღვევო ხელშეკრულებების არსებული პრაქტიკის მიხედვით აღრიცხვის გაგრძელების ვალდებულებისგან. ამის შედეგად ინვესტორებს გაუჭირდათ სხვა მხრივ მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური შედეგების ერთმანეთთან შედარება და შეპირისპირება. ფასს 17 ეყრდნობა ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულების, მათ შორის მზღვეველის მიერ ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებების ერთიანი აღრიცხვის პრინციპს.

სტანდარტით სავალდებულოა სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფების აღიარება და შეფასება: (i) სამომავლო ფულადი ნაკადების რისკის მიხედვით კორექტირებული დღევანდელი ღირებულებით (ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები), რომელიც სრულად შეიცავს ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების შესახებ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას ისე, რომ შესაბამისობაში იყოს საბაზრო ინფორმაციასთან; არის დადებითი (თუ მიღებული რიცხვი ვალდებულებას წარმოადგენს) ან უარყოფითი (თუ მიღებული რიცხვი აქტივია) მაჩვენებელი; (ii) თანხით, რომელიც წარმოადგენს ხელშეკრულებების ჯგუფზე მიუღებელ მოგებას (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). დამზღვევეები სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფიდან მიღებულ მოგებას აღიარებენ იმ პერიოდზე, რომლის განმავლობაშიც მათ გასწიეს სადაზღვევო მომსახურება და როდესაც ისინი თავისუფლდებიან რისკისგან. თუ ხელშეკრულებების ჯგუფი არის ან ხდება ზარალიანი, საწარმო დაუყოვნებლივ აღიარებს ზარალს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ფასს 17-ში და ცვლილებები ფასს 4-ში (გამოშვებული 2020 წლის 25 ივნისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილებები მოიცავს მთელ რიგ განმარტებებს, რომელთა მიზანია ფასს 17-ის უფრო იოლად დანერგვა, სტანდარტის ზოგიერთი მოთხოვნისა და სტანდარტზე გადასვლის გამარტივება. ცვლილება შეეხო ფასს 17-ში ასახულ რვა საკითხს და მათი მიზანი არ არის სტანდარტის ფუნდამენტური პრინციპების შეცვლა. ფასს 17-ში შევიდა შემდეგი ცვლილებები:

- **ძალაში შესვლის თარიღი:** ფასს 17-ის ძალაში შესვლის თარიღი (ცვლილებების ჩათვლით) ორი წლით გადავადდა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის; ხოლო ფასს 9-ისა და ფასს 4-ის გამოყენებიდან დროებითი გამოწკიცების ვადის ამოწურვის ფიქსირებული თარიღი ასევე გადავადდა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

- *აკვიზიციიდან ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი ამოღება:* საწარმო ვალდებულია აკვიზიციური ხარჯების ნაწილი გაანაწილოს შესაბამისი ხელშეკრულებების მოსალოდნელ განახლებებზე, და აღიაროს ეს დანახარჯები აქტივად, სანამ საწარმო აღიარებს ხელშეკრულებების განახლებას. საწარმოებს მოეთხოვებათ აქტივის ამოღების შესაძლებლობის შეფასება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის და აქტივის შესახებ კონკრეტული ინფორმაციის წარმოდგენა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში.
- *საინვესტიციო მომსახურებებისთვის მიკუთვნებადი სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა:* ცვალებადი გასამრჯელოს მეთოდით შედგენილი ხელშეკრულებებისა და ზოგადი მოდელის მიხედვით შედგენილი, „ინვესტიციაზე უკუგების მომსახურების“ შემცველი სხვა ხელშეკრულებებისთვის უნდა განისაზღვროს სადაზღვევო დაფარვის ერთეულები, ანაზღაურების რაოდენობისა და როგორც სადაზღვევო დაფარვის, ისე საინვესტიციო მომსახურებების მოსალოდნელი ვადის გათვალისწინებით. საინვესტიციო საქმიანობასთან დაკავშირებული დანახარჯები უნდა აისახოს, როგორც ფულადი ნაკადები სადაზღვევო ხელშეკრულების ფარგლებში, თუ საწარმო ამ საქმიანობას ეწევა დამზღვევისთვის სადაზღვევო დაფარვიდან მიღებული ანაზღაურების გაზრდის მიზნით.
- *გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებები - ზარალის ამოღება:* როდესაც საწარმო აღიარებს ზარალს წამგებიანი სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფის საწყისი აღიარებისას, ან ჯგუფისთვის წამგებიანი ხელშეკრულებების დამატებისას, საწარმომ უნდა დააკორექტიროს გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებების შესაბამისი ჯგუფის სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა და აღიაროს შემოსულობა გაფორმებულ გადაზღვევის ხელშეკრულებებზე. გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებიდან ამოღებული ზარალის თანხა განისაზღვრება საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე აღიარებული ზარალის გამრავლებით საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე სადაზღვევო მოთხოვნების პროცენტულ მაჩვენებელზე, რომლის ამოღებასაც საწარმო მოელის გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებიდან. ეს მოთხოვნა მოქმედებს მხოლოდ მაშინ, როდესაც გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულება აღიარებულია საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე ზარალის აღიარებამდე ან აღიარების დროს.
- *სხვა ცვლილებები:* სხვა ცვლილებებში შედის: ზოგიერთი საკრედიტო ბარათის (ან მსგავსი) ხელშეკრულებისა და ზოგი სასესხო ხელშეკრულების საგანთან დაკავშირებული გამონაკლისები; სადაზღვევო ხელშეკრულებების აქტივებისა და ვალდებულებების წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში პორტფელურად და არა ჯგუფურად; რისკის შემცირების ოფციონის გამოყენების შესაძლებლობა, როდესაც რისკების შემცირება ხდება გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებების და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, არაწარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით; ფასს 17-ის გამოყენების დროს წინა შუალედურ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში გაკეთებული პროგნოზების შესაცვლელად სააღრიცხვო პოლიტიკის არჩევის საშუალება; დამზღვევისთვის დაკისრებადი გადახდილი და მიღებული მოგების გადასახადის შეტანა სადაზღვევო ხელშეკრულების პირობებში, ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების ნაწილში; და სტანდარტზე გადასვლასთან დაკავშირებული გარკვეული შეღავათები და სხვა წვრილ-წვრილი ცვლილებები.

სტანდარტზე გადასვლის უფლება მზღვეველებისთვის, რომლებიც იყენებენ ფასს 17-ს – ცვლილებები ფასს 17-ში (გამოშვებული 2021 წლის 9 დეკემბერს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ფასს 17-ში გადასვლის მოთხოვნებში შესული ცვლილებები მზღვეველებს აძლევს არჩევანის უფლებას, რომლის მიზანიც არის, ინფორმაცია უფრო სასარგებლო გახდეს ინვესტორებისთვის ფასს 17-ის თავდაპირველად გამოყენებისას. ცვლილება ეხება მხოლოდ მზღვეველების გადასვლას ფასს 17-ზე და არ მოქმედებს ფასს 17-ის სხვა რომელიმე მოთხოვნაზე.

6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

გადასვლის მოთხოვნები ფასს 17-სა და ფასს 9-ში ძალაში შედის სხვადასხვა თარიღით და განაპირობებს კლასიფიკაციის მხრივ შემდეგ ერთჯერად სხვაობებს ფასს 17-ის თავდაპირველი გამოყენებისას წარმოდგენილ შესადარის ინფორმაციაში: ბუღალტრული შეუსაბამოები მიმდინარე ღირებულებით შეფასებულ სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებსა და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ნებისმიერ დაკავშირებულ ფინანსურ აქტივებს შორის; და თუ საწარმო არჩევს შესადარისი ინფორმაციის გადაანგარიშებას ფასს 9-ისთვის, კლასიფიკაციის სხვაობები შესადარის პერიოდში აღიარებაშეწყვეტილ ფინანსურ აქტივებსა (რომლებზეც ფასს 9 არ ვრცელდება) და სხვა ფინანსურ აქტივებს (რომლებზეც ფასს 9 ვრცელდება) შორის. ცვლილება მზღვეველებს დაეხმარება იმაში, რომ თავიდან აირიდონ ეს დროებითი სააღრიცხვო შეუსაბამოები, რის შედეგადაც გაუმჯობესდება ინვესტორებისთვის შესადარისი ინფორმაციის სარგებლიანობა. ამისთვის ცვლილება მზღვეველებს აძლევს არჩევანს, წარმოადგინონ შესადარისი ინფორმაცია ფინანსური აქტივების შესახებ. ფასს 17-ის გამოყენებისას საწარმოებს, შესადარისი ინფორმაციის წარდგენის მიზნით, უფლება ეძლეოდათ გამოეყენებინათ კლასიფიკაციის მოდელირებული შედეგის ზრდა იმ ფინანსურ აქტივზე, რომლისთვისაც საწარმო არ ახდენს ფასს 9-ის მიხედვით შესადარისი ინფორმაციის გადაანგარიშებას. გადასვლის არჩევანი ხელმისაწვდომი იქნებოდა თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე; საშუალებას მისცემდა საწარმოს, რომ წარმოედგინა შესადარისი ინფორმაცია ისე, თითქოს ფასს 9-ის კლასიფიკაციის და შეფასების მოთხოვნები ამ ფინანსურ აქტივზე გამოყენებული იყო, მაგრამ საწარმოსგან არ მოითხოვდა, რომ გამოეყენებინა ფასს 9-ის გაუფასურების მოთხოვნები; და საწარმოსგან, რომელიც ფინანსურ აქტივზე კლასიფიკაციის მოდელირებული შედეგის ზრდას მიმართავს, მოითხოვდა, რომ გამოეყენებინა გადასვლის თარიღისთვის ხელმისაწვდომი გონივრული და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რათა განესაზღვრა, როგორ მოეღოს საწარმო ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ფასს 9-ის გამოყენებით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ფასს 17-ის და მასთან დაკავშირებული ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულებები გაყიდვიდან და უკუიჯარიდან (გამოცემული 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაში მყოფი 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილება უკავშირდება აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ფასს 15-ს მოთხოვნებს გაყიდვად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. ცვლილება მოითხოვს, რომ გამყიდველმა-მოიჯარემ ოპერაციიდან წარმომდგარი ვალდებულებების შემდგომი შეფასება მოახდინოს იმგვარად, რომ არ აღიაროს შენარჩუნებული აქტივის გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებული შემოსულობა ან ზარალი. ეს ნიშნავს ამგვარი შემოსულობის გადავადებას მაშინაც კი, თუ ვალდებულება გულისხმობს ცვლადი გადახდების შესრულებას, რომლებიც არ არის მიზნული ინდექსზე ან განაკვეთზე. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

თუ ზემოთ სხვა რამე არ არის მითითებული, ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვნად არ იმოქმედებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

7. ნაშთები და გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

მხარეები, ზოგადად, ითვლება დაკავშირებულად, თუ ისინი ექვემდებარებიან საერთო კონტროლს, ან ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა ან ერთობლივი კონტროლი მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

მიმდინარე ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ათას ლარში	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები
გაცემული სესხები	8,598	12,603
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	1,942	2,110
მიღებული ავანსები	420	-

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებები, შემოსავლისა და ხარჯის მუხლები ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ათას ლარში	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები
ფინანსური შემოსავალი	546	709
ამონაგები	5,049	4,060
მიღებული მომსახურება	(144)	(143)

ქვემოთ წარმოდგენილია ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება:

	2022		2021	
ათას ლარში	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება
მოკლევადიანი სარგებელი:				
- ხელფასები	(1,560)	-	(1,216)	-
- მოკლევადიანი პრემიები	(377)	(163)	(179)	(163)
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	(1,937)	(163)	(1,395)	(163)

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა ასეთია:

ათას ლარში	შენიშვნები	საოფისე აღჭურ- ვილობა	გადახდის ტერმინა- ლები და ნაწილები	სატრან- სპორტო საშუა- ლები	სხვა ძი- რითადი საშუა- ლები	აქტივის გამოყე- ნების უფლება*	სულ
თვითღირებულება							
1 იანვარი, 2021 წ.	2	1,019	13,709	286	205	2,881	18,102
შემოსვლები	-	196	115	50	15	607	983
გასვლები	-	(81)	(1,123)	(2)	(55)	(186)	(1,447)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2	1,134	12,701	334	165	3,302	17,638
შემოსვლები	-	181	2,627	47	13	436	3,304
გასვლები	-	(16)	(581)	(35)	(16)	(171)	(819)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2	1,299	14,747	346	162	3,567	20,123
დაგროვილი ცვეთა							
1 იანვარი, 2021 წ.	-	419	7,515	152	103	668	8,857
ცვეთის დანარიცხი	-	188	1,079	60	53	691	2,071
გასვლები	-	(83)	(994)	(2)	(52)	(122)	(1,253)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	-	524	7,600	210	104	1,237	9,675
ცვეთის დანარიცხი	-	194	1,091	59	30	710	2,084
გასვლები	-	(14)	(438)	(16)	(13)	(72)	(553)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	-	704	8,253	253	121	1,875	11,206
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
1 იანვარი, 2021 წ.	2	600	6,194	134	102	2,213	9,245
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2	610	5,101	124	61	2,065	7,963
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2	595	6,494	93	41	1,692	8,917

*ჯგუფის საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებიც ფასს 16-ის მოქმედების არეალში ექცევა, შედგება მხოლოდ კომერციული სივრცეებისგან (შენიშვნებისგან). წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა წარმოდგენილია ძირითად საშუალებებში და შესაბამისი საიჯარო ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი წარმოდგენილია 28-ე შენიშვნაში.

9. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა ასეთი იყო:

ათას ლარში	ლიცენზიები	საოპერაციო პროგრამული უზრუნველყოფა	დაუმთავრებელი წარმოება	სულ
თვითღირებულება				
1 იანვარი, 2021 წ.	1,725	1,100	878	3,703
შემოსვლები	170	-	306	476
შიდა გადაცემა	535	19	(554)	-
გასვლები	-	(111)	-	(111)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,430	1,008	630	4,068
შემოსვლები	192	15	646	853
შიდა გადაცემა	-	493	(493)	-
გასვლები	(1)	(8)	-	(9)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,621	1,508	783	4,912
დაგროვილი ცვეთა				
1 იანვარი, 2021 წ.	508	247	-	755
ამორტიზაციის დანარიცხი	197	205	-	402
გასვლები	-	(111)	-	(111)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	705	341	-	1,046
ამორტიზაციის დანარიცხი	561	15	-	576
გასვლები	(1)	(8)	-	(9)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	1,265	348	-	1,613
საბალანსო ღირებულება				
1 იანვარი, 2021 წ.	1,217	853	878	2,948
31 დეკემბერი, 2021 წ.	1,725	667	630	3,022
31 დეკემბერი, 2022 წ.	1,356	1,160	783	3,299

646 ათასი ლარის შემოსვლებში ასახულია შიდა რესურსებით შექმნილი საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული დაუმთავრებელი წარმოება. 2022 წლის განმავლობაში 493 ლარის შიდა რესურსებით შექმნილი, დასრულებული პროგრამული უზრუნველყოფა გადავიდა საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფაში (2021 წ.: 554 ათასი ლარი).

10. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული სხვადასხვა შენობა. საიჯარო ხელშეკრულებები, როგორც წესი, ფორმდება ფიქსირებული ვადით 1-დან 4 წლამდე. აქტივის გამოყენების უფლება წარმოდგენილია მე-8 შენიშვნაში ძირითადი საშუალებების თავში.

ჯგუფმა შემდეგი საიჯარო ვალდებულებები აღიარა:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
მოკლევადიანი საიჯარო ვალდებულებები	731	647
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები	971	1,562
სულ საიჯარო ვალდებულებები	1,702	2,209

2022 წლის ფინანსურ დანახარჯებში 162 ათასი ლარის საპროცენტო ხარჯი შევიდა (2021 წ.: 188 ათასი ლარი).

ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია მოკლევადიან იჯარებთან და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი მოკლევადიან იჯარებად.

ათას ლარში	2022	2021
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯი	-	-
ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი ზემოთ მოკლევადიან იჯარებად.	(1,794)	(1,670)

იჯარებზე მთლიანად გადინებული ფულადი სახსრები 2022 წელს 162 ათას ლარს შეადგენდა (2021 წ.: 188 ათასი ლარი).

საიჯარო ხელშეკრულებები არ აწესებს რამე პირობებს, საიჯარო აქტივზე მეიჯარის უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების უფლების გარდა. საიჯარო აქტივების გამოყენება ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად არ შეიძლება.

11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკებში	6,794	8,548
ფულადი სახსრები გზაში	3,252	990
ნაღდი ფულის ნაშთი გადახდის ტერმინალების ქსელში	1,989	2,076
ნაღდი ფული	68	39
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12,103	11,653

ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში მოიცავს საბანკო ანგარიშს, რომელიც განკუთვნილია მხოლოდ ყოველდღიური ოპერაციებისთვის და მომსახურების მომწოდებელთა წინაშე არსებული დავალიანების დასაფარად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნაშთი ასეთ საბანკო ანგარიშზე შეადგენდა 3,569 ლარს (2021 წ.: 3,777 ლარი). ამ საბანკო ანგარიშიდან დაუშვებელია დივიდენდების გადახდა და გამოიყენება მხოლოდ მომსახურების მომწოდებლების მიმართ დავალიანების დასაფარად.

11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (გაგრძელება)

ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკში ერიცხება პროცენტი ბანკის შეთანხმებული საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისად. ფინანსური შემოსავალი მიმდინარე ანგარიშებზე 2022 წელს შეადგენდა 178 ათას ლარს (2021 წ.: 392 ათასი ლარი).

12. გაცემული სესხები

გაცემული სესხები წარმოადგენს მოთხოვნებს დაკავშირებული მხარეების მიმართ. ჯგუფის მიერ გაცემული სესხები გამოხატულია ევროში, ერიცხება წლიური 6%-იანი საპროცენტო განაკვეთი და დაფარვის ვადა ეწურება 2023-2024 წლებში. ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდა უნდა მოხდეს ვადის ამოწურვის თარიღისთვის. გაცემული სესხებიდან არცერთი არ არის გაუფასურებული ან ვადაგადაცილებული. 2022 წელს ჯგუფმა სესხებზე აღიარა 544 ათასი ლარის ფინანსური შემოსავალი 92020 წ.: 709 ათასი ლარი).

13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

<i>ათას ლარში</i>	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო მოთხოვნები	492	327
სხვა მოთხოვნები	1	8
<i>გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>(117)</i>	<i>(55)</i>
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	376	280

ჯგუფმა 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული ყველა მოთხოვნისთვის 100%-იანი ზარალის რეზერვი აღიარა, რადგან გამოცდილებით იცის, რომ ასეთი მოთხოვნების ამოღება, როგორც წესი, შეუძლებელია.

ჯგუფი სავაჭრო მოთხოვნებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც შემდეგი ორი შემთხვევიდან რომელიმე დადგება: როდესაც გარკვეული ინფორმაცია მიაწოდება დებიტორის მწვავე ფინანსურ სირთულეებზე და დავალიანების ამოღების რეალური პერსპექტივა არ არსებობს (მაგალითად, მიმდინარეობს დებიტორის ლიკვიდაცია ან დაწყებულია გაკოტრების საქმის წარმოება), ან, როდესაც სავაჭრო მოთხოვნები სამ წელზე მეტი ხნით ხდება ვადაგადაცილებული. ჩამოწერილი სავაჭრო მოთხოვნებიდან არცერთი არ ექვემდებარება იძულებითი აღსრულების ღონისძიებებს.

ცხრილში წარმოდგენილია სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხების წინა პერიოდზე გადატანის დეტალები: ვინაიდან ჯგუფის მიერ წარსულში განცდილი საკრედიტო ზარალი არ ასახავს ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებულ ტენდენციას მომხმარებელთა სხვადასხვა სეგმენტისთვის, ზარალის რეზერვისთვის შექმნილი ანარიცხები, რომლებიც ეყრდნობა ვადაგადაცილების სტატუსს აღარ არის ჩაშლილი ჯგუფის მომხმარებლების სეგმენტების მიხედვით.

13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (გაგრძელება)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა:

ათას ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 1 იანვრის მდგომარეობით	(55)	(61)
გაუფასურების ხარჯი	(62)	(131)
ჩამოწერილი თანხები	-	137
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(117)	(55)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ანალიზი ხანდაზმულობის ვადების მიხედვით 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	ზარალის მაჩვენებელი	საერთო საბალანსო დირექტ- ლეზა	აქტივის არსებობის ვადის განმავ- ლობაში ECL	წმინდა საბალანსო დირექტ- ლეზა	ზარალის მაჩვენებელი	საერთო საბალანსო დირექტ- ლეზა	აქტივის არსებობის ვადის განმავ- ლობაში ECL	წმინდა საბალანსო დირექტ- ლეზა
სავაჭრო მოთხოვნები								
- მიმდინარე	0%	344	-	344	0%	280	-	280
- 30-ზე ნაკლები დღით				22				-
ვადაგადაცილებული	0%	22	-	-	0%	-	-	-
- 30-დან 90 დღემდე				-				-
ვადაგადაცილებული	5%	-	-	-	5%	-	-	-
- 91-დან 180 დღემდე				10				-
ვადაგადაცილებული	52%	21	(11)	-	52%	-	-	-
- 181-დან 360 დღემდე				-				-
ვადაგადაცილებული	100%	106	(106)	-	100%	1	(1)	-
- 360-ზე მეტი დღით				-				-
ვადაგადაცილებული	100%	-	-	-	100%	54	(54)	-
					0%			
სულ	-	493	(117)	376	-	335	(55)	280

14. გადახდილი ავანსები

ავანსების მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მომსახურებაში გადახდილი ავანსები	სულ
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,364	1,364
შემოსვლები	1,233	1,233
შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების მიღებისას ჩამოწერილი ავანსები	(600)	(600)
მთლიანი ავანსები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,997	1,997
შემოსვლები	1,289	1,289
შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების მიღებისას ჩამოწერილი ავანსები	(1,349)	(1,349)
მთლიანი ავანსები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,937	1,937

15. მარაგები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
სათადარიგო ნაწილები	4,262	3,884
საწვავი	110	74
მარაგები, სულ	4,372	3,958

სათადარიგო ნაწილები წარმოადგენს სწრაფი გადახდის ტერმინალების ნაწილებს საკუთარი მოხმარებისთვის.

16. ნასესხები სახსრები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ნასესხები სახსრების მოკლევადიანი ნაწილი	-	1,043
ნასესხები სახსრების გრძელვადიანი ნაწილი	-	-
სულ	-	1,043

2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა სრულად დაფარა „ვითიბი ბანკისგან“ ნასესხები სახსრები.

2022 წელს საბანკო სესხებზე გაწეული ფინანსური დანახარჯი 12 ათას ლარს გაუტოლდა (2021 წ.: 89 ათასი ლარი).

17. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯერება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსურ საქმიანობიდან წარმომდგარი ვალდებულებების ანალიზი და ჯგუფის ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების მოძრაობა თითოეულ წარმოდგენილ პერიოდში. ამ ვალდებულებების მუხლები ასახულია კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ფინანსური საქმიანობის ნაწილში.

ათას ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის			2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის		
	ნასესხები სახსრები	საიჯარო ვალდებულებები	სულ	ნასესხები სახსრები	საიჯარო ვალდებულებები	სულ
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 1 იანვრის მდგომარეობით	1,043	2,209	3,252	1,985	2,522	4,507
ფულადი ნაკადები						
სესხის ათვისებული თანხა	-	-	-	-	-	-
ძირითადი თანხის დაფარვა	(1,050)	(688)	(1,738)	(751)	(724)	(1,475)
გადახდილი პროცენტი	(17)	(162)	(179)	(89)	(188)	(277)
არაფულადი ცვლილებები						
პროცენტის დარიცხვა	12	162	174	89	188	277
ახალი იჯარები	-	197	197	-	607	607
სავალუტო კურსის კორექტირებები	12	(196)	(184)	(191)	(133)	(324)
სხვა	-	180	180	-	(63)	(63)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	1,702	1,702	1,043	2,209	3,252

18. სააქციო კაპიტალი

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა 361,594,500 ნებადართული, გამოშვებული და განაღდებული აქცია, რომელთაგან თითოეულის ნომინალური ღირებულება 0.00001-ს შეადგენდა.

2022 წელს ჯგუფს არ გამოუცხადებია დივიდენდები (2021 წელს გამოცხადებული დივიდენდები: ნული).

ჯგუფს არ ეხება კაპიტალთან დაკავშირებული გარე შეზღუდვები.

19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
<i>ათას ლარში</i>		
ვალდებულებები მომსახურების მომწოდებლების წინაშე	13,538	9,368
დილერებისთვის გადასახდელი საკომისიო	1,110	1,360
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში შესული მთლიანი ფინანსური ვალდებულებები ამორტიზებული ღირებულებით		
დასაქმებულთა გასამრჯელოების დარიცხული ხარჯი	500	502
სხვა	835	1,134
სხვა ვალდებულებები, სულ		
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	15,983	12,364

20. მიღებული ავანსები

მიღებული ავანსები წარმოადგენს დილერების მიერ შესრულებულ გადახდებს ჯგუფის ფეიბოქსის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან მიერთებისთვის და ფეიბოქსის აპარატის შეუფერხებლად მუშაობისთვის.

21. ამონაგები

ჯგუფი ამონაგებს ერთი გეოგრაფიული მდებარეობიდან – საქართველოდან იღებს. ამონაგების აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მონაკვეთში და ნაწილდება შემდეგ მთავარ პროდუქციის ხაზებზე.

<i>ათას ლარში</i>	2022	2021
საკომისიო შემოსავალი	40,149	41,149
აპარატებისა და ნაწილების გაყიდვა	1,389	2,406
სხვა გაწეული მომსახურება	702	501
სულ ამონაგები	42,240	44,056

ჯგუფის ძირითად ამონაგებს წარმოადგენს მომსახურების და/ან საქონლის სხვადასხვა მომწოდებლისთვის სწრაფი ჩარიცხვის ქსელების მეშვეობით გადახდების შესრულებისა და ინკასირების საკომისიო მოსაკრებელი.

22. მომსახურების ხარჯები

ათას ლარში	2022	2021
დილერების საკომისიო	(20,810)	(21,890)
იჯარის ხარჯი	(1,794)	(1,670)
საოფისე და ადმინისტრაციული ხარჯი	(1,798)	(1,519)
ქსელის ტექნიკური მომსახურება და ინკასაცია	(1,739)	(1,521)
პროვადერების გასამრჯელო	(974)	(979)
პროფესიული მომსახურება	(787)	(147)
სულ მომსახურების ხარჯები	(27,902)	(27,726)

ჯგუფის მომსახურების ხარჯის მნიშვნელოვან ნაწილს შეადგენს დილერების გასამრჯელოები, რომლებიც გადაეხდება დილერების ქსელს.

23. შრომითი დანახარჯები

ათას ლარში	2022	2021
ხელფასები	(9,822)	(8,306)
პრემიები	(611)	(700)
სულ შრომითი დანახარჯები	(10,433)	(9,006)

24. ფინანსური დანახარჯები

ათას ლარში	2022	2021
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(12)	(89)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებაზე	(162)	(188)
წმინდა საკურსო ზარალი	(1,996)	(1,563)
სულ ფინანსური დანახარჯები	(2,170)	(1,840)

საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი ძირითადად გამოწვეულია ჯგუფის ევროსა და აშშ დოლარში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშებით. სავალუტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 28-ე შენიშვნა.

25. ფინანსური შემოსავალი

ათას ლარში	2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანგარიშებზე	178	392
საპროცენტო შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაცემული სესხებიდან	547	709
სულ ფინანსური შემოსავალი	725	1,101

26. მთავარი შვილობილი და მეკავშირე საწარმოები

სახელწოდება	საქმიანობის ხასიათი	ხმის უფლებების პროცენტული მაჩვენებელი	მესაკუთრეობის პროცენტული მაჩვენებელი	რეგისტრაციის ქვეყანა
შვილობილი საწარმოები:				
შპს „ტესო სოლუშენსი“	ტერმინალის სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა პროგრამული უზრუნველყოფის მომსახურება	100%	100%	საქართველო
შპს „ასტერბიტი“		100%	100%	საქართველო

შპს „ასტერბიტი“ ჯგუფმა 2023 წლის 4 ნოემბერს დააფუძნა და მისი ძირითადი საქმიანობა არის პროგრამული უზრუნველყოფის და პროგრამირების მომსახურების გაწევა მესამე მხარეებისთვის.

27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები

სასამართლოში საქმის წარმოება. დროდადრო, საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას ჯგუფის წინააღმდეგ შეიძლება აღიმდრას სარჩელი. თავისი შეფასებებისა და შიდა თუ გარე პროფესიონალების რჩევის საფუძველზე, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ არ განიცდის არსებით ზარალს სარჩელებიდან იმ თანხაზე მეტი ოდენობით, რაც დარეზერვებული აქვს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში.

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს საგადასახადო სისტემას ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც შეიძლება ხშირად სხვადასხვაგვარად იქნეს განმარტებული. გადასახადები მოწმდება რამდენიმე სახელმწიფო ორგანოს მიერ, რომლებსაც აქვთ მკაცრი ჯარიმების, საურავებისა და პირგასამტეხლოს დაკისრების უფლება.

საგადასახადო წლის შემოწმება საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მომდევნო სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში უფრო დიდი ხნის შემდეგაც.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მან ადეკვატურად ასახა საგადასახადო ვალდებულებები, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ჯგუფის საგადასახადო სტატუსი უცვლელი დარჩება.

საქართველოს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა ზოგადად შეესაბამება საერთაშორისო სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პრინციპებს, რომელიც შემუშავებულია ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო) მიერ 2010 წელს. ეს კანონმდებლობა დამატებითი საგადასახადო ვალდებულებების დაკისრების საშუალებას იძლევა კონტროლირებულ ოპერაციებთან მიმართებაში (გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან და გარკვეული ტიპის ოპერაციები არადაკავშირებულ მხარეებთან), თუ ეს ოპერაციები არ ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით. ხელმძღვანელობას დანერგილი აქვს შიდა კონტროლი, რათა აკმაყოფილებდეს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობის მოთხოვნებს.

კონტროლირებული ოპერაციებით განპირობებული საგადასახადო ვალდებულებები განისაზღვრება მათი ფაქტობრივი გარიგების ფასების მიხედვით. შესაძლებელია სატრანსფერო ფასების წესების ინტერპრეტაციებით მსგავსი სატრანსფერო ფასების ეჭვქვეშ დაყენება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფს არ აქვს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის რისკი პერიოდის ბოლოსთვის (2021 წ.: არა) და აპირებს ჯგუფის სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პოზიციების შენარჩუნებას.

27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები (გაგრძელება)

გარემოსდაცვითი საკითხები. საქართველოში კანონმდებლობა გარემოს დაცვის დარგში ვითარდება, ხოლო სამართალგამოყენების ფორმები სამთავრობო ორგანოების მუდმივი გადასინჯვის საგანს წარმოადგენს. ჯგუფი პერიოდულად ახორციელებს თავისი მოვალეობების შეფასებას გარემოს დაცვის კანონმდებლობის შესაბამისად. როგორც კი წარმოიქმნება ვალდებულება, ხდება მისი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებების, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას არსებულ წესებში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების და ასევე სამოქალაქო საქმეებთან დაკავშირებული სასამართლო პროცესების შედეგად, შეფასება შეუძლებელია, მაგრამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს. მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, სამართალგამოყენების არსებული კლიმატის გათვალისწინებით, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ გარემოსათვის ზიანის მიყენებასთან დაკავშირებით არა აქვს მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

კლიმატური ცვლილების გათვალისწინება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა ყურადღებით ეკიდება კლიმატური ცვლილების პოტენციური გავლენის შესახებ გლობალური ცნობადობის ამაღლების საკითხს. ამჟამად ამ საკითხს არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, ხოლო ჯგუფის საქმიანობაზე და ბიზნესგეგმვებზე სამომავლო ეფექტების წინასწარ განსაზღვრა რთულია. ხელმძღვანელობა აგრძელებს ამ მხრივ მიმდინარე ცვლილებების მეთვალყურეობას და საჭიროებისამებრ მოახდენს რეაგირებას, რათა უზრუნველყოს ჯგუფის სიცოცხლისუნარიანობა და დანერგავს მთავრობის ყველა სახელმძღვანელო მითითებას, თუ ისინი შეეხება იმ ბაზრებს, რომლებშიც ჯგუფი საქმიანობს.

28. ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფში რისკის მართვის ფუნქცია ხორციელდება ფინანსურ, საოპერაციო და იურიდიულ რისკებთან მიმართებაში. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო (მათ შორის სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკს), საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკებს. ამ რისკების მართვას ჯგუფის ხელმძღვანელობა ზედამხედველობს.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით კონტრაჰენტებთან ან კონტრაჰენტების ჯგუფთან მიმართებით. ასეთი რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მქონე სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივები, გარდა შემდეგისა:

- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-11 შენიშვნა);
- სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (მე-13 შენიშვნა);
- გაცემული სესხები (12-ე შენიშვნა)

ყველა ფინანსური აქტივის საკრედიტო ხარისხის მუდმივი მონიტორინგი ხდება საკრედიტო ხარისხში შესაძლო უარყოფითი ცვლილებების დროულად გამოსავლენად. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და გაცემულ სესხებს რაც შეეხება, ხელმძღვანელობა საკრედიტო ხარისხს აკონტროლებს ვადაგადაცდილებული დღეების მიხედვით. გაცემული სესხებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ხდება ინდივიდუალურად, ვინაიდან მთლიან ბალანსს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო მართავს. ჯგუფის შეფასებით, ეს თანხები სრულად ამოღებადია და ამიტომ ამ დავალიანებებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი არ შეუქმნია. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება ყველაზე კარგად ასახავს მათთვის დამახასიათებელ მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს.

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია, რადგან სამომხმარებლო პორტფელი დივერსიფიცირებულია დიდი რაოდენობის მომხმარებლებს შორის.

(ბ) საბაზრო რისკი

ჯგუფს აქვს საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკებს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტაში და პროცენტიან აქტივებსა და ვალდებულებებში, რომელთაგან ყველა დამოკიდებულია ბაზრის ზოგად და კონკრეტულ ცვლილებებზე.

ქვემოთ მოცემული საბაზრო რისკების მიმართ მგრძნობელობა ეყრდნობა ცვლილებას ერთ ფაქტორში, როდესაც ყველა დანარჩენი ფაქტორი მუდმივია. პრაქტიკაში ეს ნაკლებად სავარაუდოა, რომ მოხდეს და გარკვეულ ფაქტორებში მომხდარი ცვლილებები შეიძლება ერთმანეთთან კორელაციაში იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსების ცვლილება.

(გ) სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის ფინანსურ შედეგებზე უარყოფითად აისახება ცვლილებები სავალუტო კურსებში, რომლებიც ჯგუფისთვის აქტუალურია. ჯგუფის გარკვეული ოპერაციები უცხოურ ვალუტებშია გამოხატული. ჯგუფი არ იყენებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს სავალუტო რისკის სამართავად, ამავდროულად, ჯგუფის ხელმძღვანელობა ასეთი რისკების შემცირებას ცდილობს უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებების მართვით ჯგუფის დონეზე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის სავალუტო კურსის მერყეობის რისკის მოცულობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის:

	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია
<i>ათას ლარში</i>						
ლარი	11,926	(16,252)	(4,326)	11,913	(12,723)	(810)
აშშ დოლარი	454	(1,433)	(979)	21	(1,850)	(1,829)
ევრო	8,647	-	8,647	12,620	(1,043)	11,577
სულ	21,027	(17,685)	3,342	24,554	(15,616)	8,938

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სამუშაო ვალუტასთან მიმართებით სავალუტო კურსის მოსალოდნელი ცვლილებების ეფექტი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, ყველა სხვა ცვლადის უცვლელობის შემთხვევაში:

	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე
<i>ათას ლარში</i>		
აშშ დოლარის გამყარება 20%-ით	(196)	(366)
აშშ დოლარის გაუფასურება 20%-ით	196	366
ევროს გამყარება 20%-ით	1,729	2,315
ევროს გაუფასურება 20%-ით	(1,729)	(2,315)

რისკის მოცულობა გამოთვლილია მხოლოდ ფულადი ნაშთებისთვის, რომლებიც გამოხატულია ჯგუფის სამუშაო ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტებში.

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)**(დ) საპროცენტო განაკვეთის რისკი**

ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას არ ახდენს ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების დონეების მერყეობა, რადგან მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ფიქსირებული განაკვეთები აქვს.

(ე) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. ხელმძღვანელობა აკვირდება ყოველთვიურ პროგნოზებს ჯგუფის ფულად ნაკადებთან დაკავშირებით.

ცხრილში მოყვანილია ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომლებიც გაანალიზებულია დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის მიხედვით. ვადების ცხრილში ნაჩვენებია თანხები წარმოადგენს ფულადი სახსრების სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ნაკადებს. ამგვარი არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები განსხვავდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ოდენობებისგან, რადგან ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მითითებული თანხები ემყარება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მონაცემებს. გადახდა უცხოურ ვალუტაში გამოითვლება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის არსებული სავალუტო სპოტ-კურსის მიხედვით.

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
<i>ათას ლარში</i>						
ვალდებულებები						
საიჯარო ვალდებულებები	328	126	503	941	-	1,898
სავაჭრო ვალდებულებები	15,983	-	-	-	-	15,983
სულ სამომავლო გადახდები, ძირითადი თანხისა და პროცენტის სამომავლო გადახდების ჩათვლით	16,311	126	503	941	-	17,881

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ათას ლარში	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ვალდებულებები						
ნასესხები სახსრები	1,096	-	-	-	-	1,096
საიჯარო ვალდებულებები	350	128	273	1,521	-	2,272
სავაჭრო ვალდებულებები	12,364	-	-	-	-	12,364
სულ სამომავლო გადახდები, ძირითადი თანხისა და პროცენტის სამომავლო გადახდების ჩათვლით	13,810	128	273	1,521	-	15,732

29. კაპიტალის მართვა

ჯგუფის მიზნები კაპიტალის მართვისას არის, უზრუნველყოფს ჯგუფის უნარი, რომ გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რათა შექმნას უკუგება მფლობელისთვის და სარგებელი სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის და შეინარჩუნოს კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურა, რათა შემცირდეს კაპიტალის ღირებულება. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს მფლობელისთვის გადახდილი დივიდენდების ოდენობა, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის შემცირების მიზნით. კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც ჯგუფი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მართავდა, იყო 21,432 ათასი ლარი (2021 წ.: 19,846 ათასი ლარი).

30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს (ე.ი. არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები). ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით შეფასებისას ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას. თუ სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა ემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს, რომლებიც მნიშვნელოვან კორექტირებებს საჭიროებენ, მაშინ შეფასება მე-3 დონეს განეკუთვნება. შეფასების ამოსავალი მონაცემების მნიშვნელობა ფასდება მთლიანად სამართლიანი ღირებულებით შეფასებასთან მიმართებით.

(ა) აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულება და საბალანსო ღირებულება იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იყო შემდეგი მეთოდები და დაშვებები:

- ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების სამართლიანი ღირებულება დაახლოებით ტოლია მათი საბალანსო ღირებულებისა, ამ ინსტრუმენტების დაფარვის მოკლე ვადის გამო;

30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება (გაგრძელება)

- გაცემული სესხების, პროცენტიანი სესხებისა და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება გამოითვლება სამომავლო ფულადი ნაკადების ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით დისკონტირებით.

	31 დეკემბერი, 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება	დონე 1	დონე 2	დონე 3	საბალანსო ღირებულება
<i>ათას ლარში</i>								
აქტივები								
- სავაჭრო მოთხოვნები	-	376	-	376	-	280	-	280
- გაცემული სესხები	-	8,608	-	8,608	-	12,621	-	12,621
სულ აქტივები	-	8,984	-	8,984	-	12,901	-	12,901
ვალდებულებები								
- ნასესხები სახსრები	-	-	-	-	-	1,043	-	1,043
- სავაჭრო ვალდებულებები	-	15,983	-	15,983	-	12,364	-	12,364
სულ ვალდებულებები	-	15,983	-	15,983	-	13,407	-	13,407

31. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიის მიხედვით

შეფასების მიზნებისთვის, ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ახდენს ფინანსური აქტივების შემდეგ კატეგორიებად კლასიფიკაციას: (ა) ფინანსური აქტივები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით (ბ) სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, (გ) წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და (დ) ფინანსური ინსტრუმენტები, შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით. ფინანსურ ინსტრუმენტების, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ორი ქვეკატეგორია აქვთ: (i) აქტივები, რომელთა შეფასება სავალდებულოა სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, და (ii) აქტივები, რომლებიც ამგვარად არის კლასიფიცირებული საწყისი აღიარებისას. ამასთან, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ცალკე კატეგორიაში შედის. ჯგუფის ყველა ფინანსური აქტივი თავდაპირველად ხვდება სამართლიანი ღირებულების კატეგორიაში და შემდგომში – ამორტიზებული ღირებულების კატეგორიაში.

სს „ოპკა ჯგუფი“
მმართველობითი ანგარიშგება

სს „ოპკა ჯგუფის“ საქმიანობის მიმოხილვა

1. ჯგუფის შესახებ

„სს ოპკა“ (ყოფილი „სს ნოვა ტექნოლოჯი“, საიდენტიფიკაციო კოდი: 248429598) საქართველოს ფინანსური ტექნოლოგიების ბაზარზე ყოველდღიურად დაახლოებით 234,000 მომხმარებელს უწევს გადახდის მომსახურებას. ჯგუფი 2007 წელს „სს ნოვა ტექნოლოჯის“ სახელწოდებით დაფუძნდა. თავდაპირველად მომხმარებელს შესთავაზა POS ტერმინალებით და Payline-ით სარგებლობა და თბილისში განათავსა პირველი თვითმომსახურების სწრაფი ჩარიცხვის აპარატები. მოგვიანებით, ჯგუფმა შექმნა ბრენდი PayBox, დაამზადა საქართველოში პირველი სწრაფი ჩარიცხვის თვითმომსახურების აპარატები და დაიწყო ქსელის გაფართოება. ამავდროულად, მან გახსნა თავისი პირველი წარმომადგენლობა და თანდათანობით მოიცვა ქვეყნის ყველა რეგიონი. გარდა ამისა, ჯგუფმა დაიწყო სწრაფი გადახდის ტერმინალებისა და მათი ნაწილების გაყიდვა საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ. 2018 წელს ჯგუფმა განახორციელა რებრენდინგი. „ოპკა“ მომხმარებელს შესაძლებლობას აძლევს დაცულ სივრცეში პრაქტიკული ფინანსური სერვისებით ისარგებლოს - გადაიხადოს, გადარიცხოს და დააგროვოს ფული მარტივად, რთული ოპერაციებისა და დამაბნეველი ბიუროკრატიის გარეშე. დღეისათვის სს „ოპკა“ საქართველოში 8,786 გადახდის წერტილით არის წარმოდგენილი. აქედან 2,840 გადახდის წერტილი ჯგუფის ქსელშია განთავსებული, ხოლო დანარჩენ 5,946-ს დილერის ქსელი მართავს. ჯგუფში დაახლოებით 360 თანამშრომელია დასაქმებული. საქართველოს მასშტაბით გახსნილია რეგიონული წარმომადგენლობები, სადაც მომხმარებელს შეუძლია მიიღოს ჯგუფის მომსახურება. ჯგუფი არის შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ და შპს „ასტერბიტი“ (შემდგომში „შვილობილი საწარმოები“) ჰოლდინგური მშობელი საწარმო. ჯგუფი, თავის შვილობილ საწარმოებთან ერთად, შეადგენს კომპანიების ჯგუფს (შემდგომში „ჯგუფი“).

2. ძირითადი საქმიანობა და მომსახურების აღწერა

გარდა ქვეყანაში მოქმედი სახელმწიფო და იურიდიული ნორმებისა, რომლებითაც საქართველოში რეგულირდება ბიზნესი, ჯგუფის, როგორც გადახდის მომსახურების მომწოდებლის, საქმიანობას ასევე არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი. ჯგუფი ამასთანავე ანგარიშვალდებულია ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის წინაშე. თავისი საქმიანობიდან გამომდინარე, ჯგუფი თანამშრომლობს თანხის მიმღებებთან, დილერებთან და მომხმარებლებთან. თანხის მიმღებებს ჯგუფი სთავაზობს სისტემაში ჩართვას და გადახდების მიღებას საკუთარი სარგებლისთვის. ჯგუფის გადახდის სისტემა PayBox-ის სწრაფი ჩარიცხვის თვითმომსახურების აპარატებით მომხმარებლებს შემდეგი კატეგორიის გადახდების შესრულების საშუალებას აძლევს:

- ▶ მობილური და ტელეკომუნიკაცია;
- ▶ კომუნალურები;
- ▶ ტოტალიზატორები და ონლაინ თამაშები;
- ▶ ფინანსები და გზავნილები;
- ▶ ტრანსპორტი;
- ▶ ამანათები და ა.შ.

დაარსების დღიდან დღემდე ჯგუფმა თავისი საქმიანობა სხვადასხვა მიმართულებით განავითარა. 2018 წლის 4 სექტემბერს ჯგუფმა დააფუძნა შვილობილი საწარმო შპს „ოპკა კომერსი“ გაყიდვების სფეროში სპეციალიზაციისა და გაყიდვების უკეთ მართვის მიზნით. 2022 წელს შვილობილმა საწარმომ განახორციელა რებრენდინგი და საქართველოს ბაზარზე ფუნქციონირება დაიწყო „ტესო ტექ სოლუშენსის“ სახელწოდებით. შვილობილი საწარმოს ძირითადი საქმიანობაა:

- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების, Payline-ების და ციფრული აღჭურვილობის სხვა ნაწილების ყიდვა/გაყიდვა/შეკეთება/აწყობა. შვილობილი საწარმო ზემოაღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს როგორც ქვეყნის ფარგლებში, ისე მის საზღვრებს გარეთ.
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალებისა და Payline-ების ტექნიკური მომსახურება/ტრანსპორტირება.

2022 წლის ბოლოს ჯგუფმა დააფუძნა ახალი შვილობილი საწარმო შპს „ასტერბიტი“ პროგრამული უზრუნველყოფის მიმართულებით განვითარების მიზნით. შვილობილი საწარმო კომპანიებს სთავაზობს სხვადასხვა გადაწყვეტას პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარების მიმართულებით.

3. რეგიონული წარმომადგენლობა და დილერის ქსელი

ჯგუფის რეგიონული წარმომადგენლობები 2018 წლიდან არსებობენ და უზრუნველყოფენ ჯგუფის სწრაფი გადახდის ტერმინალების დროულ და გამართულ ფუნქციონირებას, ასევე დილერის ქსელის სწრაფი გადახდის ტერმინალების, Payline-ების და ვებ-ტერმინალების შეუფერხებელ მომსახურებას. რეგიონული წარმომადგენლობები ზედამხედველობენ ადგილების მოძიებას სწრაფი გადახდის ტერმინალების დასამონტაჟებლად, მათ ტექნიკურ გამართვას და მომხმარებლების მიერ სწრაფი გადახდის ტერმინალების მეშვეობით გადახდილი თანხების შეროვნებას. რეგიონებში ჯგუფი შეიძლება წარმოდგენილი იყოს როგორც საკუთარი, ისე დილერის ქსელის სწრაფი გადახდის ტერმინალებით, რომელთა გამართულ მუშაობაზე ზრუნვა რეგიონული წარმომადგენლობების პასუხისმგებლობაა. თბილისის რეგიონული წარმომადგენლობა დაყოფილია ოთხ ზონად, რათა დედაქალაქის მასშტაბი სრულად გაკონტროლდეს.

ჯგუფი მომხმარებლებს მომსახურებას უწევს საკუთარი სწრაფი გადახდის ტერმინალების ქსელით და ასევე დილერის ქსელით. დილერის ქსელის მეშვეობით ჯგუფი ინდივიდუალურ მეწარმეებს და იურიდიულ პირებს უწევს სწრაფი გადახდის ტერმინალებით და შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფით მომსახურებას, ჯგუფთან გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე. ჯგუფი დილერებს საქართველოს მასშტაბით შემდეგ მომსახურებას სთავაზობს:

- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების ტექნიკური მხარდაჭერა;
- ▶ საინკასაციო მომსახურება;
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების, POS ტერმინალებისა და მათი სათადარიგო ნაწილების შეკეთება და ტექნიკური გამართვა;
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალებისა და Payline-ის ნაწილების რეალიზაცია;
- ▶ მომხმარებელთა მომსახურება იყენებს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ საანგარიშგებო სისტემას, რომელიც ახდენს თითოეული შემოსული ზარის კატეგორიზაციას და გაწეული მომსახურების ხარისხის შეფასებას, რათა მოხდეს პრობლემების გადაჭრის მთლიანი პროცესის გაანალიზება და მომსახურების დახვეწისთვის მნიშვნელოვანი დასკვნების გაკეთება.

4. ჯგუფის მთავარი ტექნოლოგიური სამუშაოების მიმოხილვა 2022 წელს

2022 წელს ჯგუფმა მოახდინა ბაზარზე რეპოზიციონირება განახლებული ტერმინალების ქსელით და განახლებული პროგრამული უზრუნველყოფით. კვლევა-განვითარების დეპარტამენტმა შეიმუშავა ახალი პროექტები, ჯგუფისთვის შემოსავლების ახალი ნაკადების მისაღებად. ფინანსური მონაცემების უკეთ მართვისთვის და სეზონის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, რომლებიც ეხება უკეთესი კიბერუსაფრთხოების სისტემის დანერგვას, მონაცემების შენახვას და სხვა, შიდა განვითარებისთვის ჯგუფმა დაიწყო საწარმოო რესურსების დაგეგმვის სისტემის შემუშავება.

5. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები¹

საოპერაციო შემოსავალი

EBITDA

40.1 მლნ

-2% წლიური

2020 37.0
2021 41.1
2022 40.1

2.5 მლნ

-45% წლიური

2020 6.6
2021 4.6
2022 2.5

(მილიონი ლარი)

(მილიონი ლარი)

საოპერაციო ხარჯის კოეფიციენტი აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი

1.00

4% წლიური

2020 0.86
2021 0.97
2022 1.00

1.01

2% წლიური

2020 0.93
2021 0.99
2022 1.01

მიმდინარე ლიკვიდურობის კოეფიციენტი

დებიტორული დავალიანების ბრუნვა დღეების მიხედვით

1.00

3%
წლიური

2020 1.02
2021 0.97
2022 1.00

3.00

44%
წლიური

2020 3.42
2021 2.08
2022 3.00

აქტიური გადახდის ტერმინალების რაოდენობა

8418

6% წლიური

2020 7430
2021 7960
2022 8418

6. ჯგუფის 2022 წლის ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა

აზარტული თამაშების სფეროში დაწესებული ახალი რეგულაციების შედეგად შეიზღუდა ინდუსტრიაში მოქალაქეების მონაწილეობა. ამ ცვლილებებმა გამოიწვია ის, რომ 2022 წლის საოპერაციო შემოსავალი 2%-ით შემცირდა, მაშინ, როდესაც შემოსავლის მაჩვენებელი 2021 წელს 11%-ით, ხოლო 2020 წელს - 10.5%-ით გაიზარდა. ფულადი ნაკადების საშუალო შემოდიდება ერთ ტრანზაქციაზე 2021 წელთან შედარებით 14%-ით, ხოლო 2020 წელთან შედარებით 25%-ით გაიზარდა. ამის პარალელურად ტრანზაქციების რაოდენობა 2021 წელთან და 2020 წელთან შედარებით თანდათანობით მცირდება 8%-ით და 5%-ით, შესაბამისად. ეს ფაქტი შეიძლება მიუთითებდეს ფიზიკური გადახდის აპარატების მოხმარების კლებად ტენდენციაზე. ჯგუფის სტრატეგიული გეგმები მიზნად ისახავს ბაზარზე ბრენდის ცნობადობის გაუმჯობესებას.

7. სამომავლო გეგმები

2023 წელს კომპანია იწყებს ბაზარზე ბრენდის ცნობადობის გაუმჯობესებაზე ზრუნვას. იგეგმება ახალი შემოსავლების ნაკადების წარმომქმნელი პროდუქტების დანერგვა და მომხმარებლებისთვის სხვადასხვა მომსახურების შეთავაზება. ახალი სერვისები რეგიონულ წარმომადგენლობებს დაეხმარება პოზიციების განმტკიცებაში და ერთგული მომხმარებლების რაოდენობის გაზრდაში.

¹ ყველა ფინანსური მაჩვენებელი გამოთვლილია საკომისიო შემოსავლის საფუძველზე.

8. საქმიანობის შეფასების კოეფიციენტები

ჯგუფი თავისი საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად იყენებს გარკვეულ ცვლადებსა და კოეფიციენტებს, რომლებზე დაყრდნობითაც გეგმავს საპასუხო ზომებს. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი შემდეგი კოეფიციენტებია:

შემოსავალი ერთ ტერმინალზე - მაჩვენებელი, რომელიც ყველაზე ობიექტურად განსაზღვრავს ჯგუფის ფარგლებში ან საქმიანობის სფეროში განხორციელებული ცვლილებების ეფექტურობას. ცვლილებები შეიძლება შეეხოს ტერმინალის გეოგრაფიულ მდებარეობას ან ჰქონდეს უფრო ფართო სტრატეგიული თუ დარგობრივი მასშტაბი. შემოსავალი ერთ ტერმინალზე ფინანსური პროგნოზების მოდელელებში გამოყენებული მთავარი ცვლადია.

დამატებული მომსახურებების საშუალო რაოდენობა ერთ თვეში - ეს მაჩვენებელი განსაზღვრავს ზრდის ტემპსა და ჯგუფის მიერ შეთავაზებული მომსახურებების მრავალფეროვნებას.

9. აქციები

კომპანიის კაპიტალი დაყოფილია 361,594,50 ჩვეულებრივ აქციად, რომელთა 100%-საც ფლობს სს „ჩეხური ენერგო-პრო ა.ს.“. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება 1 (ერთი) თეთრია.

10. მთავარი რისკები და განუსაზღვრელობები

ჯგუფის საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია პოტენციური რისკების დროულად გამოვლენა და მართვა. რისკების დადგომამ, შესაძლოა, ფინანსური და არაფინანსური დანაკარგები გამოიწვიოს. შესაბამისად, შესაძლო რისკებისგან საქმიანობის დასაცავად და მათ მინიმუმამდე დასაყვანად სხვადასხვა მიმართულებით მთელი რიგი ღონისძიებები ტარდება. ჯგუფში ფუნქციონირებს მონიტორინგის განყოფილება, რომელიც არ არის ჩართული საოპერაციო საქმიანობაში, რომელიც როგორც დამოუკიდებელი მხარე იკვლევს და აფასებს ჯგუფში მიმდინარე პროცესებს. შესაძლო ფინანსური ზარალის თავიდან ასაცილებლად ჯგუფი სარგებლობს შიდა და გარე აუდიტის მომსახურებით. ამასთან, ჯგუფს მესამე მხარისთვის გადაცემული აქვს იურიდიული მომსახურების გაწევის უფლებამოსილება. ზემოაღნიშნული ერთეული უზრუნველყოფს, რომ ჯგუფის საქმიანობა შესაბამისობაში იყოს საქართველოს კანონმდებლობასთან, ასევე წარმოადგენს მას სასამართლოში და სხვა მესამე მხარეებთან. საქმიანობის პროცესში ჯგუფმა უნდა დაამუშაოს პერსონალური მონაცემები. ამასთან დაკავშირებით, იურიდიული განყოფილება უზრუნველყოფს, რომ კომპანიის საქმიანობა შესაბამისობაში იყოს საქართველოს კანონთან პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ, რათა მის მიერ მოპოვებული პერსონალური მონაცემები კანონით გათვალისწინებული წესით იქნეს დაცული.

რისკი: დილერების მიერ ნაღდი ფულის ნაშთის ლიმიტის მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები.

რისკის აღწერა: ჯგუფს შეიძლება შეექმნას დილერის მიერ ჯგუფისგან სწრაფი გადახდის ტერმინალების ფუნქციონირებისთვის გარკვეული ვადით მიღებული ნაღდი ფულის ნაშთის ლიმიტის დაბრუნებასთან დაკავშირებული სირთულეების რისკი. რისკი შეიძლება გამოიწვიოს დილერის პოტენციურმა ფინანსურმა სიმძნელებმა, თაღლითობამ ან მესამე მხარის მიერ, სწრაფი გადახდის ტერმინალებში განთავსებული ნაღდი ფულის შესაძლო მითვისებამ.

რისკის შემცირების მეთოდი: დილერის კრედიტუნარიანობის (გადახდისუნარიანობის) დადებითად შეფასება ნაღდი ფულის ლიმიტის გაცემის წინაპირობაა. შეფასების პროცესში ხდება დილერის საკუთრებაში არსებული სწრაფი გადახდის ტერმინალების გამართული ფუნქციონირებისა და დილერისთვის გაცემული საკომისიოს თანხის გათვალისწინება.

რისკი: ნაღდი ფულის მითვისების/დაკარგვის რისკი.

რისკის აღწერა: ჯგუფს შეიძლება შეექმნას ნაღდი ფულის მითვისების ან დაკარგვის რისკი გადახდის აპარატებიდან ფულადი სახსრების შეგროვების პროცესში. ფული შეიძლება დაკარგული/მითვისებული იქნეს არა მხოლოდ პროცესში მონაწილე პირის მიერ, არამედ გარეშე პირის მიერაც.

რისკის შემცირების მეთოდი: გადახდის აპარატებიდან ნაღდი ფულის შეგროვების პროცესის გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად, ჯგუფის უფლებამოსილი თანამშრომელი ყოველდღიურად ამოწმებს და ადასტურებს ქსელში ნაღდი ფულის ბრუნვისა და აპარატებიდან გამოტანილი თანხების შესაბამისობას. შეუსაბამობის აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება მიზეზების გამოძიება და შესაბამისი ზომების მიღება. შიდა თაღლითობის თავიდან ასაცილებლად, იმ თანამშრომლებთან, რომლებსაც უშუალოდ აქვთ შეხება ნაღდი ფულთან, ფორმდება გირაოთი უზრუნველყოფის ხელშეკრულებები.

10. მთავარი რისკები და განუსაზღვრელობები (გაგრძელება)

რისკი: თაღლითური ოპერაციები ელექტრონული საფულის გამოყენებით.

რისკის აღწერა: არსებობს ელექტრონული საფულით თაღლითური გადახდების/ოპერაციების თეორიული რისკი, რამაც ჯგუფს შეიძლება მოუტანოს ფინანსური ზარალი და უარყოფითად აისახოს მის რეპუტაციაზე.

რისკის შემცირების მეთოდი: მიუხედავად იმისა, რომ პრაქტიკაში ასეთი რისკი ჯერ არ დამდგარა, ჯგუფი მაინც დგამს გარკვეულ ნაბიჯებს თავისი კლიენტების დასაცავად. ამ მიზნით შემოღებული აქვს გარკვეული შეზღუდვები, რათა დაიცვას კლიენტები ელექტრონული საფულით არასათანადო გადახდების რისკისგან. ამ რეგულაციების მიხედვით, იზღუდება საბარათე გადახდები სხვა კომპანიების ელექტრონულ საფულეებზე; მომხმარებელს შეუძლია თანხა განათავსოს თავის ელექტრონულ საფულეზე ვებგვერდიდან მხოლოდ მიბმული პლასტიკური ბარათის მეშვეობით; SMS-ით, სოციალური მედიით და ელექტრონული ფოსტით/პაროლით ავტორიზაციისთვის დაწესებულია გადახდის დღიური ლიმიტი; შეზღუდულია აზარტულ თამაშებთან დაკავშირებული არავტორიზებული ოპერაციები და საქველმოქმედო შეწირულობები; გარკვეულ პროდუქტებზე, მათი რისკის დონის მიხედვით, დაწესებულია ერთჯერადი გადახდის ლიმიტები და ა.შ. ყოველივე ზემოაღნიშნული იცავს ჯგუფს და მისი ელექტრონული საფულის მომხმარებლებს თავიანთი ანგარიშებიდან თაღლითური ოპერაციების შესრულებისგან.

რისკი: მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან შესაბამისობა რეგულაციებში შესული ცვლილებების გათვალისწინებით.

რისკის აღწერა: ჯგუფი, როგორც გადახდის მომსახურების მომწოდებელი, რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. ჯგუფი ამასთანავე ანგარიშვალდებულია საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის წინაშე. ზემოაღნიშნულმა ორგანოებმა შეიძლება გაამკაცრონ სავალდებულო მოთხოვნები, რომელთა გათვალისწინება აუცილებელია კომპანიის საქმიანობის პროცესში.

რისკის შემცირების მეთოდი: მარეგულირებელი ორგანოების მოთხოვნებთან სრული შესაბამისობის მისაღწევად, შესაბამისი პასუხისმგებლობით აღჭურვილი პირი მუდმივად ახდენს საკანონმდებლო აქტების მონიტორინგს და, ცვლილებების შემთხვევაში, ჯგუფის საქმიანობა, პოლიტიკა და პროცედურები თანხვედრაში მოჰყავს განახლებულ მოთხოვნებთან.

რისკი: ფულის გათეთრება (უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაცია).

რისკის აღწერა: ჯგუფის პარტნიორებმა და მომხმარებლებმა შეიძლება ჯგუფის გადახდის არხები და მის მიერ შეთავაზებული რომელიმე მომსახურება გამოიყენონ ფულის გათეთრებისთვის ან ტერორიზმის დაფინანსებისთვის.

რისკის შემცირების მეთოდი: ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების შემთხვევების თავიდან ასაცილებლად, თავისი საქმიანობის პროცესში ჯგუფი ითვალისწინებს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მოთხოვნებსა და რეკომენდაციებს; ბიზნესურთიერთობის დაწყებამდე, იგი საფუძვლიანად შეისწავლის და აფასებს პოტენციური პარტნიორის საქმიანობას, რეპუტაციასა და სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს. იგი ასევე აკონტროლებს მომხმარებლის გადახდებს და, საეჭვო გარემოებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ამის შესახებ აცხადებს შესაბამის ორგანოებს და ასრულებს მათ მითითებებს. ამავდროულად, ჯგუფის თანამშრომლები რეგულარულად გადიან ტრენინგს, რათა სათანადოდ შეასრულონ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღმკვეთი კანონმდებლობის მოთხოვნები.

რისკი: კიბერთავდასხმების საფრთხეები.

რისკის აღწერა: დღესდღეობით კიბერთავდასხმები ბიზნესის თითქმის ყველა სფეროში ხდება, მაგრამ ფინანსური სექტორი, მასში თავმოყრილი ფულისა და ინფორმაციის გამო, შეიძლება ითქვას, ბოროტმოქმედებისთვის ყველაზე მიზიდველია. აქედან გამომდინარე, კიბერთავდასხმების რისკის შემცირების მიზნით, ჯგუფი მუდმივად შეიმუშავებს დაცვის ეფექტურ მექანიზმებს.

რისკის შემცირების მეთოდი: ჯგუფი თავის მოწყობილობების მონიტორინგს ახორციელებს შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფის მეშვეობით, რათა დაიცვას მის ხელთ არსებული მონაცემები და მომხმარებლების ფული, და გარკვეულ მნიშვნელოვან აპარატებზე თითოეულ ქმედებას აკონტროლებს. სათანადო მექანიზმების არსებობა უზრუნველყოფს ჯგუფის შიდა სისტემის დაცვას კიბერვირუსების შეღწევისგან და შიდა ქსელზე გარე გავლენებისგან.

ჯგუფის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და ფულადი ნაკადების რისკებისა და მათი მართვის მექანიზმების მიმოხილვა წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების 28-ე შენიშვნაში.

11. ფინანსური მონაცემების შიდა კონტროლის მექანიზმები

ფინანსური მონაცემების მიმოცვლა ჯგუფის ფარგლებში ხდება დადგენილი პროცედურების დაცვით, სადაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ჯვარედინი კონტროლის მექანიზმი. ეს უკანასკნელი უზრუნველყოფს მიწოდებული ფინანსური მონაცემების სიზუსტეს. მაგალითად, ერთი მხრივ, მათი გაზიარება ხდება რამდენიმე სტრუქტურულ ერთეულს შორის იმის დასადგენად, თუ რამდენად ზუსტია ფინანსური მონაცემები. ამასთან, სტრუქტურული ერთეული, რომელსაც ევალება ფულადი ნაკადების მიღებაზე კონტროლი, ბუღალტერიას ყოველდღიურად ან ყოველთვიურად (მონაცემების შემცველობის მიხედვით) აწვდის ინფორმაციას ბუღალტრულად გასატარებელ მონაცემებზე, იქნება ეს საოპერაციო თუ არასაოპერაციო შემოსავალი, პროგრამის მეშვეობით ყოველდღიურად შესრულებული სხვადასხვა ტიპის ოპერაცია, რეესტრში ასახული ფულადი რესურსი, აგენტების წინაშე არსებული ფინანსური ვალდებულებები და სხვა. მას შემდეგ, რაც ზემოხსენებულ და სხვა მონაცემებს ბუღალტერია ასახავს ბუღალტრულ პროგრამაში, ფულადი რესურსების მართვის პასუხისმგებლობის მქონე სტრუქტურული ერთეული ამოწმებს მონაცემების სიზუსტეს და შეაქვს ისინი პერიოდულ ფინანსურ ანგარიშგებებში. გარდა ამისა, ჯგუფს შემუშავებული აქვს შიდა კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები, რომელთა მეშვეობითაც ხდება ნებისმიერი სახის მონაცემების გაცვლა სტრუქტურულ ერთეულებს შორის და მათზე კონტროლის განხორციელება.

რეგიონის არასტაბილურობა

მომდევნო პერიოდში, უკრაინასა და რუსეთის ფედერაციას შორის ომის დაწყების შემდეგ, რამდენიმე დასავლურმა ქვეყანამ, მათ შორის აშშ-მ, გაერთიანებულმა სამეფომ და ევროკავშირმა რუსეთის ფედერაციას სანქციები დაუწესა. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გაუფასურდა რუსული კომპანიების ფასიანი ქაღალდების ღირებულება. სიტუაცია ჯერ კიდევ იცვლება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და დიდძალი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელი იყო, რომ ომი უარყოფითად იმოქმედებდა საქართველოს ეკონომიკურ ზრდაზე და შეიძლება არსებითი გავლენა მოეხდინა რეგიონის ყველა ქვეყანაში მომხმარებელთა ნდობაზე. რუსეთსა და საქართველოს შორის, უკვე 15 წელზე მეტია, დაძაბულობა არსებობს და ორ ქვეყანას ხანმოკლე შეიარაღებული კონფლიქტიც ჰქონდა 2008 წელს (რის შედეგადაც რუსეთმა კონტროლი მოიპოვა ორ სეპარატისტულ ტერიტორიაზე). პოლიტიკური არასტაბილურობის გაგრძელებამ ან ესკალაციამ, გეოპოლიტიკურმა კონფლიქტმა, საქართველოს სავაჭრო პარტნიორების ეკონომიკის დაღმასვლამ და რუსეთთან საქართველოს ურთიერთობის კიდევ უფრო გაუარესებამ, სასაზღვრო და ტერიტორიული დავების ჩათვლით, შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს საქართველოს პოლიტიკურ ან ეკონომიკურ სტაბილურობაზე, რამაც, თავის მხრივ, შესაძლოა, არასახარბიელოდ იმოქმედოს სს „ოპპას“ ბიზნესსაქმიანობაზე, მათ შორის უარყოფითი ზეწოლა მოახდინოს ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, შემოსავლებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

სს „ოპპა“ არსებითად არ არის დამოკიდებული რუსეთის, ბელარუსის ან უკრაინის ბაზრებზე. ვინაიდან ომი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, რთულია კომპანიის საქმიანობაზე მისი გავლენის სარწმუნოდ შეფასება, რადგან გაურკვეველია ეკონომიკაზე მისი გავლენის მასშტაბი.

OPPA GROUP

**International Financial Reporting Standards
Consolidated financial statements and
Independent Auditor's Report**

31 December 2022

Contents

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

Consolidated Statement of Financial Position.....	1
Consolidated Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income	2
Consolidated Statement of Changes in Equity.....	3
Consolidated Statement of Cash Flows	4

Notes to the Consolidated Financial Statements:

1. The Group and its Operations	5
2. Operating Environment of the Group	5
3. Significant Account Policies	6
4. Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies	15
5. Adoption of New or Revised Standards and Interpretations	16
6. New Accounting Pronouncements	17
7. Balances and Transactions with Related Parties	20
8. Property, Plant and Equipment	21
9. Intangible Assets	22
10. Right-of-use Assets and Lease Liabilities	23
11. Cash and Cash Equivalents	23
12. Loans Issued	23
13. Trade and Other Receivables	24
14. Prepayments	25
15. Inventory	25
16. Borrowings	25
17. Reconciliation of Liabilities arising from Financing Activities	26
18. Share Capital	26
19. Trade and Other Payables	26
20. Advances received	27
21. Revenue	27
22. Service Expenses	27
23. Labour Costs	27
24. Finance Costs	28
25. Finance Income	28
26. Principal Subsidiaries and Associates	28
27. Contingencies, Commitments and Operating Risks	29
28. Financial Risk Management	31
29. Management of Capital	31
30. Fair Value of Financial Instruments	31
31. Presentation of Financial Instruments by Measurement Category	32

Other information - Consolidated Management Report

Independent Auditor's Report

To the Shareholder and Management of OPPA JSC

Our opinion

In our opinion, the consolidated financial statements present fairly, in all material respects, the consolidated financial position of OPPA JSC (the "Company") and its subsidiary (together - the "Group") as at 31 December 2022, and the Group's consolidated financial performance and consolidated cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

What we have audited

The Group's consolidated financial statements comprise:

- the consolidated statement of financial position as at 31 December 2022;
- the consolidated statement of profit or loss and other comprehensive income for the year then ended;
- the consolidated statement of changes in equity for the year then ended;
- the consolidated statement of cash flows for the year then ended; and
- the notes to the consolidated financial statements, which include significant accounting policies and other explanatory information.

Basis for opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements section of our report.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independence

We are independent of the Group in accordance with the International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards) issued by the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA Code). We have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with the IESBA Code.

Other information

Management is responsible for the other information. The other information comprises the Management Report (but does not include the consolidated financial statements and our auditor's report thereon).

Our opinion on the consolidated financial statements does not cover the Management Report.

In connection with our audit of the consolidated financial statements, our responsibility is to read the Management Report and, in doing so, consider whether the Management Report is materially inconsistent with the consolidated financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement in the Management Report, we are required to report that fact.

We have nothing to report in this regard.

In addition, we are required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing to express an opinion whether certain parts of the Management Report comply with respective regulatory normative acts and to consider whether the Management Report includes the information required by the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Based on the work undertaken in the course of our audit, in our opinion:

- the information given in the Management Report for the financial year for which the consolidated financial statements are prepared is consistent with the consolidated financial statements;
- the information given in the Management Report complies with the requirements of paragraph 6 of article 7 of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing.

Responsibilities of management for the consolidated financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of the consolidated financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated financial statements, management is responsible for assessing the Group's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's responsibilities for the audit of the consolidated financial statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the consolidated financial statements or, if such disclosures are

inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group to cease to continue as a going concern.

- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the Group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with management regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC

PricewaterhouseCoopers Georgia LLC (Reg.# SARAS-F-775813)

[Signature]
Lasha Janelidze (Reg.#SARAS-A-562091)

19 April 2023
Tbilisi, Georgia

OPPA JSC
Consolidated Statement of Financial Position

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	<i>Notes</i>	31 December 2022	31 December 2021
ASSETS			
Current assets			
Cash and cash equivalents	11	12,103	11,653
Trade and other receivables	13	376	280
Inventory	15	4,372	3,958
Prepayments		1,937	1,997
Tax assets, net		163	89
Total current assets		18,951	17,977
Non-current assets			
Loans issued	12	8,608	12,621
Other Intangible assets	9	3,299	3,022
Property, plant and equipment	8	8,917	7,963
Total non-current assets		20,824	23,606
TOTAL ASSETS		39,775	41,583
LIABILITIES			
Current liabilities			
Trade and other payables	19	15,983	12,364
Advances received	20	2,193	4,535
Borrowings	16	-	1,043
Tax payables, net		51	-
Lease liability	10	731	647
Total current liabilities		18,958	18,589
Non-current liabilities			
Lease liability	10	971	1,562
Borrowings	16	-	-
Total non-current liabilities		971	1,562
TOTAL LIABILITIES		19,929	20,151
EQUITY			
Share capital	18	3,616	3,616
Retained earnings		16,230	17,816
TOTAL EQUITY		19,846	21,432
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		39,775	41,583

Approved for issue and signed on behalf of the Management on 19 April 2023:

Levan Kirvalidze
General Director

Ketevan Maisuradze
Head of Financial Department

The accompanying notes on pages 5 to 32 are an integral part of these Consolidated financial statements.

OPPA GROUP**Consolidated Statement of Profit or Loss and Other Comprehensive Income**

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Notes	2022	2021
Revenue	21	42,240	44,056
Service expenses	22	(27,902)	(27,726)
Labor costs	23	(10,433)	(9,006)
Materials expenses		(1,238)	(1,987)
Marketing expenses and product development		(455)	(775)
Other expenses		(247)	(427)
Other income		554	439
Earnings before finance income, finance costs, income tax expense, depreciation and amortization		2,519	4,574
Depreciation and amortization	8,9	(2,660)	(2,473)
Operating (loss)/profit		(141)	2,101
Finance income	25	725	1,101
Finance costs	24	(2,170)	(1,840)
(Loss)/Profit before income tax		(1,586)	1,362
Income tax expense		-	-
(LOSS)/PROFIT FOR THE YEAR		(1,586)	1,362
Other comprehensive income for the year		-	-
TOTAL COMPREHENSIVE (LOSS)/INCOME FOR THE YEAR		(1,586)	1,362

The accompanying notes on pages 5 to 32 are an integral part of these consolidated financial statements.

OPPA GROUP
Consolidated Statement of Changes in Equity

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Share capital	Retained earnings	Total
Balance at 1 January 2021	3,616	16,454	20,070
Profit for the year	-	1,362	1,362
Total comprehensive income for the year	-	1,362	1,362
Balance at 31 December 2021	3,616	17,816	21,432
Loss for the year	-	(1,586)	(1,586)
Total comprehensive loss for the year	-	(1,586)	(1,586)
Balance at 31 December 2022	3,616	16,230	19,846

The accompanying notes on pages 5 to 32 are an integral part of these consolidated financial statements.

OPPA GROUP
Consolidated Statement of Cash Flows

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	<i>Notes</i>	2022	2021
Cash flows from operating activities			
(Loss)/Profit before income tax		(1,586)	1,362
Adjustments for:			
Depreciation and amortization expense	8, 9	2,660	2,473
Finance income	25	(725)	(1,101)
Finance costs	24	2,170	1,840
Net loss on disposal of property, plant and equipment		167	136
Net gain on disposal of right of use asset		99	1
Net impairment losses on trade and other receivables		62	131
Operating cash flows before working capital changes		2,847	4,842
Change in inventories		(414)	(1,770)
Change in trade and other receivables		(157)	(222)
Change in prepayments		(15)	(663)
Change in trade and other payables		3,620	253
Change in Advances received		(2,342)	1,383
Changes in working capital		692	(1,019)
Interest received		178	392
Interest paid	17	(179)	(277)
Net cash from operating activities		3,538	3,938
Cash flows from investing activities			
Purchases of property, plant and equipment		(2,869)	(277)
Purchases of intangible assets		(853)	(476)
Loans issued		-	(3,197)
Net cash used in investing activities		(3,722)	(3,950)
Cash flows from financing activities			
Proceeds from borrowings	17	2,448	-
Payment of principal portion of lease liabilities	17	(688)	(724)
Payment of principal portion of borrowings	17	(1,050)	(751)
Net cash from/(used in) financing activities		710	(1,475)
Effect of exchange rate changes on cash and cash equivalents		(76)	(102)
Net increase/(decrease) in cash and cash equivalents		450	(1,589)
Cash and cash equivalents at the beginning of the year	11	11,653	13,242
Cash and cash equivalents at the end of the year	11	12,103	11,653

The accompanying notes on pages 5 to 32 are an integral part of these consolidated financial statements.

1. The Group and its Operations

These consolidated financial statements have been prepared in accordance with International Financial Reporting Standards for the year ended 31 December 2022 for OPPIA JSC (the "Company", formerly JSC Nova Technology) and its subsidiaries ("the Group", "OPPIA Group"). The Company is a Joint stock Company registered in Georgia. As at 31 December 2022 and 2021 the Group's parent entity, owning 100% of shares, was Czech Energo-Pro A.S (the "Parent"). The Parent is registered and operating in Czech Republic and 100% of its shares are owned by DK Holding Investments s.r.o. Mr. Jaromir Tesar owns 100% shares of DK Holding Investments s.r.o. and is an ultimate controlling party of the Group.

The Company is owner of two subsidiaries, Teso Tech Solutions LLC and AsterBit LLC, consolidated in these financial statements. The Company's ownership interest in the subsidiary was 100% as at 31 December 2022 and 2021. Teso Tech Solutions LLC was incorporated on 3 September 2018 and is domiciled in Georgia. Teso Tech Solutions LLC trades instant payment terminals and its component parts. AsterBit LLC was incorporated on 4 November 2022 and is domiciled in Georgia. AsterBit LLC's main activities are software development and related services (Note 26).

Principal activity. The Group owns instant payment terminals and provides payment services to customers through its own terminals, as well as through terminals owned by dealers, internet-channels and Android and IOS application.

Registered address and place of business. The Company's registered address is 15 Al. Kazbegi ave. 0160 Tbilisi, Georgia. The Company has been set up as a limited liability Company in accordance with Georgian regulations and is registered by Public Registry with identification number: 248429598. Tax identification number of the Teso Tech Solutions LLC is 402099144. Tax identification number of the AsterBit LLC is 405575685. Both subsidiaries are registered by the Public Registry of Georgia.

Presentation currency. These Consolidated financial statements are presented in Georgian Lari ("GEL"), unless otherwise stated.

2. Operating Environment of the Group

Group's principal business activities are within Georgia. Georgia displays certain characteristics of an emerging market, including relatively high inflation and high interest rates. Tax, currency, and customs legislation is subject to varying interpretations and contributes to the challenged faced by companies operating in Georgia. The future economic direction of Georgia is largely dependent upon the effectiveness of economic, financial, and monetary measures undertaken by the Government, together with tax, legal, regulatory and political developments.

COVID -19. In March 2020, the World Health Organisation declared the outbreak of COVID-19 a global pandemic. In response to the pandemic, the Georgian Government implemented numerous measures attempting to contain the spreading and impact of COVID-19, such as travel bans and restrictions, quarantines, shelter-in-place orders and limitations on business activity, including closures. Some of those measures were subsequently relaxed, however, as of 31 December 2022, there remains a risk that the authorities may impose additional restrictions in 2023 as a response to possible new variants of the virus. Management is unable to predict all developments which could have an impact on the Georgia economy and consequently what effect, if any, they could have on the future financial position of the Group. Management believes it is taking all the necessary measures to support the sustainability and development of the Group's business.

War between Russia and Ukraine. On 24 February 2022, following a significant Russian military build-up near the Russia-Ukraine border, Russian troops crossed the border. Internationally considered a war aggression and the invasion is the largest conventional military attack on a European state since World War II. It triggered Europe's largest refugee crisis since that war, with millions of Ukrainians leaving the country and fleeing their homes. As a result of the war in Ukraine, many leading countries and economic unions have announced severe economic sanctions on Russia. Numerous companies withdrew their businesses from Russia and Belarus. The situation is still unfolding, but it has already resulted in a humanitarian crisis and material economic losses for Ukraine, Russia and the rest of the world. Group has no direct exposure to Ukraine, Russia and Belarus. Management assumes that this will have no discernible impact on the Group's activities. As the war is still waging, it is impossible to reliably assess full impact this may have on the Group as there is uncertainty over the magnitude of the impact on the economy in general. Management is closely monitoring the economic situation in the current environment.

3. Significant Account Policies

Basis of preparation. These consolidated financial statements have been prepared in accordance with IFRS and with the requirements of the Law of Georgia on Accounting, Reporting and Auditing under the historical cost convention. The principal accounting policies applied in the preparation of these consolidated financial statements are set out below. These policies have been consistently applied to all the periods presented, unless otherwise stated. Refer to Note 5.

The preparation of consolidated financial statements in conformity with IFRS requires the use of certain critical accounting estimates. It also requires management to exercise its judgement in the process of applying the Group's accounting policies. The areas involving a higher degree of judgement or complexity, or areas where assumptions and estimates are significant to the consolidated financial statements are disclosed in Note 4.

Consolidated financial statements. Subsidiaries are those investees that the Group controls because the Group (i) has power to direct the relevant activities of the investees that significantly affect their returns, (ii) has exposure, or rights, to variable returns from its involvement with the investees, and (iii) has the ability to use its power over the investees to affect the amount of the investor's returns. The existence and effect of substantive rights, including substantive potential voting rights, are considered when assessing whether the Group has power over another entity. For a right to be substantive, the holder must have a practical ability to exercise that right when decisions about the direction of the relevant activities of the investee need to be made. The Group may have power over an investee even when it holds less than the majority of the voting power in an investee. In such a case, the Group assesses the size of its voting rights relative to the size and dispersion of holdings of the other vote holders to determine if it has de-facto power over the investee. Protective rights of other investors, such as those that relate to fundamental changes of the investee's activities or apply only in exceptional circumstances, do not prevent the Group from controlling an investee. Subsidiaries are consolidated from the date on which control is transferred to the Group (acquisition date) and are deconsolidated from the date on which control ceases.

The acquisition method of accounting is used to account for the acquisition of subsidiaries. Identifiable assets acquired and liabilities and contingent liabilities assumed in a business combination are measured at their fair values at the acquisition date, irrespective of the extent of any non-controlling interest.

The Group measures non-controlling interest that represents present ownership interest and entitles the holder to a proportionate share of net assets in the event of liquidation on a transaction by transaction basis, either at: (a) fair value, or (b) the non-controlling interest's proportionate share of net assets of the acquiree. Non-controlling interests that are not present ownership interests are measured at fair value.

Goodwill is measured by deducting the net assets of the acquiree from the aggregate of the consideration transferred for the acquiree, the amount of non-controlling interest in the acquiree and the fair value of an interest in the acquiree held immediately before the acquisition date. Any negative amount ("negative goodwill" or a "bargain purchase") is recognised in profit or loss, after management reassesses whether it identified all the assets acquired and all the liabilities and contingent liabilities assumed and reviews the appropriateness of their measurement.

The consideration transferred for the acquiree is measured at the fair value of the assets given up, equity instruments issued and liabilities incurred or assumed, including the fair value of assets or liabilities from contingent consideration arrangements, but excludes acquisition related costs such as advisory, legal, valuation and similar professional services. Transaction costs related to the acquisition of and incurred for issuing equity instruments are deducted from equity; transaction costs incurred for issuing debt as part of the business combination are deducted from the carrying amount of the debt and all other transaction costs associated with the acquisition are expensed.

Intercompany transactions, balances and unrealised gains on transactions between Group companies are eliminated; unrealised losses are also eliminated unless the cost cannot be recovered. The Group and all of its subsidiaries use uniform accounting policies consistent with the Group's policies.

Non-controlling interest is that part of the net results and of the equity of a subsidiary attributable to interests which are not owned, directly or indirectly, by the Group. Non-controlling interest forms a separate component of the Group's equity.

3. Significant Account Policies (Continued)

Property and equipment. Property and equipment are stated at cost, less accumulated depreciation and provision for impairment, where required.

Subsequent costs are included in the asset's carrying amount or recognised as a separate asset, as appropriate, only when it is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the Group and the cost of the item can be measured reliably. Costs of minor repairs and day-to-day maintenance are expensed when incurred. Cost of replacing major parts or components of property and equipment items are capitalised and the replaced part is retired.

At the end of each reporting period management assesses whether there is any indication of impairment of property and equipment. If any such indication exists, management estimates the recoverable amount, which is determined as the higher of an asset's fair value less costs to sell and its value in use.

The carrying amount is reduced to the recoverable amount and the impairment loss is recognised in profit or loss for the year. An impairment loss recognised for an asset in prior years is reversed where appropriate if there has been a change in the estimates used to determine the asset's value in use or fair value less costs to sell.

Gains and losses on disposals are determined by comparing proceeds with carrying amount and are recognised in profit or loss for the year within other operating income or costs.

Depreciation. Uninstalled equipment and land is not depreciated. Depreciation on other items of property and equipment is calculated using the straight-line method to allocate their cost to their residual values over their estimated useful lives:

	<u>Useful lives in years</u>
Buildings	20
Payment terminals and parts	5-10
Office equipment	5-10
Vehicles	5-10
Other fixed assets	5-10

The residual value of an asset is the estimated amount that the Group would currently obtain from disposal of the asset less the estimated costs of disposal, if the asset were already of the age and in the condition expected at the end of its useful life. The assets' residual values and useful lives are reviewed, and adjusted if appropriate, at the end of each reporting period.

Right-of-use assets. The Group leases offices and warehouses. Contracts may contain both lease and non-lease components. The Group allocates the consideration in the contract to the lease and non-lease components based on their relative stand-alone prices.

Assets arising from a lease are initially measured on a present value basis.

Right-of-use assets are measured at cost comprising the following:

- the amount of the initial measurement of lease liability,
- any lease payments made at or before the commencement date less any lease incentives received,
- any initial direct costs, and
- costs to restore the asset to the conditions required by lease agreements.

Right-of-use assets are generally depreciated over the shorter of the asset's useful life and the lease term on a straight-line basis. If the Group is reasonably certain to exercise a purchase option, the right-of-use asset is depreciated over the underlying assets' useful lives. Depreciation on the items of the right-of-use assets is calculated using the straight-line method over their estimated useful lives as follows:

	<u>Useful lives in years</u>
Buildings	3 to 5

Intangible assets other than goodwill. Intangible assets acquired separately are measured on initial recognition at cost. Following initial recognition, intangible assets are carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses.

3. Significant Account Policies (Continued)

Intangible assets, that are acquired or developed by the Group and that have finite useful lives, are stated at cost less accumulated amortization and impairment losses. The Group holds operating software and licenses, which are amortized on the straight-line basis over their estimated useful lives:

	Useful lives in years
Licenses	2-10
Operating software	2-10

Intangible assets are amortised over the useful economic life and assessed for impairment whenever there is an indication that the intangible asset may be impaired. The amortisation period and the amortisation method for an intangible asset with a finite useful life are reviewed at least at the end of each reporting period. Changes in the expected useful life or the expected pattern of consumption of future economic benefits embodied in the asset are considered to modify the amortisation period or method, as appropriate, and are treated as changes in accounting estimates.

The amortisation expense on intangible assets with finite lives is recognised in the statement of comprehensive income under depreciation and amortisation expenses that is consistent with the function of the intangible assets.

Gains or losses arising from de-recognition of an intangible asset are measured as the difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset and are recognised in the statement of profit or loss when the asset is derecognised.

Research costs are expensed as incurred. Internally generated intangibles, excluding capitalised development costs, are not capitalised and the related expenditure is reflected in profit or loss in the period in which the expenditure is incurred. An internally-generated intangible asset arising from development (or from the development phase of an internal project) is recognized as an intangible asset when the Group can demonstrate:

- The technical feasibility of completing the intangible asset so that the asset will be available for use or sale;
- Its intention to complete and its ability and intention to use or sell the asset;
- How the asset will generate future economic benefits;
- The availability of resources to complete the asset;
- The ability to measure reliably the expenditure during development.

The amount initially recognized for internally-generated intangible assets is the sum of the expenditure incurred before the date when the intangible asset first was available for use or sale.

Following initial recognition of the development expenditure as an asset, the asset is carried at cost less any accumulated amortisation and accumulated impairment losses. Amortisation of the asset begins when development is complete and the asset is available for use. It is amortised over the period of expected future benefit. Amortisation is recorded under depreciation and amortization charge. During the period of development, the asset is tested for impairment annually

Financial instruments – key measurement terms. Fair value is the price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date. The best evidence of fair value is the price in an active market. An active market is one in which transactions for the asset or liability take place with sufficient frequency and volume to provide pricing information on an ongoing basis.

Fair value of financial instruments traded in an active market is measured as the product of the quoted price for the individual asset or liability and the number of instruments held by the entity. This is the case even if a market's normal daily trading volume is not sufficient to absorb the quantity held and placing orders to sell the position in a single transaction might affect the quoted price.

3. Significant Account Policies (Continued)

Valuation techniques such as discounted cash flow models or models based on recent arm's length transactions or consideration of financial data of the investees are used to measure fair value of certain financial instruments for which external market pricing information is not available. Fair value measurements are analysed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on solely observable market data (that is, the measurement requires significant unobservable inputs).

Transaction costs are incremental costs that are directly attributable to the acquisition, issue or disposal of a financial instrument. An incremental cost is one that would not have been incurred if the transaction had not taken place. Transaction costs include fees and commissions paid to agents (including employees acting as selling agents), advisors, brokers and dealers, levies by regulatory agencies and securities exchanges, and transfer taxes and duties. Transaction costs do not include debt premiums or discounts, financing costs or internal administrative or holding costs.

Amortised cost ("AC") is the amount at which the financial instrument was recognised at initial recognition less any principal repayments, plus accrued interest, and for financial assets less any allowance for expected credit losses ("ECL"). Accrued interest includes amortisation of transaction costs deferred at initial recognition and of any premium or discount to the maturity amount using the effective interest method. Accrued interest income and accrued interest expense, including both accrued coupon and amortised discount or premium (including fees deferred at origination, if any), are not presented separately and are included in the carrying values of the related items in the consolidated statement of financial position.

The effective interest method is a method of allocating interest income or interest expense over the relevant period, so as to achieve a constant periodic rate of interest (effective interest rate) on the carrying amount. The effective interest rate is the rate that exactly discounts estimated future cash payments or receipts (excluding future credit losses) through the expected life of the financial instrument or a shorter period, if appropriate, to the gross carrying amount of the financial instrument. The effective interest rate discounts cash flows of variable interest instruments to the next interest repricing date, except for the premium or discount which reflects the credit spread over the floating rate specified in the instrument, or other variables that are not reset to market rates. Such premiums or discounts are amortised over the whole expected life of the instrument. The present value calculation includes all fees paid or received between parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate. For assets that are purchased or originated credit impaired ("POCI") at initial recognition, the effective interest rate is adjusted for credit risk, i.e. it is calculated based on the expected cash flows on initial recognition instead of contractual payments.

Financial instruments – initial recognition. Financial instruments are initially recorded at fair value. All other financial instruments are initially recorded at fair value adjusted for transaction costs. Fair value at initial recognition is best evidenced by the transaction price. A gain or loss on initial recognition is only recorded if there is a difference between fair value and transaction price which can be evidenced by other observable current market transactions in the same instrument or by a valuation technique whose inputs include only data from observable markets. After the initial recognition, an ECL allowance is recognised for financial assets measured at AC and investments in debt instruments measured at FVOCI, resulting in an immediate accounting loss.

Financial assets – classification and subsequent measurement – measurement categories. The Group classifies financial assets in the following measurement categories: FVTPL, FVOCI and AC. The classification and subsequent measurement of debt financial assets depends on: (i) the Group's business model for managing the related assets portfolio and (ii) the cash flow characteristics of the asset.

Financial assets – classification and subsequent measurement – business model. The business model reflects how the Group manages the assets in order to generate cash flows – whether the Group's objective is: (i) solely to collect the contractual cash flows from the assets ("hold to collect contractual cash flows"), or (ii) to collect both the contractual cash flows and the cash flows arising from the sale of assets ("hold to collect contractual cash flows and sell") or, if neither of (i) and (ii) is applicable, the financial assets are classified as part of "other" business model and measured at FVTPL.

3. Significant Account Policies (Continued)

Business model is determined for a group of assets (on a portfolio level) based on all relevant evidence about the activities that the Group undertakes to achieve the objective set out for the portfolio available at the date of the assessment. Factors considered by the Group in determining the business model include the purpose and composition of a portfolio, past experience on how the cash flows for the respective assets were collected, how risks are assessed and managed, how the assets' performance is assessed and how managers are compensated.

Financial assets – classification and subsequent measurement – cash flow characteristics. Where the business model is to hold assets to collect contractual cash flows or to hold contractual cash flows and sell, the Group assesses whether the cash flows represent solely payments of principal and interest ("SPPI"). Financial assets with embedded derivatives are considered in their entirety when determining whether their cash flows are consistent with the SPPI feature. In making this assessment, the Group considers whether the contractual cash flows are consistent with a basic lending arrangement, i.e. interest includes only consideration for credit risk, time value of money, other basic lending risks and profit margin. Where the contractual terms introduce exposure to risk or volatility that is inconsistent with a basic lending arrangement, the financial asset is classified and measured at FVTPL. The SPPI assessment is performed on initial recognition of an asset and it is not subsequently reassessed. Refer to Note 4 for critical judgements applied by the Group in performing the SPPI test for its financial assets.

Financial assets – reclassification. Financial instruments are reclassified only when the business model for managing the portfolio as a whole changes. The reclassification has a prospective effect and takes place from the beginning of the first reporting period that follows after the change in the business model. The entity did not change its business model during the current and comparative period and did not make any reclassifications.

Financial assets impairment – credit loss allowance for ECL. The Group recognizes an allowance for expected credit losses ("ECL") for all debt instruments not held at FVPL. ECLs are based on the difference between the contractual cash flows due in accordance with the contract and all the cash flows that the Group expects to receive, discounted at an approximation of the original effective interest rate.

For credit exposures, except for trade receivables, for which there has not been a significant increase in credit risk since initial recognition, ECLs are provided for credit losses that result from default events that are possible within the next 12-months (a 12-month ECL). For those credit exposures for which there has been a significant increase in credit risk since initial recognition, a loss allowance is required for credit losses expected over the remaining life of the exposure, irrespective of the timing of the default (a lifetime ECL). The Group provides 12-months ECLs for cash in bank balances and loans issued. The Group considers that there has been a significant increase in credit risk when contractual payments are more than 30 days past due.

For loans issued and trade and other receivables the Group applies a simplified approach in calculating ECLs. Therefore, the Group does not track changes in credit risk, but instead recognizes a loss allowance based on lifetime ECLs at each reporting date.

The Group considers a financial asset in default when contractual payment are 90 days past due. However, in certain cases, the Group may also consider a financial asset to be in default when internal or external information indicates that the Group is unlikely to receive the outstanding contractual amounts in full before taking into account any credit enhancements held by the Group.

The methodology and assumptions used for estimating future cash flows are reviewed regularly to reduce any differences between loss estimates and actual loss experience. Impairment losses are always recognized through an allowance account to write down the asset's carrying amount to the present value of expected cash flows discounted at the original effective interest rate of the asset.

Uncollectible assets are written off against the related impairment loss provision after all the necessary procedures to recover the asset have been completed and the amount of the loss has been determined. Refer to Note 4 for further details on assessment and judgement applied in respect with impairment and write-off of trade receivables.

3. Significant Account Policies (Continued)

Financial assets – write-off. Financial assets are written-off, in whole or in part, when the Group exhausted all practical recovery efforts and has concluded that there is no reasonable expectation of recovery. The write-off represents a derecognition event. The Group may write-off financial assets that are still subject to enforcement activity when the Group seeks to recover amounts that are contractually due, however, there is no reasonable expectation of recovery.

Financial assets – derecognition. The Group derecognises financial assets when (a) the assets are redeemed or the rights to cash flows from the assets otherwise expire or (b) the Group has transferred the rights to the cash flows from the financial assets or entered into a qualifying pass-through arrangement whilst (i) also transferring substantially all the risks and rewards of ownership of the assets or (ii) neither transferring nor retaining substantially all the risks and rewards of ownership but not retaining control. Control is retained if the counterparty does not have the practical ability to sell the asset in its entirety to an unrelated third party without needing to impose additional restrictions on the sale.

Financial liabilities – measurement categories. Financial liabilities are classified as subsequently measured at AC, except for (i) financial liabilities at FVTPL: this classification is applied to derivatives, financial liabilities held for trading (e.g. short positions in securities), contingent consideration recognised by an acquirer in a business combination and other financial liabilities designated as such at initial recognition and (ii) financial guarantee contracts and loan commitments.

Financial liabilities – derecognition. Financial liabilities are derecognised when they are extinguished (i.e. when the obligation specified in the contract is discharged, cancelled or expires). An exchange between the Group and its original lenders of debt instruments with substantially different terms, as well as substantial modifications of the terms and conditions of existing financial liabilities, are accounted for as an extinguishment of the original financial liability and the recognition of a new financial liability. The terms are substantially different if the discounted present value of the cash flows under the new terms, including any fees paid net of any fees received and discounted using the original effective interest rate, is at least 10% different from the discounted present value of the remaining cash flows of the original financial liability. In addition, other qualitative factors, such as the currency that the instrument is denominated in, changes in the type of interest rate, new conversion features attached to the instrument and change in loan covenants are also considered. If an exchange of debt instruments or modification of terms is accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred are recognised as part of the gain or loss on the extinguishment. If the exchange or modification is not accounted for as an extinguishment, any costs or fees incurred adjust the carrying amount of the liability and are amortised over the remaining term of the modified liability.

Modifications of liabilities that do not result in extinguishment are accounted for as a change in estimate using a cumulative catch up method, with any gain or loss recognised in profit or loss, unless the economic substance of the difference in carrying values is attributed to a capital transaction with owners.

Financial liabilities designated at FVTPL. The Group may designate certain liabilities at FVTPL at initial recognition. Gains and losses on such liabilities are presented in profit or loss except for the amount of change in the fair value that is attributable to changes in the credit risk of that liability (determined as the amount that is not attributable to changes in market conditions that give rise to market risk), which is recorded in OCI and is not subsequently reclassified to profit or loss. This is unless such a presentation would create, or enlarge, an accounting mismatch, in which case the gains and losses attributable to changes in credit risk of the liability are also presented in profit or loss.

Cash and cash equivalents. Cash and cash equivalents include cash in hand, deposits held at call with banks, and other short-term highly liquid investments with original maturities of three months or less. Cash and cash equivalents are carried at AC because: (i) they are held for collection of contractual cash flows and those cash flows represent SPPI, and (ii) they are not designated at FVTPL.

Trade and other receivables. Trade and other receivables are recognised initially at fair value and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

Trade and other payables. Trade payables are accrued when the counterparty performs its obligations under the contract and are recognised initially at fair value and subsequently carried at AC using the effective interest method.

Borrowings. Borrowings are recognised initially at fair value, net of transaction costs incurred and are subsequently carried at AC using the effective interest method.

3. Significant Account Policies (Continued)

Lease liabilities. Liabilities arising from a lease are initially measured on a present value basis. Lease liabilities include the net present value of fixed payments for lease, less any lease incentives receivable.

Extension and termination options are included in all leases across the Group. These terms are used to maximise operational flexibility in terms of managing the assets used in the Group's operations. Extension options (or period after termination options) are only included in the lease term if the lease is reasonably certain to be extended (or not terminated). Lease payments to be made under reasonably certain extension options are also included in the measurement of the liability.

The lease payments are discounted using the interest rate implicit in the lease. If that rate cannot be readily determined, which is generally the case for leases of the Group, the Group's incremental borrowing rate is used, being the rate that the Group would have to pay to borrow the funds necessary to obtain an asset of similar value to the right-of-use asset in a similar economic environment with similar terms, collateral and conditions.

To determine the incremental borrowing rate, the Group uses publicly available market interest rates, prevailing on the Georgian market.

Lease payments are allocated between principal and finance costs. The finance costs are charged to profit or loss over the lease period so as to produce a constant periodic rate of interest on the remaining balance of the liability for each period. Payments associated with short-term leases and all leases of low-value assets are recognised on a straight-line basis as an expense in profit or loss. Short-term leases are leases with a lease term of 12 months or less.

Income taxes. Income taxes have been provided for in the consolidated financial statements in accordance with legislation enacted or substantively enacted by the end of the reporting period.

On 13 May 2016 the Government of Georgia enacted the changes in the Tax Code of Georgia whereby companies (other than banks, credit unions, insurance companies, microfinance organizations and pawn shops) do not have to pay income tax on their profit earned since 1 January 2017, until that profit is distributed or deemed distributed in a form of dividend.

The income tax at 15% is payable on gross up value (i.e. net dividends shall be grossed up by withholding tax 5%, if applicable, and divided by 0.85) at the moment of the dividend payment to individuals or to non-resident legal entities. Dividends paid to resident legal entities from the profits earned since 1 January 2017 are tax exempted. Dividends on earnings accumulated during the period from 1 January 2008 to 1 January 2017 is subject to income tax on grossed up value, reduced by respective tax credit calculated as a share of corporate income tax declared and paid on taxable profits vs total net profits for the same period multiplied to the dividend to be distributed. However, tax credit amount should not exceed the actual income tax imposed on dividend distribution. Income tax arising from distribution of dividends is accounted for as an income tax expense in the period in which dividends are declared, regardless of the actual payment date or the period for which the dividends are paid. In addition to the distribution of dividends, the tax is still payable on expenses or other payments incurred not related to economic activities, free delivery of assets or services and representation costs that exceed the maximum amount determined by the Tax Code of Georgia. All advances paid to entities registered in jurisdictions having preferential tax regime and other certain transactions with such entities as well as loans granted to individuals or non-residents are immediately taxable. Such taxes along with other taxes, net of tax credits claimed on assets or services received in exchange for the advances paid to entities registered in jurisdictions having preferential tax regime or recovery of loans granted to individuals or non-residents, are recorded under Taxes other than on income within operating expenses.

Value added tax. Output value added tax related to sales is payable to tax authorities on the earlier of (a) collection of receivables from customers or (b) delivery of goods or services to customers. Input VAT is generally recoverable against output VAT upon receipt of the VAT invoice. The tax authorities permit the settlement of VAT on a net basis. Input VAT related to acquisition of Property, Plant and Equipment items are deferred for 5 to 10 years for entities having more than 20% VAT exempted turnover.

3. Significant Account Policies (Continued)

Inventories. Inventories are recorded at the lower of cost and net realisable value. The cost of inventory is determined on the first-in, first-out basis. The cost of finished goods and work in progress comprises raw material, direct labour, other direct costs, related production overheads (based on the normal operating capacity) and excise taxes but excludes borrowing costs. Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less the estimated cost of completion and selling expenses.

Prepayments. Prepayments are carried at cost less provision for impairment. A prepayment is classified as non-current when the goods or services relating to the prepayment are expected to be obtained after one year, or when the prepayment relates to an asset which will itself be classified as non-current upon initial recognition. Prepayments to acquire assets are transferred to the carrying amount of the asset once the Group has obtained control of the asset and it is probable that future economic benefits associated with the asset will flow to the Group. Other prepayments are written off to profit or loss when the goods or services relating to the prepayments are received. If there is an indication that the assets, goods or services relating to a prepayment will not be received, the carrying value of the prepayment is written down accordingly and a corresponding impairment loss is recognised in profit or loss for the year.

Charter and capital. The amount of Company's stated charter capital is determined by the Company's shareholder. The changes in the Company's stated capital shall be made only based on the decision of the Company's shareholder. All other cash or in-kind capital contributions, made by the Company's shareholder that were dedicated to increase the Company's capital but were not reflected in the Company's Charter as at balance sheet date, are recognised as paid-in capital.

Dividends. Dividends are recorded as a liability and deducted from equity in the period in which they are declared and approved. Any dividends declared after the reporting period and before the consolidated financial statements are authorised for issue are disclosed in the subsequent events note.

Revenue recognition. Revenue is income arising in the course of the Group's ordinary activities. Revenue is recognised in the amount of transaction price. Transaction price is the amount of consideration to which the Group expects to be entitled in exchange for transferring control over promised goods or services to a customer, excluding the amounts collected on behalf of third parties.

Revenue is recognised net of discounts, returns and value added taxes.

Revenue from contracts with customers is recognized when control of the goods or services are transferred to the customer at an amount that reflects the consideration to which the Group expects to be entitled in exchange for those goods or services. Revenue is recognized net of value added tax. Revenues are measured at the fair value of the consideration received or receivable.

The Group recognizes performance obligation for all the following offerings at a point in time, because there is only one performance obligation for each offering:

- Revenue from commission is recognized immediately and calculated according to pricelists determined with service providers.
- Other services rendered represents mostly software support and maintenance services to dealers which is calculated based on agreed tariffs with dealers. The revenue from services rendered is recognized at a point of time when the control over the goods is transferred to the customer.
- Terminal sales is recognized based on sales of terminals and its spare parts and calculated based on agreed tariffs with contractors. The revenue from services rendered is recognized at a point of time when the control over the goods is transferred to the customer
- Interest income is recognized on a time-proportion basis using the effective interest method and is included in finance income.

Advertising income

Advertising income is recognized according to agreed fixed tariffs with contractors. The performance obligations under such contracts are satisfied over time and the revenue is recognized during the service period (one year) on monthly basis upon issuance of monthly invoices.

Principal versus agent considerations

The Group is a principal (and, therefore, records revenue on a gross basis) if it controls a promised good or service before transferring that good or service to the customer. The Group is an agent (and, therefore,

3. Significant Account Policies (Continued)

records as revenue the net amount that it retains for its agency services) if its role is to arrange for another entity to provide the goods or services. The Group concluded that it acts as a principal in relation to the goods and services described above as it controls the specified goods and services before transferring them to the customer. Therefore, the Group records revenue on a gross basis.

A receivable is recognised when the goods are delivered as this is the point in time that the consideration is unconditional because only the passage of time is required before the payment is due.

Earnings before finance income/costs, income taxes, depreciation and amortization ("EBITDA"). The Group separately presents EBITDA on the face of the consolidated statement of profit or loss and other comprehensive income. EBITDA is not defined in IFRS and is defined by the Group as earnings before interest, taxes, depreciation and amortization, and is derived as the Group's profit before income tax expense but excluding the following line items: depreciation and amortization, finance income and finance costs.

Provisions for liabilities and charges. Provisions for liabilities and charges are non-financial liabilities of uncertain timing or amount. They are accrued when the Group has a present legal or constructive obligation as a result of past events, it is probable that an outflow of resources embodying economic benefits will be required to settle the obligation, and a reliable estimate of the amount of the obligation can be made. Provisions are measured at the present value of the expenditures expected to be required to settle the obligation using a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the obligation. The increase in the provision due to the passage of time is recognised as an interest expense.

Foreign currency translation. The functional currency of the Group is the currency of the primary economic environment in which the entity operates. The functional currency of the Group and its presentation currency is the national currency of Georgia, Georgian Lari ("GEL").

Transactions and balances. Monetary assets and liabilities are translated into Group's functional currency at the official exchange rate of the National Bank of Georgia ("NBG") at the respective end of the reporting period. Foreign exchange gains and losses resulting from the settlement of the transactions and from the translation of monetary assets and liabilities into Group's functional currency at year-end official exchange rates of the NBG are recognised in profit or loss. Foreign exchange gains and losses that relate to borrowings and cash and cash equivalents are presented in the income statement within 'finance income or costs'. All other foreign exchange gains and losses are presented in the income statement within 'Other operating expenses'. Translation at year-end rates does not apply to non-monetary items that are measured at historical cost. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency, including equity investments, are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined.

Effects of exchange rate changes on non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are recorded as part of the fair value gain or loss.

At 31 December 2022, the principal rate of exchange, as determined by the National Bank of Georgia, used for translating foreign currency balances was US Dollar 1 = GEL 2.7020 and Euro ("EUR") 1 = GEL 2.8844 (As at 31 December 2021: US Dollar 1 = GEL 3.0976 and Euro ("EUR") 1 = GEL 3.5040). At present, the Georgian Lari is not a freely convertible currency in most countries outside of Georgia.

Employee benefits. Wages, salaries, paid annual leave and sick leave, bonuses, and non-monetary benefits are accrued in the year in which the associated services are rendered by the employees of the Group. The Group has no legal or constructive obligation to make pension or similar benefit payments.

Amendment of the consolidated financial statements after issue. Any changes to these consolidated financial statements after issue require approval of the Group's management who authorised these consolidated financial statements for issue.

These consolidated financial statements have not yet been approved by the shareholders. The shareholders meeting is usually held during the first half of the year subsequent to the reporting period. The shareholders have the power to amend the consolidated financial statements after issue.

4. Critical Accounting Estimates and Judgements in Applying Accounting Policies

The Group makes estimates and assumptions that affect the amounts recognised in the consolidated financial statements and the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year. Estimates and judgements are continually evaluated and are based on management's experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. Management also makes certain judgements, apart from those involving estimations, in the process of applying the accounting policies. Judgements that have the most significant effect on the amounts recognised in the consolidated financial statements and estimate that can cause a significant adjustment to the carrying amount of assets and liabilities within the next financial year include:

Useful lives of property and equipment. The estimation of the useful lives of items of property and equipment is a matter of judgment based on the experience with similar assets. The future economic benefits embodied in the assets are consumed principally through use. However, other factors, such as technical or commercial obsolescence and wear and tear, often result in the diminution of the economic benefits embodied in the assets. Management assesses the remaining useful lives in accordance with the current technical conditions of the assets and estimated period during which the assets are expected to earn benefits for the Group. The following primary factors are considered: (a) expected usage of the assets; (b) expected physical wear and tear, which depends on operational factors and maintenance programme; and (c) technical or commercial obsolescence arising from changes in market conditions.

Were the estimated useful lives to differ by 10% from management's estimates, the impact on depreciation for the year ended 31 December 2022 would be to increase/decrease it by GEL 208 thousand (2021: GEL 207 thousand).

Going concern. As of 31 December 2022, the Group's had total comprehensive loss of 1,586 thousand. The management is of the view that it is appropriate to prepare these consolidated financial statements on a going concern basis. There are risks and uncertainties, many of which are beyond management's control that could cause a deviation between actual results and those expected. The Group considers following facts in assessing the adequacy of going concern assumptions:

- The Group's current assets are highly liquid and mostly available on demand. As of 31 December 2022, the Group's cash balance totalled GEL 12,103.
- Related party loans already issued will be fully repaid in 2023 according to their maturity.
- New subsidiary will generate additional revenue that could be used in case of cash shortage.
- Group has fully repaid its bank liabilities during 2022 year.

Management prepared these consolidated financial statements on a going concern basis, which contemplates the realisation of assets and the satisfaction of liabilities in the normal course of business. In making this judgement management considered the Group's financial position, current intentions, profitability of operations and access to financial resources, and analysed the impact of the situation in the financial markets on the operations of the Group.

ECL measurement. The Company creates expected credit loss to account for estimated losses resulting from the inability of customers to make the required payments or suppliers to deliver agreed products or service. The Company assesses at each reporting date whether there is any objective evidence that a financial asset is in default. The Company recognizes a loss allowance based on lifetime ECLs at each reporting date. When evaluating the adequacy of an expected credit loss, management bases its estimate on current overall economic conditions, ageing of the receivables and prepayments balances, historical write-off experience, customer and supplier creditworthiness and changes in payment terms.

5. Adoption of New or Revised Standards and Interpretations

The following amendments became effective from 1 January 2022:

Proceeds before intended use, Onerous contracts – cost of fulfilling a contract, Reference to the Conceptual Framework – narrow scope amendments to IAS 16, IAS 37 and IFRS 3, and Annual Improvements to IFRSs 2018-2020 – amendments to IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 and IAS 41 (issued on 14 May 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2022).

- The amendment to IAS 16 prohibits an entity from deducting from the cost of an item of PPE any proceeds received from selling items produced while the entity is preparing the asset for its intended use. The proceeds from selling such items, together with the costs of producing them, are now recognised in profit or loss. An entity will use IAS 2 to measure the cost of those items. Cost will not include depreciation of the asset being tested because it is not ready for its intended use. The amendment to IAS 16 also clarifies that an entity is 'testing whether the asset is functioning properly when it assesses the technical and physical performance of the asset. The financial performance of the asset is not relevant to this assessment. An asset might therefore be capable of operating as intended by management and subject to depreciation before it has achieved the level of operating performance expected by management.
- The amendment to IAS 37 clarifies the meaning of 'costs to fulfil a contract'. The amendment explains that the direct cost of fulfilling a contract comprises the incremental costs of fulfilling that contract; and an allocation of other costs that relate directly to fulfilling. The amendment also clarifies that, before a separate provision for an onerous contract is established, an entity recognises any impairment loss that has occurred on assets used in fulfilling the contract, rather than on assets dedicated to that contract.
- IFRS 3 was amended to refer to the 2018 Conceptual Framework for Financial Reporting, in order to determine what constitutes an asset or a liability in a business combination. Prior to the amendment, IFRS 3 referred to the 2001 Conceptual Framework for Financial Reporting. In addition, a new exception in IFRS 3 was added for liabilities and contingent liabilities. The exception specifies that, for some types of liabilities and contingent liabilities, an entity applying IFRS 3 should instead refer to IAS 37 or IFRIC 21, rather than the 2018 Conceptual Framework. Without this new exception, an entity would have recognised some liabilities in a business combination that it would not recognise under IAS 37. Therefore, immediately after the acquisition, the entity would have had to derecognise such liabilities and recognise a gain that did not depict an economic gain. It was also clarified that the acquirer should not recognise contingent assets, as defined in IAS 37, at the acquisition date.
- The amendment to IFRS 9 addresses which fees should be included in the 10% test for derecognition of financial liabilities. Costs or fees could be paid to either third parties or the lender. Under the amendment, costs or fees paid to third parties will not be included in the 10% test.
- Illustrative Example 13 that accompanies IFRS 16 was amended to remove the illustration of payments from the lessor relating to leasehold improvements. The reason for the amendment is to remove any potential confusion about the treatment of lease incentives.
- IFRS 1 allows an exemption if a subsidiary adopts IFRS at a later date than its parent. The subsidiary can measure its assets and liabilities at the carrying amounts that would be included in its parent's consolidated financial statements, based on the parent's date of transition to IFRS, if no adjustments were made for consolidation procedures and for the effects of the business combination in which the parent acquired the subsidiary. IFRS 1 was amended to allow entities that have taken this IFRS 1 exemption to also measure cumulative translation differences using the amounts reported by the parent, based on the parent's date of transition to IFRS. The amendment to IFRS 1 extends the above exemption to cumulative translation differences, in order to reduce costs for first-time adopters. This amendment will also apply to associates and joint ventures that have taken the same IFRS 1 exemption.
- The requirement for entities to exclude cash flows for taxation when measuring fair value under IAS 41 was removed. This amendment is intended to align with the requirement in the standard to discount cash flows on a post-tax basis.

The application of the amendments had no significant impact on the Group's consolidated financial statements.

6. New Accounting Pronouncements

Certain new standards and interpretations have been issued that are mandatory for the annual periods beginning on or after 1 January 2023 or later, and which the Group has not early adopted.

Deferred tax related to assets and liabilities arising from a single transaction – Amendments to IAS 12 (issued on 7 May 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments to IAS 12 specify how to account for deferred tax on transactions such as leases and decommissioning obligations. In specified circumstances, entities are exempt from recognising deferred tax when they recognise assets or liabilities for the first time. Previously, there had been some uncertainty about whether the exemption applied to transactions such as leases and decommissioning obligations – transactions for which both an asset and a liability are recognised. The amendments clarify that the exemption does not apply and that entities are required to recognise deferred tax on such transactions. The amendments require companies to recognise deferred tax on transactions that, on initial recognition, give rise to equal amounts of taxable and deductible temporary differences. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Classification of liabilities as current or non-current – Amendments to IAS 1 (originally issued on 23 January 2020 and subsequently amended on 15 July 2020 and 31 October 2022, ultimately effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). These amendments clarify that liabilities are classified as either current or non-current, depending on the rights that exist at the end of the reporting period. Liabilities are non-current if the entity has a substantive right, at the end of the reporting period, to defer settlement for at least twelve months. The guidance no longer requires such a right to be unconditional. The October 2022 amendment established that loan covenants to be complied with after the reporting date do not affect the classification of debt as current or non-current at the reporting date. Management's expectations whether they will subsequently exercise the right to defer settlement do not affect classification of liabilities. A liability is classified as current if a condition is breached at or before the reporting date even if a waiver of that condition is obtained from the lender after the end of the reporting period. Conversely, a loan is classified as non-current if a loan covenant is breached only after the reporting date. In addition, the amendments include clarifying the classification requirements for debt a Group might settle by converting it into equity. 'Settlement' is defined as the extinguishment of a liability with cash, other resources embodying economic benefits or an entity's own equity instruments. There is an exception for convertible instruments that might be converted into equity, but only for those instruments where the conversion option is classified as an equity instrument as a separate component of a compound financial instrument. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Amendments to IAS 8: Definition of Accounting Estimates (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to IAS 8 clarified how companies should distinguish changes in accounting policies from changes in accounting estimates. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Amendments to IAS 1 and IFRS Practice Statement 2: Disclosure of Accounting policies (issued on 12 February 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IAS 1 was amended to require companies to disclose their material accounting policy information rather than their significant accounting policies. The amendment provided the definition of material accounting policy information. The amendment also clarified that accounting policy information is expected to be material if, without it, the users of the consolidated financial statements would be unable to understand other material information in the consolidated financial statements. The amendment provided illustrative examples of accounting policy information that is likely to be considered material to the entity's consolidated financial statements. Further, the amendment to IAS 1 clarified that immaterial accounting policy information need not be disclosed. However, if it is disclosed, it should not obscure material accounting policy information. To support this amendment, IFRS Practice Statement 2, 'Making Materiality Judgements' was also amended to provide guidance on how to apply the concept of materiality to accounting policy disclosures. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

IFRS 17 "Insurance Contracts" (issued on 18 May 2017 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). IFRS 17 replaces IFRS 4, which has given companies dispensation to carry on accounting for insurance contracts using existing practices. As a consequence, it was difficult for investors to compare and contrast the financial performance of otherwise similar insurance companies. IFRS 17 is a single principle-based standard to account for all types of insurance contracts, including reinsurance contracts that an insurer holds.

6. New Accounting Pronouncements (Continued)

The standard requires recognition and measurement of groups of insurance contracts at: (i) a risk-adjusted present value of the future cash flows (the fulfilment cash flows) that incorporates all of the available information about the fulfilment cash flows in a way that is consistent with observable market information; plus (if this value is a liability) or minus (if this value is an asset) (ii) an amount representing the unearned profit in the group of contracts (the contractual service margin). Insurers will be recognising the profit from a group of insurance contracts over the period they provide insurance coverage, and as they are released from risk. If a group of contracts is or becomes loss-making, an entity will be recognising the loss immediately. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Amendments to IFRS 17 and an amendment to IFRS 4 (issued on 25 June 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments include a number of clarifications intended to ease implementation of IFRS 17, simplify some requirements of the standard and transition. The amendments relate to eight areas of IFRS 17, and they are not intended to change the fundamental principles of the standard. The following amendments to IFRS 17 were made:

- **Effective date:** The effective date of IFRS 17 (incorporating the amendments) has been deferred by two years to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023; and the fixed expiry date of the temporary exemption from applying IFRS 9 in IFRS 4 has also been deferred to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023.
- **Expected recovery of insurance acquisition cash flows:** An entity is required to allocate part of the acquisition costs to related expected contract renewals, and to recognise those costs as an asset until the entity recognises the contract renewals. Entities are required to assess the recoverability of the asset at each reporting date, and to provide specific information about the asset in the notes to the consolidated financial statements.
- **Contractual service margin attributable to investment services:** Coverage units should be identified, considering the quantity of benefits and expected period of both insurance coverage and investment services, for contracts under the variable fee approach and for other contracts with an 'investment-return service' under the general model. Costs related to investment activities should be included as cash flows within the boundary of an insurance contract, to the extent that the entity performs such activities to enhance benefits from insurance coverage for the policyholder.
- **Reinsurance contracts held – recovery of losses:** When an entity recognises a loss on initial recognition of an onerous group of underlying insurance contracts, or on addition of onerous underlying contracts to a group, an entity should adjust the contractual service margin of a related group of reinsurance contracts held and recognise a gain on the reinsurance contracts held. The amount of the loss recovered from a reinsurance contract held is determined by multiplying the loss recognised on underlying insurance contracts and the percentage of claims on underlying insurance contracts that the entity expects to recover from the reinsurance contract held. This requirement would apply only when the reinsurance contract held is recognised before or at the same time as the loss is recognised on the underlying insurance contracts.
- **Other amendments:** Other amendments include scope exclusions for some credit card (or similar) contracts, and some loan contracts; presentation of insurance contract assets and liabilities in the statement of financial position in portfolios instead of groups; applicability of the risk mitigation option when mitigating financial risks using reinsurance contracts held and non-derivative financial instruments at fair value through profit or loss; an accounting policy choice to change the estimates made in previous interim consolidated financial statements when applying IFRS 17; inclusion of income tax payments and receipts that are specifically chargeable to the policyholder under the terms of an insurance contract in the fulfilment cash flows; and selected transition reliefs and other minor amendments.

Transition option for insurers applying IFRS 17 – Amendments to IFRS 17 (issued on 9 December 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to the transition requirements in IFRS 17 provides insurers with an option aimed at improving the usefulness of information to investors on initial application of IFRS 17. The amendment relates to insurers' transition to IFRS 17 only and does not affect any other requirements in IFRS 17.

6. New Accounting Pronouncements (Continued)

The standard requires recognition and measurement of groups of insurance contracts at: (i) a risk-adjusted present value of the future cash flows (the fulfilment cash flows) that incorporates all of the available information about the fulfilment cash flows in a way that is consistent with observable market information; plus (if this value is a liability) or minus (if this value is an asset) (ii) an amount representing the unearned profit in the group of contracts (the contractual service margin). Insurers will be recognising the profit from a group of insurance contracts over the period they provide insurance coverage, and as they are released from risk. If a group of contracts is or becomes loss-making, an entity will be recognising the loss immediately. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Amendments to IFRS 17 and an amendment to IFRS 4 (issued on 25 June 2020 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendments include a number of clarifications intended to ease implementation of IFRS 17, simplify some requirements of the standard and transition. The amendments relate to eight areas of IFRS 17, and they are not intended to change the fundamental principles of the standard. The following amendments to IFRS 17 were made:

- **Effective date:** The effective date of IFRS 17 (incorporating the amendments) has been deferred by two years to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023; and the fixed expiry date of the temporary exemption from applying IFRS 9 in IFRS 4 has also been deferred to annual reporting periods beginning on or after 1 January 2023.
- **Expected recovery of insurance acquisition cash flows:** An entity is required to allocate part of the acquisition costs to related expected contract renewals, and to recognise those costs as an asset until the entity recognises the contract renewals. Entities are required to assess the recoverability of the asset at each reporting date, and to provide specific information about the asset in the notes to the consolidated financial statements.
- **Contractual service margin attributable to investment services:** Coverage units should be identified, considering the quantity of benefits and expected period of both insurance coverage and investment services, for contracts under the variable fee approach and for other contracts with an 'investment-return service' under the general model. Costs related to investment activities should be included as cash flows within the boundary of an insurance contract, to the extent that the entity performs such activities to enhance benefits from insurance coverage for the policyholder.
- **Reinsurance contracts held – recovery of losses:** When an entity recognises a loss on initial recognition of an onerous group of underlying insurance contracts, or on addition of onerous underlying contracts to a group, an entity should adjust the contractual service margin of a related group of reinsurance contracts held and recognise a gain on the reinsurance contracts held. The amount of the loss recovered from a reinsurance contract held is determined by multiplying the loss recognised on underlying insurance contracts and the percentage of claims on underlying insurance contracts that the entity expects to recover from the reinsurance contract held. This requirement would apply only when the reinsurance contract held is recognised before or at the same time as the loss is recognised on the underlying insurance contracts.
- **Other amendments:** Other amendments include scope exclusions for some credit card (or similar) contracts, and some loan contracts; presentation of insurance contract assets and liabilities in the statement of financial position in portfolios instead of groups; applicability of the risk mitigation option when mitigating financial risks using reinsurance contracts held and non-derivative financial instruments at fair value through profit or loss; an accounting policy choice to change the estimates made in previous interim consolidated financial statements when applying IFRS 17; inclusion of income tax payments and receipts that are specifically chargeable to the policyholder under the terms of an insurance contract in the fulfilment cash flows; and selected transition reliefs and other minor amendments.

Transition option for insurers applying IFRS 17 – Amendments to IFRS 17 (issued on 9 December 2021 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2023). The amendment to the transition requirements in IFRS 17 provides insurers with an option aimed at improving the usefulness of information to investors on initial application of IFRS 17. The amendment relates to insurers' transition to IFRS 17 only and does not affect any other requirements in IFRS 17.

6. New Accounting Pronouncements (Continued)

The transition requirements in IFRS 17 and IFRS 9 apply at different dates and will result in the following one-time classification differences in the comparative information presented on initial application of IFRS 17: accounting mismatches between insurance contract liabilities measured at current value and any related financial assets measured at amortised cost; and if an entity chooses to restate comparative information for IFRS 9, classification differences between financial assets derecognised in the comparative period (to which IFRS 9 will not apply) and other financial assets (to which IFRS 9 will apply). The amendment will help insurers to avoid these temporary accounting mismatches and, therefore, will improve the usefulness of comparative information for investors. It does this by providing insurers with an option for the presentation of comparative information about financial assets. When initially applying IFRS 17, entities would, for the purpose of presenting comparative information, be permitted to apply a classification overlay to a financial asset for which the entity does not restate IFRS 9 comparative information. The transition option would be available, on an instrument-by-instrument basis; allow an entity to present comparative information as if the classification and measurement requirements of IFRS 9 had been applied to that financial asset, but not require an entity to apply the impairment requirements of IFRS 9; and require an entity that applies the classification overlay to a financial asset to use reasonable and supportable information available at the transition date to determine how the entity expects that financial asset to be classified applying IFRS 9. The Group is currently assessing the impact of IFRS 17 and related amendments on its consolidated financial statements.

Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback (issued on 22 September 2022 and effective for annual periods beginning on or after 1 January 2024). The amendments relate to the sale and leaseback transactions that satisfy the requirements in IFRS 15 to be accounted for as a sale. The amendments require the seller-lessee to subsequently measure liabilities arising from the transaction and in a way that it does not recognise any gain or loss related to the right of use that it retained. This means deferral of such a gain even if the obligation is to make variable payments that do not depend on an index or a rate. The Group is currently assessing the impact of the amendments on its consolidated financial statements.

Unless otherwise described above, the new standards and interpretations are not expected to affect significantly the Group's consolidated financial statements.

7. Balances and Transactions with Related Parties

Parties are generally considered to be related if the parties are under common control or if one party has the ability to control the other party or can exercise significant influence or joint control over the other party in making financial and operational decisions. In considering each possible related party relationship, attention is directed to the substance of the relationship, not merely the legal form.

The outstanding balances with related parties were as follows:

	31 December 2022	31 December 2021
	Entities under common control	Entities under common control
<i>In thousands of Georgian Lari</i>		
Loans issued	8,598	12,603
Trade and other payables	1,942	2,110
Advances received	420	-

The transactions, income and expense items with related parties were as follows:

	31 December 2022	31 December 2021
	Entities under common control	Entities under common control
<i>In thousands of Georgian Lari</i>		
Finance income	546	709
Revenue	5,049	4,060
Services received	(144)	(143)

Key management compensation is presented below:

	2022		2021	
	Expense	Accrued liability	Expense	Accrued liability
<i>In thousands of Georgian Lari</i>				
Short-term benefits:	(1,560)	-	(1,216)	-
- Salaries	(377)	(163)	(179)	(163)
- Short-term bonuses				
Total key management compensation	(1,937)	(163)	(1,395)	(163)

8. Property, Plant and Equipment

Movements in the carrying amount of property, plant and equipment were as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Buildings	Office equipment	Payment terminals and parts	Vehicles	Other fixed assets	Right of use assets*	Total
Cost							
1 January 2021	2	1,019	13,709	286	205	2,881	18,102
Additions	-	196	115	50	15	607	983
Disposals	-	(81)	(1,123)	(2)	(55)	(186)	(1,447)
31 December 2021	2	1,134	12,701	334	165	3,302	17,638
Additions	-	181	2,627	47	13	436	3,304
Disposals	-	(16)	(581)	(35)	(16)	(171)	(819)
31 December 2022	2	1,299	14,747	346	162	3,567	20,123
Accumulated depreciation							
1 January 2021	-	419	7,515	152	103	668	8,857
Depreciation charge	-	188	1,079	60	53	691	2,071
Disposals	-	(83)	(994)	(2)	(52)	(122)	(1,253)
31 December 2021	-	524	7,600	210	104	1,237	9,675
Depreciation charge	-	194	1,091	59	30	710	2,084
Disposals	-	(14)	(438)	(16)	(13)	(72)	(553)
31 December 2022	-	704	8,253	253	121	1,875	11,206
Carrying amount							
1 January 2021	2	600	6,194	134	102	2,213	9,245
31 December 2021	2	610	5,101	124	61	2,065	7,963
31 December 2022	2	595	6,494	93	41	1,692	8,917

*The Group's lease contracts in the scope of IFRS 16 consist of only commercial spaces (buildings). The movements on right-of-use assets during the year are presented under property, plant and equipment and maturity analysis of respective lease liabilities is disclosed in Note 28.

9. Intangible Assets

Movements in the carrying amount of intangible assets were as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Licenses	Operating software	Work in progress	Total
Cost				
1 January 2021	1,725	1,100	878	3,703
Additions	170	-	306	476
Transfers	535	19	(554)	-
Disposals	-	(111)	-	(111)
31 December 2021	2,430	1,008	630	4,068
Additions	192	15	646	853
Transfers	-	493	(493)	-
Disposals	(1)	(8)	-	(9)
31 December 2022	2,621	1,508	783	4,912
Accumulated depreciation				
1 January 2021	508	247	-	755
Amortization charge	197	205	-	402
Disposals	-	(111)	-	(111)
31 December 2021	705	341	-	1,046
Amortization charge	561	15	-	576
Disposals	(1)	(8)	-	(9)
31 December 2022	1,265	348	-	1,613
Carrying amount				
1 January 2021	1,217	853	878	2,948
31 December 2021	1,725	667	630	3,022
31 December 2022	1,356	1,160	783	3,299

Included in additions is GEL 646 thousand of work in progress related to internally developed operating software. During 2022 GEL 493 thousand of completed internally developed software was transferred to operating software (2021: GEL 554 thousand).

OPPA GROUP**Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2022****10. Right-of-use Assets and Lease Liabilities**

The Group leases various buildings. Rental contracts are typically made for fixed periods of 1 to 4 years. Right-of-use assets are disclosed in Note 8 within the Property, Plant and Equipment.

The Group recognised lease liabilities as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Short-term lease liabilities	731	647
Long-term lease liabilities	971	1,562
Total lease liabilities	1,702	2,209

Interest expense included in finance costs of 2022 was GEL 162 thousand (2021: GEL 188 thousand).

Expenses relating to short-term leases and to leases of low-value assets that are not shown as short-term leases:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Expense relating to short-term leases	-	-
Expense relating to leases of low-value assets that are not shown above as short-term leases	(1,794)	(1,670)

Total cash outflow for leases in 2022 was GEL 162 thousand (2021: GEL 188 thousand).

The lease agreements do not impose any covenants other than the security interests in the leased assets that are held by the lessor. Leased assets may not be used as collateral for borrowings.

11. Cash and Cash Equivalents

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Cash in banks	6,794	8,548
Cash in transit	3,252	990
Cash in terminal network	1,989	2,076
Cash on hand	68	39
Cash and cash equivalents	12,103	11,653

Cash in bank includes the bank account, designated only for day-to-day operations and for settlement of the payables to service providers, according to the requirements of the National Bank of Georgia. As at 31 December 2022 the balance of such bank account amounted GEL 3,569 thousand (2021: GEL 3,777 thousand). This bank account is restricted from paying dividends and is maintained to settle obligations towards service providers.

Cash in banks earn interest based on agreed bank interest rates. Finance income on current accounts in 2022 comprised GEL 178 thousand (2021: GEL 392 thousand).

12. Loans Issued

Issued loans represent amounts owed from related parties. The Group's issued loans are denominated in EUR at an annual interest rate of 6% and mature in 2023-2024. Both principal and interest are payable on maturity. None of the loans issued are impaired or past due. The Group recognized finance income on the loans of GEL 544 thousand in 2022 (2020: GEL 709 thousand).

OPPA GROUP
Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2022
13. Trade and Other Receivables

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Trade receivables	492	327
Other receivables	1	8
Less allowance for expected credit losses	(117)	(55)
Total trade and other receivables	376	280

The Group has recognized a loss allowance of 100% against all receivables over 90 days past due because historical experience has indicated that these receivables are generally not recoverable.

The Group writes off a trade receivable when there is information indicating that the debtor is in severe financial difficulty and there is no realistic prospect of recovery, e.g. when the debtor has been placed under liquidation or has entered bankruptcy proceedings, or when the trade receivables are over three years past due, whichever occurs earlier. None of the trade receivables that have been written off is subject to enforcement activities.

The following table details the roll forward of impairment provision for trade and other receivables. As the Group's historical credit loss experience does not show significantly different loss patterns for different customer segments, the provision for loss allowance based on past due status is not further distinguished between the Group's different customer base.

Movements in the impairment provision for trade and other receivables are as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Provision for impairment at 1 January	(55)	(61)
Impairment charge	(62)	(131)
Amounts written-off	-	137
Provision for impairment at 31 December	(117)	(55)

Aging analysis of trade and other receivables as at 31 December 2022 and 2021 is as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari:</i>	31 December 2022				31 December 2021			
	Loss rate	Gross carrying amount	Lifetime ECL	Net carrying value	Loss rate	Gross carrying amount	Lifetime ECL	Net carrying value
Trade receivables								
- current	0%	344	-	344	0%	280	-	280
- less than 30 days overdue	0%	22	-	22	0%	-	-	-
- 30 to 90 days overdue	5%	-	-	-	5%	-	-	-
- 91 to 180 days overdue	52%	21	(11)	10	52%	-	-	-
- 181 to 360 days overdue	100%	106	(106)	-	100%	1	(1)	-
- over 360 days overdue	100%	-	-	-	100%	54	(54)	-
					0%			
Total	-	493	(117)	376	-	335	(55)	280

14. Prepayments

Movements in prepayments are as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Prepayments for services	Total
Carrying value at 1 January 2021	1,364	1,364
Additions	1,233	1,233
Prepayments derecognised on receipt of related goods or services	(600)	(600)
Total prepayments at 31 December 2021	1,997	1,997
Additions	1,289	1,289
Prepayments derecognised on receipt of related goods or services	(1,349)	(1,349)
Total prepayments at 31 December 2022	1,937	1,937

15. Inventory

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Spare parts	4,262	3,884
Fuel	110	74
Total inventory	4,372	3,958

Spare parts represent parts of instant payment terminals for own consumption.

16. Borrowings

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Current portion of borrowings	-	1,043
Non-current portion of borrowings	-	-
Total	-	1,043

Group fully repaid VTB bank borrowings during the year of 2022.

Finance cost on bank borrowings in 2022 comprised GEL 12 thousand (2021: GEL 89 thousand).

17. Reconciliation of Liabilities arising from Financing Activities

The table below sets out an analysis of liabilities from financing activities and the movements in the Group's liabilities from financing activities for each of the periods presented. The items of these liabilities are those that are reported as financing in the consolidated statement of cash flows:

OPPA GROUP
Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2022
17. Reconciliation of Liabilities arising from Financing Activities (Continued)

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Year ended 31 December 2022			Year ended 31 December 2021		
	Borrowings	Lease liabilities	Total	Borrowings	Lease liabilities	Total
Liabilities from financing activities at 1 January	1,043	2,209	3,252	1,985	2,522	4,507
Cash flows						
Loan drawdowns	-	-	-	-	-	-
Repayments of principal	(1,050)	(688)	(1,738)	(751)	(724)	(1,475)
Interest payments	(17)	(162)	(179)	(89)	(188)	(277)
Non-cash changes						
Interest accrual	12	162	174	89	188	277
New leases	-	197	197	-	607	607
Foreign exchange adjustments	12	(196)	(184)	(191)	(133)	(324)
Other	-	180	180	-	(63)	(63)
Liabilities from financing activities at 31 December	-	1,702	1,702	1,043	2,209	3,252

18. Share Capital

At 31 December 2022 and 2021 the Company had 361,594,500 authorized, issued and paid in shares, each with a nominal value of GEL 0.00001.

In 2022 the Group did not declare any dividends (dividends declared for 2021: nil).

The Group does not have externally imposed capital restrictions.

19. Trade and Other Payables

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	31 December 2022	31 December 2021
Payables to service providers	13,538	9,368
Commission payable to dealers	1,110	1,360
Total financial payables within trade and other payables at AC		
Accrued employee benefit costs	500	502
Other	835	1,134
Total other payables		
Trade and other payables at 31 December	15,983	12,364

20. Advances received

Advances received represents payments made by the dealers for being connected to the Group's paybox software and for continuance of their paybox terminal's operations.

OPPA GROUP**Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2022****21. Revenue**

The Group derives the revenue from one geographical location – Georgia. Revenue is recognized at a point in time and is segregated to the following major product lines:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Commission income	40,149	41,149
Sale of terminals and parts	1,389	2,406
Other services rendered	702	501
Total revenue	42,240	44,056

Main revenue of the Group represents a fee from transacting and collecting payments through instant payment networks for different providers of services and/or goods.

22. Service Expenses

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Commission to dealers	(20,810)	(21,890)
Office administration	(1,798)	(1,519)
Rent	(1,794)	(1,670)
Network technical service and collection	(1,739)	(1,521)
Commission to providers	(974)	(979)
Professional services	(787)	(147)
Total service expenses	(27,902)	(27,726)

Significant part of service expenses of the Group comprise expenses associated with dealer commissions which are paid to dealers network.

23. Labour Costs

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Salaries	(9,822)	(8,306)
Bonuses	(611)	(700)
Total labour costs	(10,433)	(9,006)

24. Finance Costs

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Interest expense on financial liabilities measured at amortized cost	(12)	(89)
Interest expense for lease liability	(162)	(188)
Net foreign exchange loss	(1,996)	(1,563)
Total finance costs	(2,170)	(1,840)

Foreign exchange gains and losses are mainly caused by the revaluation of assets and liabilities of the Group denominated in EUR and USD. For more details on the foreign currency risk please refer to Note 28.

OPPA GROUP**Notes to the Consolidated Financial Statements – 31 December 2022****25. Finance Income**

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	2022	2021
Interest income on bank accounts	178	392
Interest income on loans to entity under common control	547	709
Total finance income	725	1,101

26. Principal Subsidiaries and Associates

Name	Nature of business	Percentage of voting rights	Percentage of ownership	Country of registration
Subsidiaries:				
LLC Teso Solutions	Sale of terminal's spare parts	100%	100%	Georgia
LLC Asterbiti	Software services	100%	100%	Georgia

LLC Asterbiti was formed by the Group on 4 November 2023, it's main activities are to provide software and programming services to third parties.

27. Contingencies, Commitments and Operating Risks

Legal proceedings. From time to time and in the normal course of business, claims against the Group may be received. On the basis of its own estimates and both internal and external professional advice, management is of the opinion that no material losses will be incurred in respect of claims in excess of provisions that have been made in these financial statements.

Tax legislation. The taxation system in Georgia is characterised by frequent changes in legislation, official pronouncements and court decisions, which are often subject to varying interpretation. Taxes are reviewed and investigated by a number of government bodies, which have the authority to impose severe fines, penalties and interest charges.

A tax year remains open for review by the tax authorities during the three subsequent calendar years, however, under certain circumstances a tax year may remain open longer.

Management believes that it has provided adequately to tax liabilities, that its interpretation of the relevant legislation is appropriate and the Group's tax positions will be sustained.

The Georgian transfer pricing legislation is generally aligned with the international transfer pricing principles developed by the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) in 2010. This legislation provides for the possibility of additional tax assessments for controlled transactions (transactions between related parties and certain transactions between unrelated parties) if such transactions are not on an arm's-length basis. The Management has implemented internal controls to be in compliance with this transfer pricing legislation.

Tax liabilities arising from controlled transactions are determined based on their actual transaction prices. It is possible, with the evolution of the interpretation of the transfer pricing rules, that such transfer prices could be challenged. The Management believes that the Group has no exposure to transfer pricing risk for the period end (2021: none) and plans to sustain the Group's transfer pricing positions.

Environmental matters. The enforcement of environmental regulation in the Georgia is evolving and the enforcement posture of government authorities is continually being reconsidered. The Group periodically evaluates its obligations under environmental regulations. As obligations are determined, they are recognised immediately. Potential liabilities, which might arise as a result of changes in existing regulations, civil litigation or legislation, cannot be estimated but could be material. In the current enforcement climate under existing legislation, management believes that there are no significant liabilities for environmental damage.

27. Contingencies, Commitments and Operating Risks (Continued)

Consideration of climate change. The Group management has taken note of global awareness and concerns about the potential impact of climate change. Currently, this matter has had no significant impact on the financial statements, and the future effects on the Group's activities and business plans are difficult to predict. Management continues to monitor developments in this area and will respond as necessary to ensure the Group's viability and will adopt all government guidelines if and when these are issued in the markets in which the Group operates.

28. Financial Risk Management

The risk management function within the Group is carried out in respect of financial risks, operational risks and legal risks. Financial risk comprises market risk (including currency risk, interest rate risk and other price risk), credit risk and liquidity risk. The Group's management oversees the management of these risks.

(a) Credit risk

Credit risk is the risk that the Group will incur a loss because its customers, clients or counterparties failed to discharge their contractual obligations. The Group manages and controls credit risk it undertakes by setting limits on the amount of risk accepted in relation to counterparties or groups of counterparties. Such risks are monitored on a continuous basis and are subject to an annual or more frequent review.

As at 31 December 2022 and 2021, the Group has no other significant financial assets subject to credit risk except for:

- Cash and cash equivalents (Note 11);
- Trade and other receivables (Note 13);
- Loans issued (Note 12).

The credit quality of all financial assets is constantly monitored in order to identify any potential adverse changes in the credit quality. In respect of trade and other receivables and loans issued, the management monitors credit quality based on days past due information. ECLs for loans issued is measured on individual basis as the total balance is with an entity under common control. The Group estimates that these amounts are fully recoverable and did not create ECL for these exposures. As at 31 December 2022 and 2021, carrying values of financial instruments best represent their maximum exposure to the credit risk.

The Group has no significant concentration of credit risk since the customer portfolio is diversified across a wide number of customers.

(b) Market risk

The Group takes on exposure to market risks. Market risks arise from open positions in foreign currencies and interest-bearing assets and liabilities, all of which are exposed to general and specific market movements.

Sensitivities to market risks included below are based on a change in a factor while holding all other factors constant. In practice this is unlikely to occur and changes in some of the factors may be correlated – for example, changes in interest rate and changes in foreign currency rates.

(c) Currency risk

Currency risk is the risk that the financial results of the Group will be adversely impacted by changes in exchange rates to which the Group is exposed. The Group undertakes certain transactions denominated in foreign currencies. The Group does not use any derivatives to manage foreign currency risk exposure, at the same time the management of the Group is trying to mitigate such risk by managing monetary assets and liabilities in foreign currency on Group level.

The table below summarizes the Group's exposure to foreign currency exchange rate risk at the end of the reporting period:

28. Financial Risk Management (Continued)

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	At 31 December 2022			At 31 December 2021		
	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Net balance sheet position	Monetary financial assets	Monetary financial liabilities	Net balance sheet position
GEL	11,926	(16,252)	(4,326)	11,913	(12,723)	(810)
USD	454	(1,433)	(979)	21	(1,850)	(1,829)
EUR	8,647	-	8,647	12,620	(1,043)	11,577
Total	21,027	(17,685)	3,342	24,554	(15,616)	8,938

The following table presents sensitivities of profit and loss to reasonably possible changes in exchange rates applied at the end of the reporting period relative to the functional currency of the Group, with all other variables held constant:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	At 31 December 2022	At 31 December 2021
	Impact on profit or loss	Impact on profit or loss
US Dollar strengthening by 20%	(196)	(366)
US Dollar weakening by 20%	196	366
EUR strengthening by 20%	1,729	2,315
EUR weakening by 20%	(1,729)	(2,315)

The exposure was calculated only for monetary balances denominated in currencies other than the functional currency of the Group.

(d) Interest rate risk

The Group takes no exposure to the effects of fluctuations in the prevailing levels of market interest rates on its financial position and cash flows as its financial assets and liabilities are at fixed rates.

(e) Liquidity risk

Liquidity risk is the risk that an entity will encounter difficulty in meeting obligations associated with financial liabilities. Management monitors monthly rolling forecasts of the Group's cash flows.

The table below shows liabilities at 31 December 2022 by their remaining contractual maturity. The amounts disclosed in the maturity table are the contractual undiscounted cash flows. Such undiscounted cash flows differ from the amount included in the statement of financial position because the statement of financial position amount is based on discounted cash flows. Foreign currency payments are translated using the spot exchange rate at the end of the reporting period.

The maturity analysis of financial liabilities at 31 December 2022 and 2021 is as follows:

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Demand and less than 1 month	From 1 to 3 months	From 3 to 12 months	From 12 months to 5 years	Over 5 years	Total
Liabilities						
Lease liabilities	328	126	503	941	-	1,898
Trade payables	15,983	-	-	-	-	15,983
Total future payments, including future principal and interest payments	16,311	126	503	941	-	17,881

28. Financial Risk Management (Continued)

<i>In thousands of Georgian Lari</i>	Demand and less than 1 month	From 1 to 3 months	From 3 to 12 months	From 12 months to 5 years	Over 5 years	Total
Liabilities						
Borrowings	1,096	-	-	-	-	1,096
Lease liabilities	350	128	273	1,521	-	2,272
Trade payables	12,364	-	-	-	-	12,364
Total future payments, including future principal and interest payments	13,810	128	273	1,521	-	15,732

29. Management of Capital

The Group's objectives when managing capital are to safeguard the Group's ability to continue as a going concern in order to provide returns for owner and benefits for other stakeholders and to maintain an optimal capital structure to reduce the cost of capital. In order to maintain or adjust the capital structure, the Group may adjust the amount of dividends paid to owner, return capital to owner or sell assets to reduce debt. The amount of capital that the Group managed as of 31 December 2022 was GEL 21,432 thousand (2021: GEL 19,846 thousand).

30. Fair Value of Financial Instruments

Fair value measurements are analyzed by level in the fair value hierarchy as follows: (i) level one are measurements at quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities, (ii) level two measurements are valuations techniques with all material inputs observable for the asset or liability, either directly (that is, as prices) or indirectly (that is, derived from prices), and (iii) level three measurements are valuations not based on observable market data (that is, unobservable inputs). Management applies judgement in categorizing financial instruments using the fair value hierarchy. If a fair value measurement uses observable inputs that require significant adjustment, then measurement is a Level 3 measurement. The significance of a valuation input is assessed against the fair value measurement in its entirety.

(a) Assets and liabilities not measured at fair value but for which fair value is disclosed

Fair values analyzed by level in the fair value hierarchy and carrying value of assets and liabilities not measured at fair value are as follows:

The following methods and assumptions were used to estimate the fair values:

- The fair values of cash and cash equivalents, trade and other payables and trade and other receivables are approximated by their carrying amounts due to the short-term maturities of these instruments;
- The fair value of loans issued, interest-bearing loans and lease liabilities is estimated by discounting future cash flows using the prevailing market rates at the reporting dates.

30. Fair Value of Financial Instruments (Continued)

In thousands of Georgian Lari	31 December 2022				31 December 2021			
	Level 1	Level 2	Level 3	Carrying value	Level 1	Level 2	Level 3	Carrying value
ASSETS								
- Trade receivables	-	376	-	376	-	280	-	280
- Issued loans	-	8,608	-	8,608	-	12,621	-	12,621
TOTAL ASSETS	-	8,984	-	8,984	-	12,901	-	12,901
LIABILITIES								
- Borrowings	-	-	-	-	-	1,043	-	1,043
- Trade payables	-	15,983	-	15,983	-	12,364	-	12,364
TOTAL LIABILITIES	-	15,983	-	15,983	-	13,407	-	13,407

31. Presentation of Financial Instruments by Measurement Category

For the purposes of measurement, IFRS 9 "Financial Instruments" classifies financial assets into the following categories: (a) financial assets at FVTPL; (b) debt instruments at FVOCI, (c) equity instruments at FVOCI and (c) financial assets at AC. Financial assets at FVTPL have two sub-categories: (i) assets mandatorily measured at FVTPL, and (ii) assets designated as such upon initial recognition. In addition, finance lease receivables form a separate category. All of the financial assets of the Group fall into the initially at fair value, subsequently at amortized cost category.

JSC OPPA Group
Management Report

Review of activities of JSC OPPA Group

1. About the Group

JSC OPPA (formerly JSC "Nova Technology", ID: 248429598) provides payment services to about 234,000 daily customers at Georgia's financial technology market. Established in 2007 under the name JSC "NOVA TECHNOLOGY", the group initially offered its customers POS-terminals, Payline-s, having installed first fast transaction self-service machines in Tbilisi. Later, the group created the PayBox brand, it manufactured fast transaction self-service machines in Georgia and started expanding the network. At the same time, it opened the first representative office, gradually covering all regions of the country. Besides, the group was engaged in sales of instant payment terminals and the parts thereof both, in the country and beyond its borders. In 2018, the group carried out a rebranding. OPPA allows customers to make practical use of financial services in a secure area and easily manage their money without any mind-boggling operations and convoluted bureaucracy. At present, JSC OPPA is represented in Georgia by 8,786 payment points, including up to 2,840 points located within the group's network, while the rest 5,946 are run by the dealer network. The group has about 360 employees. There are representative offices operating in various regions across Georgia, where group's services are available to customers. The Group is a holding parent Company of Teso Tech Solutions LLC (the "Subsidiary") and Asterbit LLC. The Group together with its subsidiary makes up a group of companies (the "Group").

2. Scope of activity and offered services

Apart from the state services and legal norms regulating business activity in the country, the activity of the Group as a provider of payment services is also regulated by the National Bank of Georgia. The Group is also accountable to the Financial Monitoring Service. As part of the payment activity, the Group is cooperating with money recipients, dealer and consumers. The Group offers money recipients to get involved in the system and receive payments for their own benefit. In the Group payment system PayBox fast transaction self-service machines allow the customers to make payments for the categories as follows:

- ▶ Mobile and Telecommunication;
- ▶ Utilities;
- ▶ Bookmakers and Online Games;
- ▶ Finances and Remittances;
- ▶ Transport;
- ▶ Parcels etc.

Since the day of its foundation and up until now, the Group has developed its activity in various directions. On 4 September 2018, the Group established a subsidiary OPPA Commerce LLC for the purpose of specialization and better management of the sales field. In 2022, a subsidiary carried out a rebranding and started operation as Teso Tech Solutions on Georgian Market. The primary activities of the Subsidiary are:

- ▶ Purchase/sale/repair/assembling of instant payment terminals, Paylines and other parts of digital equipment. The Subsidiary is carrying out the aforesaid activity in the country and abroad;
- ▶ Technical maintenance/transportation of instant payment terminals and Paylines.

In the end of 2022, the Group established new subsidiary Asterbit LLC for the purpose of development in software development. A subsidiary offers companies various solutions toward software development.

3. Regional representation and dealer network

The Group's regional representative offices have been existing since 2018, ensuring smooth and timely operation of the Group's instant payment terminals, as well as unhampered service by the dealer network's instant payment terminals, Paylines and web-terminals. The regional representative offices oversee finding locations for installation of the instant payment terminals, their technical maintenance and accumulation of the amounts paid by customers through the instant payment terminals. Upon organizations' requests, the regional representative offices also provide full technical service for the Group's branded instant payment terminals and ensure accumulation of funds, where necessary. In the regions, the Group may be represented through the Group's own, as well as the dealer network's instant payment terminals, the proper technical functioning of which is ensured by the regional representative offices. Tbilisi regional representative office has been divided into 4 zones, as the large scope of capital didn't allow to be controlled enough.

The Group provides services to customers through its own instant payment terminals network, as well as via the dealer network. Within the dealer network, the Group provides Individual entrepreneurs and legal entities with instant payment terminals and relevant software based on a contract formalized with the Group. The following services are offered to the dealers across Georgia:

- ▶ Technical support for instant payment terminals;
- ▶ Cash collection service;
- ▶ Repair and maintenance of instant payment terminals, POS-terminals and the spare parts there of;
- ▶ Sale of instant payment terminals and Payline parts;
- ▶ The customer service uses new quantitative and qualitative reporting system categorizing every single incoming call and rating the quality of service provided to analyse the entire problem-solving process and draw important conclusions for betterment.

4. Review of Group's main technological developments in 2022

In 2022 Group repositioned itself on the market with renewed terminal network and redesigned software. R&D department developed new projects to obtain new revenue streams for the Group. For internal development Group started developing ERP system for better financial data management and meeting requirements of NBG by implementing better cyber security system, data storage and etc.

5. Financial highlights¹

Operational income (GEL Million)

40.1MLN

-2% y-o-y

2020 37.0
2021 41.1
2022 40.1

EBITDA (GEL Million)

2.5 MLN

-45% y-o-y

2020 6.6
2021 4.6
2022 2.5

Operating expense ratio

1.00

4% y-o-y

2020 0.86
2021 0.97
2022 1.00

Assets turnover ratio

1.01

2% y-o-y

2020 0.93
2021 0.99
2022 1.01

Current ratio

1.00

3% y-o-y

2020 1.02
2021 0.97
2022 1.00

Accounts receivable turnover by days

3.00

44% y-o-y

2020 3.42
2021 2.08
2022 3.00

Number of active payment terminals

8418

6% y-o-y

2020 7430
2021 7960
2022 8418

6. Review of Group's financial figures for 2022

Due to the gambling industry regulations that restricted citizens from participating in gambling, operational income of 2022 decreased by 2% in comparison with 2021 and 2020 increase by 11% and 10.5%. Average cash inflow per transaction is increased by 14% compared to 2021 and by 25% compared to 2020. But number of transactions is gradually decreasing compared to 2021 and 2020 by 8% and 5% respectively. This trend could imply decreasing tendencies of physical payment kiosk usage. Group's strategic plans aim to strengthen brand position on the market.

7. Future plans

In 2023 Company is starting to strengthen brand position on the market. Company plans to implement new revenue stream products and offer customers various services. New services will help regional representatives to strengthen positions and increase loyal customers.

8. Activity assessment coefficients

The Group uses certain variables and coefficients to evaluate the outcome of its activity, based on which the group's response measures are planned. The most important of them are the following coefficients:

Income per terminal – an indicator that most objectively determines the effectiveness of any changes carried out in the Group or industry. Changes may concern geographical location of the terminal network or some broader-scale strategic or industrial dimensions. Income per terminal is the key variable of the financial projection models.

Average number of services added per month – an indicator providing information on the growth rate and diversity of the Group's offered services.

¹ All financial Highlights are calculated based on Commission income.

9. Shares

The Group's capital stock is divided into 361,594,500 common (ordinary) shares, with JSC "Czech Energo-Pro A.S." owning 100% of its shares. The nominal value of 1 common share is 1 (one) tetri.

10. Major risks and uncertainties

Given the specificity of the Group's activity, it is important that potential risks should be timely identified and managed. Occurrence of the risks could possibly inflict financial and non-financial losses. Therefore, the activities have been carried out in various directions to insure against and minimize possible risks. There is a monitoring unit within the Group's structure, which is not involved in the operating activity, and which inspects and provides the assessment of the ongoing processes in the Group as an independent party. To avoid possible financial losses, the Group avails itself of the internal and external audit services. In addition, the Group has vested the authority to provide legal services with the third party. The aforesaid entity ensures that the Group's activity is in line with the Georgian legislation, as well as represents the Group in court and with other third parties. Throughout its activity, the Group must deal with personal data processing. In this regard, the Group's legal department ensures that the requirements of the Law of Georgia on Personal Data Protection are met, so that the personal data obtained by the Group are duly protected as prescribed by the law.

Risk: The problems related to the dealer's management of cash limit.

Risk description: The Group may face a risk of difficulties related to the return of the cash limit that a dealer received from the Group for a certain period for operation of the instant payment terminals. The risk may be caused by the dealer's potential financial hardship, fraud or possible misappropriation of cash deposited into instant payment terminals by the third party.

Risk reduction method: Positive assessment of the dealer's solvency (financial capacity) is a precondition for issuing cash limit. The stability of the dealer's owned instant payment terminals operation and the amount of commission fee issued to the dealer are considered during the assessment.

Risk: A risk of misappropriation / loss of cash.

Risk description: The Group may face a risk of misappropriation or loss of cash in the process of accumulating funds from the payment machine. The money can be lost/misappropriated not only by an individual involved in the process, but also by an outsider.

Risk reduction method: To ensure transparency of the process of accumulating cash from the payment machine, the Group's authorized employee carries out daily monitoring to confirm the correspondence of the cash turnover in the network and the amounts withdraw. Upon detecting any discrepancy, the causes are investigated, and the response measures are determined. To avoid internal fraud, the collateral security contracts are concluded with the employees dealing with money.

Risk: Fraudulent transactions using e-wallet.

Risk description: In theory, there is a risk of fraudulent payments/transactions through the electronic wallet, which may cause financial damage to the Group and affect its reputation.

Risk reduction method: Although such a risk has never occurred in practice, the Group still takes certain measure to protect its clients. For this purpose, certain restrictions have been set to insure the clients against the risk of inappropriate e-wallet payments. Under those restrictions, card payments to other companies' electronic wallets are restricted; a user can deposit money into his/her e-wallet from the website only using a linked plastic card; a daily payment limit has been set for SMS and social media authorization; a daily payment limit has been set for full e-mail/password authentication; unauthorized betting transactions and charity donations have been restricted; one-off payment limits have been set for certain products according to the risk level etc. The aforesaid protects the Group and its e-wallet users against fraudulent transactions from their account.

Risk: Regulatory requirements' compliance with the changes in regulations.

Risk description: Being a payment service provider, the Group has been regulated by the National Bank of Georgia. The Group is also accountable to the Financial Monitoring Service of Georgia. The aforesaid agencies may toughen the regulatory requirements, which should be taken into account in course of the Group's activity.

Risk reduction method: To achieve full compliance with the regulatory requirements, a person responsible for keeping it in line with the regulatory requirements shall continuously monitor the legislative acts and, in case of any changes, shall bring the Group's activity, policy and procedures in line with the updated requirements.

10. Major risks and uncertainties (continued)

Risk: Money laundering (legalization of illegal incomes).

Risk description: The Group's partners and customers can make use of the Group's payment channels and offered

services for money laundering and financing terrorism.

Risk reduction method: To prevent the cases of money laundering and terrorism financing, throughout its activity the Group takes due account for the National Bank of Georgia and the Financial Monitoring Service requirements and recommendations; before starting business relationship, it thoroughly studies and evaluates a potential partner's activity, reputation and some other important aspects. It also monitors customer payments and in case of detection of any suspicious circumstances, notified the relevant authorities and follows their guidelines. At the same time, the Group employees are regularly trained in terms of their compliance with the existing legislation against money laundering or terrorism financing.

Risk: Cyber-security threats.

Risk description: Today, cyber-attacks are frequently the case in almost all spheres of business, but the financial sector can be regarded as the most attractive for the culprits because of the money and information accumulated therein. Therefore, the Group is constantly focused on developing effective protective mechanisms to reduce the risk of cyber-attacks.

Risk reduction method: The Group monitors its own equipment using the relevant software in order to protect the available data and consumers' money, controlling each event and action carried out on some important devices. The corresponding mechanisms ensure protection of the Group's internal system against penetration of cyber-viruses and external influence on internal network.

Review of the Group's credit, market, liquidity and cash flow risks and mechanisms for their management is provided in note 28 of the financial statements of the Group.

11. Internal controls over financial data

Financial data exchange within the Group is carried out in accordance with the established procedures, under which the cross-control mechanism plays a significant role. The latter ensures the accuracy of the financial data displayed. For example, on the one hand, they are shared between several structural units to determine the accuracy of financial data. In addition, the unit in charge of control over receipt of cash flows provides the accountant's office, on daily or monthly basis (depending on the data content) with information on the data subject to accounting, be it operating or non-operating income, various types of financial transactions done through the program on daily basis; monetary resource reflected in the register; financial obligations before the agents etc. After the aforesaid and other data are displayed in the accounting program by the accountant's office, the unit in charge of monetary resource management checks the accuracy the data accuracy and includes them in the periodic financial statements. In addition, the Group has developed the internal control policy and procedures, allowing to exchange any kind of data between the structural units and to exercise control over it.

Regional instability

During subsequent period, following the commencement of war between Ukraine and the Russian Federation, several western countries such as the US, the UK and the EU imposed sanctions on the Russian Federation. Since the start of the war, there has been a significant depreciation of the Russian Ruble against foreign currencies, as well as a significant loss of value on the securities markets in Russia and of Russian companies listed in other markets. The situation is still unfolding, but it has already resulted in a humanitarian crisis and major economic losses for Ukraine, Russia and the rest of the world. Ukraine and Russia are important trade partners of Georgia. It is expected that the war may lead to a negative impact on Georgian economic growth in 2022 and could have a material impact on market confidence, affecting all regional countries. Various tensions have also existed between Russia and Georgia for more than 15 years, and the two countries also had a brief armed conflict in 2008 (which led to Russia's control of the two breakaway territories). The continuation or escalation of political instability, geopolitical conflict, the economic decline of Georgia's trading partners and any future deterioration of Georgia's relationship with Russia, including border and territorial disputes, may have a negative impact on the political or economic stability of Georgia, which in turn may affect OPPA's business adversely, including putting adverse pressure on the Group's business model, revenues and financial position.

JSC OPPA is not materially exposed to Russian, Belorussian or Ukrainian markets. As the war is still waging, it is impossible to reliably assess the impact this may have on the Group's business as there is uncertainty over the magnitude of the impact on the economy in general.

სს „ოპკა“

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით მომზადებული
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება და
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

31 დეკემბერი, 2022 წ.

ქეთევან ყაიხური

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

„კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება“

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	2
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები:

1. ჯგუფი და მისი საქმიანობა	5
2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო	5
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა	6
4. კრიტიკული სააღრიცხვო შეფასებები და განსჯა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებისას	22
5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება	23
6. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები	25
7. ნაშთები და გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან	29
8. ძირითადი საშუალებები	30
9. არამატერიალური აქტივები	31
10. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები	32
11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	32
12. გაცემული სესხები	33
13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	33
14. გადახდილი ავანსები	35
15. მარაგები	35
16. ნასესხები სახსრები	36
17. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯერება	36
18. სააქციო კაპიტალი	37
19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	37
20. მიღებული ავანსები	37
21. ამონაგები	38
22. მომსახურების ხარჯები	38
23. შრომითი დანახარჯები	38
24. ფინანსური დანახარჯები	38
25. ფინანსური შემოსავალი	39
26. მთავარი შვილობილი და მკავშირე საწარმოები	39
27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები	40
28. ფინანსური რისკის მართვა	43
29. კაპიტალის მართვა	43
30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება	43
31. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიის მიხედვით	45

სხვა ინფორმაცია – კონსოლიდირებული მმართველობითი ანგარიშგება

ქაიკა ყაჩაღი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ოპკას“ აქციონერსა და ხელმძღვანელობას

ჩვენი მოსაზრება

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს სს „ოპკას“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიის (შემდგომში, ერთობლივად, - „ჯგუფი“) კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე ჯგუფის კონსოლიდირებული საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად.

ჩვენი აუდიტის საგანი

ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში შედის:

- კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის;
- კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის; და
- კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე დართული შენიშვნები, მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციის ჩათვლით.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარგმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში.

გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

მიუკერძოებლობა

ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოშვებული „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) შესაბამისად. ჩვენ შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. სხვა ინფორმაცია მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას (მაგრამ არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასა და მასზე გაცემულ აუდიტორის დასკვნას).

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშგებას.

ჩიკაძე ნინო

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცენოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს მმართველობით ანგარიშგებაში, ვალდებულები ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი.

აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ამასთან, ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით მოგვეთხოვება, მოსაზრება გამოვთქვათ იმის თაობაზე, მმართველობითი ანგარიშგების გარკვეული ნაწილები შეესაბამება თუ არა სათანადო ნორმატიულ აქტებს და განვიხილოთ, შეიცავს თუ არა მმართველობითი ანგარიშგება ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონით სავალდებულო ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებები, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებთან;
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-6 პუნქტის მოთხოვნებს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით, ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ჩვენს ყანჭელს

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამოჩნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.

- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული საადრიცხო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული საადრიცხო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.

- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

- მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

ხელმძღვანელობას, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

შპს „პრაისუოტერჰაუსკუპერსი საქართველო“ (რეგისტრაციის ნომერი: SARAS-F-775813)

ლაშა ჯანელიძე (რეგისტრაციის #SARAS-A-562091)

2023 წლის 19 აპრილი

თბილისი, საქართველო

ქეივზი ყახიძე

სს „ოპკა“

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნები	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
აქტივები			
მოკლევადიანი აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11	12,103	11,653
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	0	376	280
მარაგები	15	4,372	3,958
გადახდილი ავანსები		1,937	1,997
საგადასახადო აქტივები, წმინდა		163	89
სულ მოკლევადიანი აქტივები		18,951	17,977
გრძელვადიანი აქტივები			
გაცემული სესხები	12	8,608	12,621
სხვა არამატერიალური აქტივები	9	3,299	3,022
ძირითადი საშუალებები	8	8,917	7,963
სულ გრძელვადიანი აქტივები		20,824	23,606
სულ აქტივები		39,775	41,583
ვალდებულებები			
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	19	15,983	12,364
მიღებული ავანსები	20	2,193	4,535
ნასესხები სახსრები	16	-	1,043
წმინდა საგადასახადო ვალდებულება		51	-
საიჯარო ვალდებულებები	10	731	647
სულ მოკლევადიანი ვალდებულებები		18,958	18,589
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
საიჯარო ვალდებულებები	10	971	1,562
ნასესხები სახსრები	16	-	-
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		971	1,562
სულ ვალდებულებები		19,929	20,151
საკუთარი კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	18	3,616	3,616
გაუნაწილებელი მოგება		16,230	17,816
სულ საკუთარი კაპიტალი		19,846	21,432
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		39,775	41,583

გამოსაცემად დამტკიცებული და ხელმოწერილია ხელმძღვანელობის სახელით 2023 წლის 19 აპრილს:

ლევან კირვალიძე
გენერალურ დირექტორს

ქეთევან მაისურაძე
ფინანსური დეპარტამენტის უფროსი

5-45 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია 1

ქეთევან მაისურაძე

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული მოგება ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნები	2022	2021
ამონაგები	21	42,240	44,056
მომსახურების ხარჯები	22	(27,902)	(27,726)
შრომის დანახარჯები	23	(10,433)	(9,006)
მასალებზე გაწეული ხარჯები		(1,238)	(1,987)
მარკეტინგის ხარჯები და პროდუქტის შემუშავება		(455)	(775)
სხვა ხარჯები		(247)	(427)
სხვა შემოსავალი		554	439
		2,519	4,574
შემოსავლები ფინანსური შემოსავლის, ფინანსური დანახარჯების, მოგების გადასახადის ხარჯის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე			
	8,9	(2,660)	(2,473)
ცვეთა და ამორტიზაცია			
		(141)	2,101
საოპერაციო (ზარალი)/მოგება			
	25	725	1,101
ფინანსური შემოსავალი	24	(2,170)	(1,840)
ფინანსური დანახარჯები			
		(1,586)	1,362
(ზარალი)/მოგება დაბეგრამდე			
		-	-
მოგების გადასახადის ხარჯი			
		(1,586)	1,362
წლის (ზარალი)/მოგება			
		-	-
წლის სხვა სრული შემოსავალი			
		(1,586)	1,362
წლის მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი			

5-45 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია 2

ქეთევან ყაჩაღიძე

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

ათას ლარში	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,616	16,454	20,070
წლის წმინდა მოგება	-	1,362	1,362
წლის სრული შემოსავალი	-	1,362	1,362
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,616	17,816	21,432
წლის ზარალი	-	(1,586)	(1,586)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(1,586)	(1,586)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,616	16,230	19,846

ჩიკვაძე ყაჩაღიძე

სს „ოპკა“

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

ათას ლარში	შენიშვნები	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
დასაბეგრი ზარალი/(მოგება)		(1,586)	1,362
კორექტირებები:			
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯი	8, 9	2,660	2,473
ფინანსური შემოსავალი	25	(725)	(1,101)
ფინანსური დანახარჯები	24	2,170	1,840
ძირითადი საშუალებების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა ზარალი		167	136
აქტივის გამოყენების უფლების გასვლასთან დაკავშირებული წმინდა შემოსულობა		99	1
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების წმინდა გაუფასურების ზარალი		62	131
საოპერაციო ფულადი ნაკადები საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებებამდე		2,847	4,842
ცვლილება მარაგებში		(414)	(1,770)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებში		(157)	(222)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		(15)	(663)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში		3,620	253
ცვლილება მიღებულ ავანსებში		(2,342)	1,383
ცვლილებები საბრუნავ კაპიტალში		692	(1,019)
მიღებული პროცენტი	17	178	392
გადახდილი პროცენტი		(179)	(277)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		3,538	3,938
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(2,869)	(277)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(853)	(476)
გაცემული სესხები		-	(3,197)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(3,722)	(3,950)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
აღებული სესხები	17	2,448	-
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი ნაწილის გადახდა	17	(688)	(724)
ნასესხები სახსრების ძირითადი თანხის გადახდა	17	(1,050)	(751)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		710	(1,475)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(76)	(102)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		450	(1,589)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	11	11,653	13,242
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	11	12,103	11,653

5-45 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია 4

ქეთევან ყაჩაღიძე

1. ჯგუფი და მისი საქმიანობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით, 2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის სს „ოპკასთვის“ (შემდგომში „კომპანია“, ყოფილი სს „ნოვა ტექნოლოჯი“) და მისი შვილობილი საწარმოებისთვის (შემდგომში „ჯგუფი“). კომპანია არის საქართველოში რეგისტრირებული სააქციო საზოგადოება. 2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მშობელი საწარმო, 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით, იყო „ჩეხური ენერგო-პრო ეი. ეს.“ (შემდგომში – „მშობელი საწარმო“). მშობელი საწარმო რეგისტრირებულია და ფუნქციონირებს ჩეხეთის რესპუბლიკაში და მისი აქციების 100%-ს ფლობს DK Holding Investments s.r.o. ამ უკანასკნელის აქციების ერთპიროვნული მფლობელია ბატონი იარომირ თესარი, რომელიც ამასთანავე ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა.

კომპანია ფლობს ორ შვილობილ საწარმოს: შპს „ტესო ტექ სოლუშენს“ და შპს „ასტერბიტს“, რომლებიც კონსოლიდირებულია ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას 100%-იანი საკუთრების წილი ჰქონდა შვილობილ საწარმოში, შპს „ტესო ტექ სოლუშენსი“ დაფუძნდა 2018 წლის 3 სექტემბერს და საქმიანობას საქართველოში ეწევა. შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ საქმიანობაა სწრაფი გადახდის ტერმინალებითა და მათი შემადგენელი ნაწილებით ვაჭრობა. შპს „ასტერბიტს“ არის 2022 წლის 4 ნოემბერს საქართველოში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია. შპს „ასტერბიტს“ მთავარი საქმიანობაა პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარება და მასთან დაკავშირებული მომსახურება (26-ე შენიშვნა).

ძირითადი საქმიანობა. ჯგუფი ფლობს სწრაფი გადახდის ტერმინალებს და მომხმარებლებს გადახდის მომსახურებას უწევს როგორც საკუთარი, ისე დილერების კუთვნილი ტერმინალებით, ასევე ელექტრონული არხებით და Android-ის და IOS მობილური აპლიკაციების მეშვეობით.

იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ადგილი. კომპანიის იურიდიული მისამართია: ალ. ყაზბეგის გამზ. 15 0160 თბილისი, საქართველო კომპანია შეიქმნა, როგორც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, დარეგისტრირებულია საჯარო რეესტრის მიერ საიდენტიფიკაციო ნომრით: 248429598. შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი არის 402099144. შპს „ასტერბიტის“ გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი არის 405575685. ორივე შვილობილი საწარმო რეგისტრირებული საჯარო რეესტრის მიერ.

წარსადგენი ვალუტა. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (შემდგომში „ლარი“), თუკი სხვა რამე არ არის მითითებული.

2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა წარმოებს საქართველოში. საქართველოს განვითარებადი ეკონომიკის გარკვეული მახასიათებლები აქვს, მათ შორის ინფლაციის შედარებით მაღალი დონე და მაღალი საპროცენტო განაკვეთები. საგადასახადო, სავალუტო და საბაჟო კანონმდებლობა სხვადასხვანაირად შეიძლება იქნეს აღქმული, რაც კიდევ უფრო ურთულესს საქმეს საქართველოში მოქმედ კომპანიებს. საქართველოს სამომავლო ეკონომიკური მიმართულება მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული მთავრობის მიერ მიღებულ ეკონომიკურ, ფინანსურ და ფულად-საკრედიტო ზომებზე, ისევე, როგორც საგადასახადო, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ განვითარებაზე.

ჩეხური ენერგო-პრო

2. ჯგუფის საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

კოვიდ-19. 2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ კოვიდ-19-ის გავრცელება გლობალურ პანდემიად გამოაცხადა. პანდემიაზე რეაგირების მიზნით საქართველოს მთავრობამ შემოიღო მრავალი ზომა, რომლებიც მიზნად ისახავდა კოვიდ-19-ის გავრცელებისა და გავლენის შეკავებას. ამ ზომებს შორის იყო: მოგზაურობის აკრძალვა და შეზღუდვა, კარანტინი, სახლის პირობებში იზოლაციის დაწესება და ბიზნესსაქმიანობის აღკვეთა, კომპანიების დახურვის ჩათვლით, ზოგიერთი ზემოაღნიშნული ზომა მოგვიანებით შემსუბუქდა, თუმცა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2023 წელს ვირუსის შესაძლო ახალი შტამების საპასუხოდ საქართველოს მთავრობისგან დამატებითი შეზღუდვების დაწესების რისკი რჩება. ხელმძღვანელობას არ აქვს საშუალება ზუსტად იწინასწარმეტყველოს მოვლენათა ყველა შესაძლო განვითარება, რომელსაც შეიძლება გავლენა ჰქონდეს საქართველოს ეკონომიკაზე და, შესაბამისად, ჯგუფის მომავალ ფინანსურ მდგომარეობაზე. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მიმართავს ყველა საჭირო ღონისძიებას ჯგუფის ბიზნესის მდგრადობისა და განვითარების მხარდასაჭერად.

ომი რუსეთსა და უკრაინას შორის. 2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთ-უკრაინის საზღვართან რუსული სამხედრო ძალის მოხილიზების შემდეგ რუსეთის ჯარებმა საზღვარი გადაკვეთეს. აგრესია და შეტევა, რომელიც საერთაშორისოდ აღიარებულია ომად, არის ყველაზე ფართომასშტაბიანი ტრადიციული სამხედრო თავდასხმა ევროპულ სახელმწიფოზე მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ. მან გამოიწვია ევროპის ყველაზე დიდი ლტოლვილთა კრიზისი ომის შემდეგ, რადგან მილიონობით უკრაინელმა დატოვა ქვეყანა და საკუთარი სახლი. უკრაინაში ომის შედეგად, ბევრმა წამყვანმა ქვეყანამ და ეკონომიკურმა კავშირმა უშკაცრესი ეკონომიკური სანქციები დაუწესა რუსეთს. ბევრი ბიზნესი რუსეთიდან და ბელარუსიდან გავიდა. სიტუაცია ჯერ კიდევ იცვლება, თუმცა უკვე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და არსებითი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. ჯგუფს პირდაპირი კავშირი არ აქვს უკრაინასთან, რუსეთთან და ბელარუსთან. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ყოველივე ამას არ ექნება საგრძნობი გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე. ვინაიდან ომი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, რთულია ჯგუფზე მისი სრული გავლენის სარწმუნოდ შეფასება, რადგან გაურკვეველია ეკონომიკაზე მისი გავლენის მასშტაბი. ხელმძღვანელობა ყურადღებით აკვირდება შექმნილ ვითარებაში ეკონომიკურ სიტუაციას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

მოშაადების საფუძველი. ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოშაადდა ფასს-ის და ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოშაადებისთვის გამოყენებული ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა აღწერილია ქვემოთ. ეს პოლიტიკა ერთნაირად ვრცელდება ყველა წარმოდგენილ პერიოდზე, თუ საგანგებოდ სხვა რამ არ არის მითითებული. იხილეთ შენიშვნა 5.

ფასს-ის შესაბამისად კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოშაადება მოითხოვს გარკვეული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების გაკეთებას. ის ასევე მოითხოვს ხელმძღვანელობის მიერ განსჯის გამოყენებას ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას. ის საკითხები, რომლებიც საჭიროებს განსჯის შედარებით მაღალ დონეს ან ხასიათდება სირთულით, ან ის საკითხები, რომელთა შემთხვევაშიც კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის მნიშვნელოვანია დაშვებები და წინასწარი შეფასებები, წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ქეთევან ყაჩაღი

3. მნიშვნელოვანი სადრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, შვილობილი საწარმოები ის ინვესტირებული საწარმოებია, რომლებსაც ჯგუფი აკონტროლებს, რადგან ჯგუფს (i) შეუძლია წარმართოს ინვესტირებული საწარმოს ის საქმიანობები, რომლებიც მის უკუგებაზე მნიშვნელოვნად მოქმედებს, (ii) აქვს ინვესტირებულ საწარმოში მონაწილეობის შედეგად ცვლად უკუგებასთან დაკავშირებული რისკი და უფლებები, და (iii) შეუძლია გამოიყენოს ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენა და იმოქმედოს ინვესტორის უკუგების ოდენობაზე. სხვა საწარმოზე ჯგუფის გავლენის შეფასებისას ხდება არსებითი უფლებების, მათ შორის არსებითი პოტენციური ხმის უფლებების, არსებობის და ეფექტის გათვალისწინება. იმისათვის, რომ უფლება არსებითად ჩაითვალოს, მის მფლობელს უნდა ჰქონდეს ამ უფლების პრაქტიკული გამოყენების შესაძლებლობა ინვესტირებული საწარმოს შესაბამისი საქმიანობების წარმართვის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებისას. ჯგუფს შეიძლება გავლენა ჰქონდეს ინვესტირებულ საწარმოზე მაშინაც კი, როდესაც ინვესტირებული საწარმოს ხმის უფლებების ნახევარს ან ნაკლებს ფლობს. ასეთ შემთხვევაში ჯგუფი ადარებს თავის ხმის უფლებათა რაოდენობას სხვა მფლობელების ხმის უფლებების რაოდენობასა და გაბნევასთან, რათა განსაზღვროს აქვს თუ არა ფაქტობრივი გავლენა ინვესტირებულ საწარმოზე. სხვა ინვესტორების დამტკიცებული უფლებები, როგორიცაა უფლებები, რომლებიც უკავშირდება ინვესტირებული საწარმოს საქმიანობაში ფუნდამენტურ ცვლილებებს ან გამოიყენება მხოლოდ გამოწვევების შემთხვევაში, ჯგუფს ინვესტირებული საწარმოს გაკონტროლებაში ხელს არ უშლის. შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირდება იმ თარიღიდან, როდესაც ჯგუფს გადაეცემა კონტროლი (შეძენის თარიღი) და მათი დეკონსოლიდაცია ხდება კონტროლის შეწყვეტის თარიღიდან.

შვილობილი საწარმოების შესყიდვის ბუღალტრული აღრიცხვისთვის გამოიყენება შეძენის მეთოდი. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი იდენტიფიცირებადი აქტივები და ნაკისრი ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით შეძენის თარიღისთვის, არამაკონტროლებელი წილის ზომის მიუხედავად.

ჯგუფი არამაკონტროლებელ წილს, რომელიც წარმოადგენს კაპიტალში ამჟამინდელ საკუთრების წილს და, ლიკვიდაციის შემთხვევაში, მფლობელს უფლებას აძლევს წმინდა აქტივების პროპორციულ წილზე, თითოეული ოპერაციისთვის ინდივიდუალურად აფასებს ან (ა) სამართლიანი ღირებულებით, ან (ბ) შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივებში არასაკონტროლო პაკეტის პროპორციული წილის ოდენობით. არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც არ წარმოადგენს საკუთრების წილს, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით.

გუდვილის შესაფასებლად ხდება შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების გამოქვითვა შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხის, შეძენილ საწარმოში არამაკონტროლებელი წილის ოდენობის და შეძენის თარიღამდე შეძენილ საწარმოში ფლობილი წილის სამართლიანი ღირებულების ჯამური თანხიდან. ყოველგვარი უარყოფითი თანხის („უარყოფითი გუდვილი“ ან „სარფიანი შესყიდვა“) აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მას შემდეგ, რაც ხელმძღვანელობა ხელახლა შეაფასებს, გამოავლინა თუ არა ყველა შეძენილი აქტივი და ყველა ნაკისრი ვალდებულება და პირობითი ვალდებულება, და გადაამოწმებს თავისი შეფასებების მართებულობას.

შეძენილ საწარმოში გადახდილი თანხა ფასდება გადაცემული აქტივების, გამოშვებული წილობრივი ინსტრუმენტების და მიღებული ან ნაკისრი ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებით, პირობითი ანაზღაურების ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ჩათვლით, მაგრამ შეძენასთან დაკავშირებული ისეთი დანახარჯების გამოკლებით, როგორიცაა საკონსულტაციო, იურიდიული, შეფასების და მსგავსი პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო. წილობრივი ინსტრუმენტების შეძენასთან და გამოშვებასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება კაპიტალიდან; საწარმოთა გაერთიანების ფარგლებში სავალო ინსტრუმენტების გამოსაშვებად გაწეული გარიგების დანახარჯები გამოიქვითება ვალის საბალანსო ოდენობიდან, ხოლო შეძენასთან დაკავშირებული ყველა დანარჩენი გარიგების დანახარჯი ტარდება ხარჯებში.

ქაქაძე ყაჩიძე

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შიდაჯგუფური ოპერაციები, ნაშთები და ჯგუფის კომპანიებს შორის შემდგარი გარიგებებიდან არარეალიზებული შემოსულობები ერთმანეთთან გაიქვითება; არარეალიზებული ზარალიც გაიქვითება, თუ დანახარჯების ამოღება შეუძლებელი არ არის. ჯგუფი და მისი შვილობილი საწარმოები იყენებენ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკას, რომელიც შესაბამისობაშია ჯგუფის შიდა პოლიტიკასთან.

არამაკონტროლებელი წილი არის შვილობილი საწარმოს წმინდა შედეგების და საკუთარი კაპიტალის ნაწილი, მიკუთვნებადი იმ წილებისთვის, რომლებსაც ჯგუფი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არ ფლობს. არამაკონტროლებელი წილი წარმოადგენს ჯგუფის საკუთარი კაპიტალის ცალკე კომპონენტს.

ძირითადი საშუალებები. ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებისთვის შექმნილი რეზერვების გამოკლებით, სადაც საჭიროა.

შემდგომი დანახარჯები აისახება აქტივის საბალანსო ღირებულებაში ან აღიარდება კონსოლიდირებული აქტივის სახით, საჭიროებისამებრ, მხოლოდ მაშინ, თუ მოსალოდნელია, რომ ჯგუფი მიიღებს მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს ამ ერთეულიდან და თუ ერთეულის ღირებულების სარწმუნოდ განსაზღვრა შესაძლებელია. უმნიშვნელო რემონტისა და ყოველდღიური ტექნიკური მომსახურების ხარჯების აღიარება ხდება ხარჯების ნაწილში მათი გაწევისთანავე. ძირითადი საშუალებების ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის ხარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილები ჩამოიწერება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა ძირითადი საშუალებების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება, როგორც აქტივის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მისი გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი.

საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აისახება წლის მოგებაში ან ზარალში. გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებულია აქტივისათვის წინა წლებში, საჭიროების შემთხვევაში შებრუნდება, თუ ადგილი ჰქონდა ცვლილებას გაანგარიშებებში, რომლებიც გამოყენებული იქნა აქტივის გამოყენების ღირებულების ან გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

აქტივის გასვლის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი განისაზღვრება მიღებული შემოსავლების შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან და მათი აღიარება ხდება წლის მოგებაში ან ზარალში, სხვა საოპერაციო შემოსავლის ან ხარჯების მუხლში.

ცვეთა. დაუმონტაჟებელ მოწყობილობებს და მიწას ცვეთა არ ერიცხება. ძირითადი საშუალებების სხვა მუხლების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

	სასარგებლო მომსახურების ვადა წლებში
შენობები	20
გადახდის ტერმინალები და ნაწილები	5-10
საოფისე აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	5-10
სხვა ძირითადი საშუალებები	5-10

ქეთევან ყაჩაღი

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივის ნარჩენი ღირებულება არის სავარაუდო თანხა, რომელსაც ჯგუფი ამჟამად მიიღებდა ამ აქტივის გაყიდვით, რასაც აკლდება სავარაუდო გასვლის დანახარჯები, იმ შემთხვევაში, თუ აქტივები უკვე იმ სიძველისა და იმ მდგომარეობაშია, როგორც ეს მოსალოდნელია მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლოს. ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება და სასარგებლო მომსახურების ვადები გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, დაკორექტირდება.

აქტივის გამოყენების უფლება. ჯგუფი იჯარით იღებს საოფისე და სასაწყობო ფართებს. ხელშეკრულებები შეიძლება შეიცავდეს როგორც საიჯარო, ისე არასაიჯარო კომპონენტებს. ჯგუფი სახელშეკრულებო ანაზღაურების თანხას საიჯარო და არასაიჯარო კომპონენტებზე ანაწილებს მათი ფარდობითი ინდივიდუალური ფასების საფუძველზე.

იჯარიდან წარმოქმნილი აქტივების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე.

საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით და მოიცავს შემდეგს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველი შეფასების თანხა,
- ნებისმიერი საიჯარო გადახდა, განხორციელებული იჯარის დაწყების თარიღით ან მანამდე, შემცირებული მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდებით,
- ყოველგვარი თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები, და
- საიჯარო ხელშეკრულებით მოთხოვნილ მდგომარეობამდე აქტივის აღდგენის ხარჯი.

აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა, როგორც წესი, ერიცხება წრფივი მეთოდით, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უფრო ხანმოკლე პერიოდზე. თუ ჯგუფს გონივრულ ფარგლებში მოელის შესყიდვის ოფციონის აღსრულებას, აქტივის გამოყენების უფლების ცვეთა ხდება შესაბამისი აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადებზე. აქტივის გამოყენების უფლების მუხლების ცვეთა გამოიწვევს დარიცხვის წრფივი მეთოდით მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში, შემდეგი წესით:

სასარგებლო
მომსახურების ვადა
წლებში
3-დან 5

შენიშვნები

არამატერიალური აქტივები, გუდვილის გარდა. კონსოლიდირებულად შეძენილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი.

ჯგუფის მიერ შეძენილი ან შექმნილი არამატერიალური აქტივები, რომელთაც სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადა აქვთ, აისახება თვითღირებულებით, დაგროვილი ამორტიზაციისა და გაუფასურების ზარალის გამოკლებით. ჯგუფი საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს ფლობს, რომელთა ამორტიზაციას ახდენს წრფივი მეთოდით მათი სასარგებლო მომსახურების მოსალოდნელ ვადაზე.

სასარგებლო
მომსახურების ვადა
წლებში

ლიცენზიები

საოპერაციო პროგრამული უზრუნველყოფა

2-10

2-10

ქეთევან ყიფიძე

3. მნიშვნელოვანი საღირებუო პოლიტიკა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ეკონომიკური მომსახურების ვადის განმავლობაში და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადავსდება მაშინ, როდესაც რამე მიანიშნებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურებაზე. ამორტიზაციის პერიოდი და მეთოდი სასარგებლო მომსახურების განსაზღვრული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივის შემთხვევაში მინიმუმ ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს გადაისინჯება. მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის ან აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელი ათვისების ცვლილება შესაბამისად ცვლის ამორტიზაციის პერიოდს ან მეთოდს და აღირიცხება, როგორც საღირებუო შეფასებებში მომხდარი ცვლილება.

განსაზღვრული ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯებში, რომლებიც შეესაბამება არამატერიალური აქტივების ფუნქციას.

არამატერიალური აქტივების აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი ფასდება, როგორც წმინდა გასვლის ამონაგებსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც აქტივის აღიარება წყდება.

კვლევის დანახარჯები გაწევისთანავე აისახება ხარჯებში. შიდა რესურსებით წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი აისახება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, რომლის განმავლობაშიც ეს ხარჯი გაიწია. შიდა რესურსებით შექმნილი (მათ შორის, შიდა პროექტის შემუშავების ფაზაში) არამატერიალური აქტივები აღიარებულია არამატერიალურ აქტივად, თუ ჯგუფს შეუძლია დაამტკიცოს:

- რომ ტექნიკურად განხორციელებადია არამატერიალური აქტივის დასრულება ისე, რომ მისი გამოყენება ან გაყიდვა გახდეს შესაძლებელი;
- აქტივის დასრულების განზრახვა და გამოყენების ან მისი გაყიდვის შესაძლებლობა და სურვილი;
- როგორ წარმოქმნის აქტივი მომავალ ეკონომიკურ სარგებელს;
- აქტივის დასრულებისთვის საჭირო რესურსების ხელმისაწვდომობა;
- შემუშავების განმავლობაში გაწეული დანახარჯების სარწმუნოდ შეფასების უნარი.

შიდა რესურსებით შექმნილი არამატერიალური აქტივების თავდაპირველად აღიარებული ღირებულება წარმოადგენს იმ დანახარჯების ჯამს, რომლებიც გაიწია არამატერიალური აქტივის გამოყენებისთვის ან გაყიდვისთვის ვარგისად ქცევის თარიღამდე.

აქტივის შექმნის ხარჯის საწყისი აღიარების შემდეგ აქტივი აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. აქტივის ამორტიზაცია იწყება მას შემდეგ, რაც დასრულებდა აქტივის შექმნა და აქტივი გამოყენებისთვის მზად არის. აქტივის ამორტიზაცია ხდება მოსალოდნელი მომავალი სარგებლის მიღების პერიოდის განმავლობაში. ამორტიზაცია აღირიცხება ცვეთისა და ამორტიზაციის დანარიცხის მუხლში. შექმნის პროცესში აქტივის გაუფასურება ყოველწლიურად მოწმდება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – შეფასების ძირითადი პირობები. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების ყველაზე ზუსტი მაჩვენებელი აქტიურ ბაზარზე მოქმედი ფასია. აქტიური ბაზარი ისეთი ბაზარია, სადაც აქტივისა თუ ვალდებულების გარიგებები ისეთი სიხშირითა და მოცულობით დგება, რომ ფასწარმოქმნის შესახებ ინფორმაცია მუდმივად არსებობდეს.

ქეევ-6 ყაბიჭვი

3. მნიშვნელოვანი სადრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტიურ ბაზარზე მიმოქცევაში მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ფასდება, როგორც ცალკეული აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასის წამრავლი საწარმოს მიერ ფლობილი ინსტრუმენტების რაოდენობაზე. ეს იმ შემთხვევაშიც ასეა, თუ ბაზრის ნორმალური დღიური სავაჭრო მოცულობა არ არის საკმარისი, რომ შთანთქას ფლობილი რაოდენობა და ერთიანი ოპერაციით პოზიციის გასაყიდად შეკვეთების განთავსებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს კოტირებულ ფასზე.

გარკვეული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომელთა ფასების შესახებ არ მოიპოვება გარე საბაზრო ინფორმაცია, გამოიყენება შეფასების ისეთი მეთოდები, როგორიცაა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდები ან გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარი ბოლოდროინდელი გარიგებებისა თუ ინვესტირებული საწარმოების ფინანსური მონაცემების გათვალისწინების მეთოდები. სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა მხოლოდ ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს (ე.ი. შეფასება მოითხოვს მნიშვნელოვან არაემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს).

გარიგების დანახარჯები არის დამატებითი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური ინსტრუმენტის შესყიდვას, გამოშვებას ან გასხვისებას. დამატებითი დანახარჯი ისეთი დანახარჯია, რომელიც არ გაიწეოდა, გარიგება რომ არ შემდგარიყო. გარიგების დანახარჯები შედის აგენტებისთვის (მათ შორის თანამშრომლებისთვის, რომლებიც გაყიდვების აგენტების ფუნქციას ასრულებენ), ბროკერებისა და დილერებისთვის გადახდილი საკომისიო, მარეგულირებელი ორგანოებისა და ფასიანი ქაღალდების ბირჟების მოსაკრებლები და აქტივების გადაცემისთვის დაწესებული გადასახადები და მოსაკრებლები. გარიგების დანახარჯები არ მოიცავს სავალო ინსტრუმენტების პრემიებსა თუ დისკონტებს, ფინანსურ დანახარჯებსა თუ შიდა ადმინისტრაციულ ან ფლობის ხარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება არის ღირებულება, რომლითაც შეფასდა ფინანსური ინსტრუმენტი საწყისი აღიარების დროს, გამოკლებული სესხის ძირითადი თანხის დასაფარად გადასახდელი თანხები, დამატებული დარიცხული პროცენტი და, ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნებისმიერი რეზერვი. დარიცხული პროცენტი მოიცავს იმ გარიგების დანახარჯების ამორტიზაციას, რომლებიც საწყისი აღიარების დროს მომდევნო პერიოდზეა გადატანილი და ვადამოსული თანხის ყოველგვარი პრემიასა თუ დისკონტს, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. დარიცხული საპროცენტო

შემოსავალი და დარიცხული საპროცენტო ხარჯი, მათ შორის როგორც დარიცხული კუპონი, ისე ამორტიზებული დისკონტი და პრემია (წარმოქმნისას შემდგომ პერიოდზე გადატანილი საკომისიოს ჩათვლით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში), ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის კონსოლიდირებულად წარმოდგენილი და არ აისახება შესაბამისი მუხლების საბალანსო ღირებულებებში.

ქეივან ყაჩაღი

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდი არის საპროცენტო შემოსავლისა და საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე გადანაწილების მეთოდი პერიოდის შუამდგომლობით საპროცენტო განაკვეთის (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის) მისაღებად საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების (სამომავლო საკრედიტო ზარალების გამოკლებით) დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელ ვადაზე ან, თუ მართებულია, უფრო საპროცენტო განაკვეთით ხდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების დისკონტირება პროცენტის მომდევნო გადაფასების თარიღამდე, გარდა პრემიისა თუ დისკონტისა, რომელიც ასახავს საკრედიტო სპრედს ინსტრუმენტის ცვალებად განაკვეთზე ან სხვა ცვალებადზე, რომლებიც საბაზრო განაკვეთების მიხედვით არ კორექტირდება, ასეთი პრემიებისა და დისკონტების ამორტიზაცია ხდება ინსტრუმენტის მთლიან მოსალოდნელ ვადაზე. დისკონტირებული (დღევანდელი) ღირებულების გაანგარიშება მოიცავს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ თუ მიღებულ ყველა საკომისიოს, რომლებიც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს. შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, საწყისი აღიარებისას უნდა განისაზღვროს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, მაგალითისთვის, სახელშეკრულებო გადახდების ნაცვლად, ის საწყისი აღიარებისას მოსალოდნელი ფულადი სახსრების საფუძველზე გამოითვლება.

ფინანსური ინსტრუმენტები – საწყისი აღიარება. სამართლიანი ინსტრუმენტები თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით. ყველა დანარჩენი ფინანსური ინსტრუმენტი თავდაპირველად აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება გარიგების დანახარჯების მიხედვით. საწყისი აღიარებისას სამართლიან ღირებულებას ყველაზე კარგად ასახავს გარიგების ფასი. საწყისი აღიარებაზე შემოსულობა ან ზარალი მხოლოდ მაშინ აისახება, როდესაც სამართლიანი ღირებულება და გარიგების ფასი განსხვავებულია, რომლის მტკიცებულებასაც შეიძლება წარმოადგენდეს იმავე ინსტრუმენტის სხვა მიმდინარე დაკვირვებადი საბაზრო ოპერაციები ან შეფასების ხერხი, რომელიც გულისხმობს მხოლოდ ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას. საწყისი აღიარების შემდეგ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის აღიარება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის და სავალი ინსტრუმენტებში ინვესტიციებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რაც იწვევს მყისიერ სააღრიცხვო ზარალს.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – შეფასების კატეგორიები. ჯგუფი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას განსაზღვრავს შემდეგი შეფასების კატეგორიების მიხედვით: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული. ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება დამოკიდებულია: (i) ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი აქტივების პორტფელის მართვისთვის და (ii) აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ბიზნესმოდელი. ბიზნესმოდელი ასახავს, თუ როგორ მართავს ჯგუფი თავის აქტივებს ფულადი ნაკადების წარმოსაქმნელად – ჯგუფის მიზანია (i) ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით („სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობილი“), თუ (ii) როგორც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება, ისე აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების მიღება („სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობილი“) ან, თუ არც (i) და არც (ii) შესაფერისი არ არის, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება „სხვა“ ბიზნესმოდელში და შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგება-ზარალში ასახვით.

ქვეყნის ყაზიშვილი

3. მნიშვნელოვანი სადრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

აქტივების ჯგუფისთვის (პორტფელის დონეზე) ბიზნეს მოდელი განისაზღვრება ჯგუფის მიერ შეფასების თარიღით ხელმისაწვდომი პორტფელისთვის დადგენილი მიზნების მისაღწევად განხორციელებული საქმიანობის შესახებ შესაფერისი მტკიცებულების საფუძველზე. ჯგუფის მიერ ბიზნესმოდელის განსაზღვრისთვის გათვალისწინებული ფაქტორები მოიცავს: პორტფელის დანიშნულებას და შემადგენლობას, წარსულ გამოცდილებას იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ მიიღებოდა ფულადი ნაკადები შესაბამისი აქტივებიდან, როგორ ხდება რისკების შეფასება და მართვა, როგორ ფასდება აქტივების შედეგიანობა და როგორ ხდება მენეჯერების კომპენსაცია.

ფინანსური აქტივები – კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება – ფულადი ნაკადების მახასიათებლები. როდესაც ბიზნესმოდელი გულისხმობს აქტივების ფლობას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად, მაშინ ჯგუფი აფასებს ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდას („SPPI“). ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტების მქონე ფინანსური აქტივები მთლიანად განიხილება იმის განსაზღვრისას, შეესაბამება თუ არა მათი ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების მახასიათებელს. შეფასებისას ჯგუფი ითვალისწინებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები საბაზისო სასესხო ხელშეკრულების შესაბამისია თუ არა, ანუ პროცენტში მხოლოდ საკრედიტო რისკი და ფულის დროითი ღირებულება გათვალისწინებული თუ სხვა საბაზისო რისკები და მოგების მარფა. როდესაც სახელშეკრულებო პირობები მოიცავს რისკს ან ცვალებადობას, რომელიც საბაზისო სასესხო ხელშეკრულებასთან შეუსაბამოა, მაშინ ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება და შეფასდება, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. SPPI-ს შეფასება ხდება აქტივის საწყისი აღიარებისას და შემდეგ მისი ხელახლა შეფასება არ ხდება. თავისი ფინანსური აქტივებისთვის მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) ტესტის ჩატარებისას ჯგუფის მიერ გამოყენებული კრიტიკული განსჯა წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივები – რეკლასიფიკაცია. ფინანსური აქტივები მხოლოდ მაშინ რეკლასიფიცირდება, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნესმოდელი მთლიანად იცვლება. რეკლასიფიკაციას პერსპექტიული გავლენა აქვს და ტარდება ბიზნესმოდელის შეცვლის შემდეგ პირველი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისიდან. საწარმოს არ შეუცვლია თავისი ბიზნესმოდელი მიმდინარე და შესაძარის პერიოდში და არ განუხორციელებია რეკლასიფიკაცია.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება – საკრედიტო ზარალის რეზერვი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის. ჯგუფი აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც ჯგუფი მოელის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს მიახლოებული განაკვეთით.

იმ კრედიტების შემთხვევაში, სავაჭრო მოთხოვნების გარდა, რომელთა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რეზერვები იქმნება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში მომხდარი დეფოლტის შემთხვევით განპირობებული საკრედიტო ზარალისთვის (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ისეთი კრედიტების შემთხვევაში, რომელთა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რეზერვის შექმნა სავალდებულოა კრედიტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალისთვის, იმისდა მიუხედავად, თუ როდის დგება დეფოლტი (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ჯგუფი 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ქმნის ბანკში განთავსებული ნაღდი ფულის ნაშთებისა და გაცემული სესხებისთვის. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მნიშვნელოვნად გაზრდილად მაშინ მიიჩნევს, როდესაც ხელშეკრულების მიხედვით გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული.

ჩეივზ ყაიხჯერ

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გაცემული სესხებისა და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებისთვის ჯგუფი იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, ჯგუფი, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ჯგუფი ფინანსურ აქტებს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდა 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, ჯგუფმა შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ ჯგუფი სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, ჯგუფის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე.

რეგულარულად ხდება სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასების იმ მეთოდოლოგიის და დაშვებების გადახედვა, რომლებიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის მიზნით, რათა შემცირდეს სხვაობა მოსალოდნელ და ფაქტობრივ ზარალს შორის. გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი ყოველთვის

აღიარებულია რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით, რათა აქტივის საბალანსო ღირებულება შემცირდეს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებამდე, რომლებიც დისკონტირებულია აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით.

უიმედო აქტივები ჩამოიწერება გაუფასურების ზარალის რეზერვის ანგარიშზე მას შემდეგ, რაც აქტივის ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა დასრულდება და ზარალის ოდენობა განისაზღვრება. მოთხოვნების გაუფასურებასა და ჩამოწერასთან დაკავშირებით გამოყენებული შეფასებებისა და დასაბუთების შესახებ უფრო დანერგვით მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივები – ჩამოწერა. ფინანსური აქტივები მთლიანად ან ნაწილობრივ ჩამოიწერება, როდესაც ჯგუფი ამოწურავს თანხის ამოღების ყველა პრაქტიკულ შესაძლებლობას და დაასკვნის, რომ აღარ არსებობს თანხის ამოღების გონივრული მოლოდინი. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტას. ჯგუფმა შეიძლება ჩამოწეროს ფინანსური აქტივები, რომელთა მიმართ აღსრულების ღონისძიებები ჯერ კიდევ ხორციელდება, როდესაც ჯგუფი ცდილობს იმ თანხების ამოღებას, რომელთა გადახდის სახელშეკრულებო უფლება არსებობს, თუმცა, არ არსებობს ამოღების გონივრული მოლოდინი.

ფინანსური აქტივები – აღიარების შეწყვეტა. ჯგუფი ფინანსური აქტივების აღიარებას წყვეტს, როდესაც (ა) მოხდა აქტივების გამოსყიდვა ან მათთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებზე უფლებას ვადა სხვაგვარად გაუვიდა, ან (ბ) ჯგუფმა სხვას გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან დადო აქტივის გადაცემის ხელშეკრულება, რომლითაც (i) აგრეთვე გადასცა აქტივების საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკი და სარგებელი ან (ii) საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი არც გადაცემულია და არც შენარჩუნებულია, მაგრამ კონტროლი არ არის შენარჩუნებული. გადაცემულ აქტივზე კონტროლი ნარჩუნდება, თუ მიმღებ სუბიექტს არ გააჩნია გადაცემული აქტივის გაყიდვის პრაქტიკული შესაძლებლობა არადაკავშირებულ მესამე მხარეზე და აქტივის გადაცემაზე ყოველგვარი დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ფინანსური ვალდებულებები – შეფასების კატეგორიები. ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც შემდგომ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, გარდა (i) სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, შეფასებული ფინანსური ვალდებულებებისა; ეს კლასიფიკაცია ეხება წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სავაჭროდ განკუთვნილ ფინანსურ ვალდებულებებს (მაგ., ფასიანი ქაღალდების მოკლე პოზიცია), პირობით ანაზღაურებას, რომელიც შემძენის მიერ არის აღიარებული საწარმოთა გაერთიანებისას და სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებსაც ეს კატეგორია აქვთ მინიჭებული საწყისი აღიარებისას და (ii) ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისა და სასესხო ვალდებულებებისა.

ჩიეზნ ყაჩტერ

3. მნიშვნელოვანი საღირებუ პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები – აღიარების შეწყვეტა, ფინანსური ვალდებულებების აღიარება შეწყდება, როდესაც ისინი დაიფარება (ანუ როდესაც ხელშეკრულებაში მითითებული ვალდებულება მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობების მქონე სავალო ინსტრუმენტების გაცვლა, ასევე არსებული თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობების მნიშვნელოვანი მოდიფიცირება, აღირიცხება, როგორც პირობები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობებით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ღირებულება, გადახდილი საკომისიოს ჩათვლით და მიღებული საკომისიოს გამოკლებით, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით, სულ მცირე 10%-ით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ფინანსური ვალდებულების მხედველობაში მიღება სხვა თვისებრივი ფაქტორები, როგორიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია პირობები და სესხის პირობების ცვლილება, ინსტრუმენტის კონვერტიციის ახალი მოდიფიცირება დაფარვის სახით აღირიცხება, ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი ან საკომისიოს აღიარება ხდება დაფარვისას წარმოქმნილ შემოსულობის ან ზარალის ნაწილად. თუ გაცვლა ან კონვერტირდება ვალდებულების საბალანსო ღირებულება და ამორტიზდება მოდიფიცირებული ვალდებულების დარჩენილ ვადაში.

ვალდებულებების მოდიფიცირება, რომელიც არ იწვევს დაფარვას, აღირიცხება, როგორც შეფასების ცვლილება, კუმულაციური ამოქაჩვის მეთოდით, შემოსულობის ან ზარალის მოგება-ზარალში ასახვით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობა ეკონომიკური შინაარსით მიეკუთვნება მფლობელებთან კაპიტალურ ოპერაციას.

ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით ჯგუფმა გარკვეული ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეიძლება მიაკუთვნოს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ასეთ ვალდებულებებზე შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში, გარდა ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვალებადობის გამო სამართლიანი ღირებულების ცვლილების თანხისა (რომელიც განისაზღვრება, როგორც თანხა, რომელიც არ არის მიკუთვნებადი საბაზრო პირობების იმ ცვლილებებისადმი, რომლებიც განაპირობებს საბაზრო რისკს), რომელიც აისახება სხვა სრულ შემოსავალში და შემდგომში მისი რეკლასიფიკაცია არ ხდება მოგებაში ან ზარალში. ეს ხდება იმ შემთხვევაში, თუ მსგავსი წარდგენა არ ქმნის ან ზრდის საღირებუო შეუსაბამობას, რა შემთხვევაშიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებისთვის მიკუთვნებადი შემოსულობა და ზარალი ასევე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს საღირსოში, ბანკებში განთავსებულ მოთხოვნამდე ანაზრებს და სხვა მოკლევადიან მაღალილიკვიდურ ინვესტიციებს, რომელთა თავდაპირველი ვადა, მაქსიმუმ, სამი თვეა. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით, ვინაიდან: (i) მათი ფლობის მიზანია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღება და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს, და (ii) ისინი არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები. სავაჭრო ვალდებულებების დარიცხვა ხდება, როდესაც კონტრაქტი ასრულებს ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებს; სავაჭრო ვალდებულებების პირველადი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო შემდგომ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ჩუკი-კახიჭი

3. მნიშვნელოვანი სადრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები. ნასესხები სახსრები თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, რასაც ემატება გარიგების დანახარჯები, ხოლო შემდეგ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

საიჯარო ვალდებულებები. იჯარიდან წარმოქმნილი ვალდებულებების შეფასება თავდაპირველად ხდება მათი დისკონტირებული ღირებულების საფუძველზე. საიჯარო ვალდებულებები მოიცავს იჯარის ფიქსირებული გადახდების წმინდა დღევანდელ ღირებულებას, რომელსაც აკლდება მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდები.

იჯარის გაგრძელების და ვადად შეწყვეტის არჩევანის უფლებები ასახულია ჯგუფის ყველა იჯარის ხელშეკრულებაში. ეს პირობები გამოიყენება საოპერაციო მოქნილობის მაქსიმალურად გასაზრდელად არჩევანის უფლება (ან იჯარის ვადად შეწყვეტის მართვის თვალსაზრისით. იჯარის გაგრძელების პერიოდი) იჯარის პირობებში აისახება მხოლოდ მაშინ, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ იჯარა გაგრძელდება (ან არ შეწყდება). ვალდებულების შეფასებაში ასევე მონაწილეობს საიჯარო გადახდები, რომლებიც ხორციელდება იჯარის გონივრული დაშვებით გაგრძელების შემთხვევაში.

საიჯარო გადახდების დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით. თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არ შეიძლება, როგორც ეს ხშირად ხდება ჯგუფის იჯარების შემთხვევაში, გამოიყენება ჯგუფის ზღვრული სასესხო განაკვეთი, რომელიც წარმოადგენს განაკვეთს, რომელსაც ჯგუფი გადაიხდის აქტივის გამოყენების უფლების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის დასადგენად ჯგუფი იყენებს საქართველოს ბაზარზე არსებულ საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებს, რომლებიც საჯაროდ არის ხელმისაწვდომი.

საიჯარო გადახდები ნაწილდება ძირითად თანხასა და ფინანსურ დანახარჯებს შორის. ფინანსური დანახარჯები იჯარის მთლიანი ვადის განმავლობაში, თითოეულ საანგარიშგებო პერიოდზე ისე უნდა განაწილდეს, რომ წარმოიქმნას მუდმივი პერიოდული საპროცენტო განაკვეთი, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ვალდებულებების ნაშთის მიმართ. მოკლევადიანი იჯარებთან დაკავშირებული გადახდები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების ყველა იჯარა წრფივი მეთოდით აღირიცხება ხარჯად მოგებაში ან ზარალში, მოკლევადიანი იჯარები არის 12-თვიანი ან ნაკლები ვადის მქონე იჯარები.

მოგების გადასახადი. მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიც ამოქმედებული ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს მთავრობამ მიიღო ცვლილებები საქართველოს საგადასახადო კოდექსში, რომლის მიხედვითაც კომპანიებს (ბანკების, საკრედიტო დაწესებულებების, სადაზღვევო კომპანიების და ლომბარდების გარდა) 2017 წლის 1 იანვრიდან არ უწევთ მოგების გადასახადის გადახდა მანამ, სანამ არ მოხდება აღნიშნული მოგების განაწილება დივიდენდის სახით ან არ ჩაითვლება განაწილებულად.

ჩეივან ყაიხჯი

3. მნიშვნელოვანი საღირებუ პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ იურიდიულ პირებზე დივიდენდის გაცემის მომენტში ხდება 15% შემადგენელი 5%-იანი დაკავებული გადასახადით, საჭიროებისამებრ, და გაიყოფა 0.85-ზე). მიღებული მოგებიდან რეზიდენტ იურიდიულ პირებზე დივიდენდის გაცემა 2017 წლის 1 იანვრიდან თავისუფლდება მოგების გადასახადისგან. 2008 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 1 იანვრამდე დაგროვილი ღირებულებაზე, რომელიც შემცირებულია შესაბამისი საგადასახადო ჩათვლით, რომელიც გამოითვლება, როგორც დასაბეგრ მოგებაზე გამოცხადებული და გადახდილი მოგების გადასახადის წილი იმავე პერიოდის მთლიან წმინდა მოგებაში, გამრავლებული გასაწილებელ დივიდენდებზე. წარმოქმნილ რეალურ მოგების გადასახადს, დივიდენდების განაწილებით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც მოგების გადასახადის ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ გადასახდელია იმ ხარჯებსა და სხვა გადახდებზე, რომლებიც არ არიან დაკავშირებული ეკონომიკურ საქმიანობასთან – აქტივების ან მომსახურების უფასო მიწოდება და წარმომადგენლობითი დანახარჯები, რაც აღემატება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრულ მაქსიმალურ თანხას. ყველა გადახდილი ავანსი საწარმოებზე, რომლებიც რეგისტრირებული არიან შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში და სხვა გარკვეული ოპერაციები მსგავს საწარმოებთან, ისევე როგორც ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტ პირებზე გაცემული სესხები, დაუყოვნებლივ დაბეგვრადია. მსგავსი გადასახადები, სხვა გადასახადებთან ერთად, შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმის მქონე იურისდიქციებში დარეგისტრირებული საწარმოებისაგან აღნიშნული გადახდილი ავანსის სანაცვლოდ მიღებულ აქტივებზე ან მომსახურებებზე მოთხოვნილი საგადასახადო კრედიტის გამოკლებით, ან ფიზიკურ პირებზე ან არარეზიდენტებზე გაცემული სესხების ამოღების გამოკლებით, აღირიცხება ბუხლში „გადასახადებში, მოგების გადასახადის გარდა“ საოპერაციო ხარჯების ნაწილში.

დამატებული ღირებულების გადასახადი. გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის საგადასახადო უწყებებისთვის გადახდა უნდა მოხდეს (ა) კლიენტების მიმართ არსებული მოთხოვნების მიღებისას ან (ბ) საქონლის ან მომსახურების კლიენტებისთვის მიწოდებისას, რომელსაც უფრო ადრე ექნება ადგილი. დღგ-ის ჩასათვლელო თანხა ზოგადად მიიღება გადასახდელი დღგ-ს საფუძველზე, დღგ-ს ინვოისის მიღებისთანავე. საგადასახადო ორგანოების მიერ ნებადართულია დღგ-ის ჩათვლა წმინდა საფუძველზე. ძირითადი საშუალებების შეძენასთან დაკავშირებით გადასახდელი დღგ 5-10 წლით გადავადდება საწარმოებისათვის, რომელთაც 20%-ზე მეტი დღგ-გან გათავისუფლებული ბრუნვა აქვთ.

მარაგები. მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება განისაზღვრება „ფიფოს“ (პირველი შემოსავალში, პირველი გასავალში) მეთოდით. მზა პროდუქციისა და დაუმთავრებელი წარმოების თვითღირებულება მოიცავს ნედლეულის, პირდაპირ შრომით და სხვა პირდაპირ დანახარჯებს, შესაბამის საწარმოო ზედნადებ ხარჯებს (ჩვეულებრივი საოპერაციო სიმძლავრის საფუძველზე) და აქციზის გადასახადს, მაგრამ არ შეიცავს ნასესხებ სახსრებთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო გასაყიდი ფასი ჩვეულებრივ საქმიანობის პროცესში, რომელსაც აკლდება დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

ჩეივ-ი კოჩიკი

3. მნიშვნელოვანი საღრიცხო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გადახდილი ავანსები. გადახდილი ავანსები აღირიცხება გაუფასურების რეზერვით შემცირებული გადახდილი ავანსებთან დაკავშირებული მაშინ კლასიფიცირდება გრძელვადიანად, როდესაც მოსალოდნელი ან მაშინ, როდესაც გადახდილი ავანსები უკავშირდება აქტივს, რომელიც, საწყისი ავანსები გადადის აქტივის საბალანსო ღირებულებიდან. აქტივების შესაძენად გადახდილი კონტროლს და მოვლის აქტივიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღებას, სხვა გადახდილი ავანსები ჩამოიწერება მოგებაში ან ზარალში, როდესაც მიიღება გადახდილი ავანსთან დაკავშირებული აქტივი ან მომსახურება. თუ არსებობს მინიშნება, რომ შესაძლოა ვერ იქნეს მიღებული გადახდილი ავანსთან დაკავშირებული აქტივი, საქონელი ან მომსახურება, გადახდილი ავანსის საბალანსო ღირებულება ჩამოიწერება და შესაბამისი გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მიმდინარე წლის მოგებაში ან ზარალში.

საწესდებო კაპიტალი. ჯგუფის გაცხადებული საწესდებო კაპიტალის ოდენობა განისაზღვრება ჯგუფის აქციონერის მიერ. ჯგუფის განცხადებული კაპიტალის ცვლილება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ შენატანები კაპიტალში, რომლებიც განახორციელა ჯგუფის აქციონერმა ჯგუფის კაპიტალის გაზრდის მიზნით, მაგრამ არ ასახულა ჯგუფის წესდებაში ზღვანის თარიღისთვის, აღიარებულია, როგორც განადგურებული საწესდებო კაპიტალი.

დივიდენდები. დივიდენდები ტარდება, როგორც ვალდებულება და იქვითება საკუთარი კაპიტალიდან იმ პერიოდში, როდესაც მათი გამოცხადება და დამტკიცება ხდება. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცებამდე გამოცხადებული დივიდენდების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია „შემდგომი მოვლენების“ თავში.

ამონაგების აღიარება. ამონაგები არის შემოსავალი, რომელიც წარმოიქმნება ჯგუფის ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ამონაგების აღიარება ხდება გარიგების ფასით. გარიგების ფასი არის ანაზღაურების თანხა, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის კლიენტისთვის დაპირებულ საქონელზე კონტროლის გადაცემის ან მომსახურების გაწევის სანაცვლოდ, გარდა მესამე მხარეების სახელით მიღებული თანხებისა.

ამონაგების აღიარება ხდება დისკონტების, პროდუქტის დაბრუნებების, დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხების გამოკლებით.

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საქონელზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს იმ ოდენობით, რაც შესაბამება ანაზღაურებას, რომლის მიღებასაც ჯგუფი მოელის ამ საქონლის თუ მომსახურების სანაცვლოდ. ამონაგების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით. ამონაგების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულების ოდენობით.

ჯგუფი სახელშეკრულებო მოვალეობას ყველა შემდეგი შეთავაზებისთვის აღიარებს დროის გარკვეულ მომენტში, რადგან თითოეულ შეთავაზებაში მხოლოდ ერთი სახელშეკრულებო მოვალეობაა:

- საკომისიო ამონაგების აღიარება ხდება დაუყოვნებლივ და გამოითვლება მომსახურების მომწოდებლებთან განსაზღვრული პრეისკურანტების მიხედვით.
- სხვა გაწეული მომსახურება მეტწილად წარმოადგენს პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერას და ტექნიკურ მომსახურებას, რომლებიც გაეწევათ დილერებს და გამოითვლება დილერებთან შეთანხმებული ტარიფის საფუძველზე. გაწეული მომსახურებიდან მიღებული ამონაგების აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საქონელზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

ჩეივარ ყაიხჯელ

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

- აპარატების გაყიდვების აღიარება ხდება აპარატებისა და მათი სათანადო ნაწილების გაყიდვის საფუძველზე და გამოითვლება კონტრაქტორებთან შეთანხმებული ტარიფების საფუძველზე. გაწეული მომსახურებიდან მიღებული ამონაგების აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საქონელზე კონტრაქტი გადამცემა მომხმარებელს.
- საპროცენტო შემოსავლის აღიარება ხდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დროში პროპორციული გადანაწილებით და აისახება ფინანსურ შემოსავალში.

შემოსავალი რეკლამიდან

რეკლამიდან შემოსავლის აღიარება ხდება კონტრაქტორებთან შეთანხმებული, ფიქსირებული ტარიფების მიხედვით. ასეთი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესრულება ხდება დროთა განმავლობაში და ამონაგების აღიარება ხდება მომსახურების გაწევის პერიოდში (ერთი წელი) ან ყოველთვიურად, თვეში ერთხელ გამოწერილი ინვოისების საფუძველზე.

მარწმუნებლის და რწმუნებულის გამიჯვნა

ჯგუფი არის მარწმუნებელი (და, შესაბამისად, ამონაგებს ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხავს), თუ ის აკონტროლებს დაპირებულ საქონელს ან მომსახურებას ამ საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემამდე. ჯგუფი ამ ხელშეკრულებებში მონაწილეობს, როგორც რწმუნებული თავისი სააგენტო მომსახურებისთვის) თუ მისი ფუნქციაა, უზრუნველყოს სხვა საწარმოს მიერ ზემოაღწერილ საქონელთან და მომსახურებასთან მიმართებით, რადგან იგი კონტროლებს აღნიშნულ საქონელსა და მომსახურებას მომხმარებლისთვის მათ გადაცემამდე. შესაბამისად, ჯგუფი ამონაგებს ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხავს.

მოთხოვნების აღიარება ხდება საქონლის მიწოდების დროს, ვინაიდან ეს ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც საზღაური უპირობოა, რადგან გადახდის ვადის მოსვლისთვის გარკვეული დროის გასვლაა საჭირო.

შემოსავლები ფინანსური შემოსავლის/დანახარჯების, მოგების გადასახადის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე („EBITDA“) ჯგუფი კონსოლიდირებულად წარმოადგენს EBITDA-ს კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. EBITDA არ არის განმარტებული ფას-ში და ჯგუფი მას განსაზღვრავს, როგორც შემოსავლებს პროცენტის, მოგების გადასახადის, ცვეთის და ამორტიზაციის დარიცხვამდე და გამოითვლის, როგორც თავის დასაბეგრ მოგებას, რომელშიც არ შეყავს შემდეგი მუხლები: ცვეთა და ამორტიზაცია, ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური დანახარჯები.

ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვი. ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვები არის არაფინანსური ვალდებულებები, რომელთა მთავარი მახასიათებლებია დაუზუსტებელი დრო და თანხის ოდენობა. მათი დარიცხვა ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე იურიდიული თუ კონსტრუქციული ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ განსაზღვრა. რეზერვების შეფასება ხდება ვალდებულების დასაფარად გასაწევი მოსალოდნელი დანახარჯების დღევანდელი ღირებულებით, იმ დაბეგრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და ვალდებულებისთვის დამახასიათებელ რისკებს. ანარიცხების ზრდა დროის გასვლის გამო აღიარებულია საპროცენტო დანახარჯების ნაწილში.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა. ჯგუფის სამუშაო ვალუტა არის იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც საწარმო საქმიანობს. ჯგუფის სამუშაო ვალუტა და მისი წარსადგენი ვალუტა არის საქართველოს ეროვნული ვალუტა – ქართული ლარი („ლარი“).

ქეთევან ყაშიშვილი

ქეთევან ყაჩაღიძე

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

გარიგებები და ნაშთები. ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაიყვანება ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში ანგარიშგების შესაბამისი პერიოდის ბოლოსთვის საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით. ოპერაციების ანგარიშსწორებისა და, სეზონის წლის ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში გადაყვანისას საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალიც უკავშირდება ნასესხებ სახსრებს და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს, მოგება-სხვა საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში „სხვა საოპერაციო ხარჯების“ მუხლში. წლის ბოლოსთვის არსებული კურსით გადაყვანა მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება პირვანდელი ღირებულებით. არაფულადი ინვესტიციების ჩათვლით, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სავალუტო კურსის ცვლილების ეფექტი არაფულად მუხლებზე, რომელიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით უცხოურ ვალუტაში, აისახება სამართლიანი ღირებულების შემოსულობაში ან ზარალში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთავარი გაცვლითი კურსი, რომელიც დაადგინა საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა უცხოურ ვალუტაში ნაშთების გადაყვანისთვის, იყო 1 აშშ დოლარი = 2.7020 ლარი და 1 ევრო = 2.8844 ლარი (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 1 აშშ დოლარი = 3.0976 ლარი და 1 ევრო = 3.5040 ლარი). ამჟამად ქართული ლარი არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა უცხო ქვეყნების უმეტესობაში.

დაქირავებულ პირთა გასამრჯელოები. ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები და არაფულადი სარგებელი ირიცხება იმ წელს, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაიწია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ. ჯგუფს არ აქვს საპენსიო ან მსგავსი გადახდების განხორციელების სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება.

ცვლილებების შეტანა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი გამოშვების შემდეგ. ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში გამოშვების შემდეგ შეტანილი ნებისმიერი ცვლილება საჭიროებს ჯგუფის ხელმძღვანელობის იმ წევრების მიერ დამტკიცებას, რომლებიც უფლებამოსილნი არიან, გამოუშვან წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერების მიერ. აქციონერთა კრება, ჩვეულებრივ, ტარდება საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის პირველ ნახევარში. აქციონერებს უფლება აქვთ შეიტანონ ცვლილებები კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მისი გამოშვების შემდეგ.

ჩეივან ყაჩაღი

4. კრიტიკული საღრიცხო შეფასებები და განსჯა საღრიცხო პოლიტიკის გამოყენებისას

ჯგუფი მიმართავს გარკვეულ შეფასებებს და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაიხილება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. შეფასებების გარდა, ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადაწყვეტილებებს იღებს საღრიცხო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია გადაწყვეტილებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე და შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადა. ძირითადი საშუალებების ერთეულების სასარგებლო მომსახურების ვადების განსაზღვრა განსჯის საგანია, მსგავსი აქტივებისგან მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით. ამ აქტივებში ჩართული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარება, მეტწილად, მათი ექსპლუატაციით ხდება. თუმცა სხვა ფაქტორები, როგორიცაა ტექნიკური ან კომერციული მოძველება და ფიზიკური ცვეთა, ხშირად განაპირობებს აქტივებში ჩართული ეკონომიკური სარგებლის შემცირებას. ხელმძღვანელობა დარჩენილ სასარგებლო მომსახურების ვადებს აფასებს აქტივების ამჟამინდელ ტექნიკურ მდგომარეობაზე და იმ სავარაუდო პერიოდზე დაყრდნობით, რომლის განმავლობაშიც მოსალოდნელია აქტივისგან სარგებლის მიღება ჯგუფის მიერ. შემდეგი ძირითადი ფაქტორების გათვალისწინება ხდება: (ა) აქტივების მოსალოდნელი გამოყენება; (ბ) მოსალოდნელი ფიზიკური ცვეთა, რომელიც დამოკიდებულია საოპერაციო ფაქტორებზე და ტექნიკური მომსახურების პროგრამაზე; და (გ) ტექნიკური ან კომერციული მოძველება საბაზრო პირობების ცვლილების გამო.

სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა 10%-ით რომ განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული პროგნოზებისგან, ცვეთაზე მისი გავლენა 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის გაიზრდებოდა/შემცირდებოდა 208 ათასი ლარით (2021 წლ: 207 ათასი ლარი).

ფუნქციონირებადი საწარმო. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის სრული ზარალი სულ 1,586 ათასი ლარი იყო. ხელმძღვანელობა მიზანშეწონილად მიიჩნევს ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე. ხელმძღვანელობის კონტროლს არ ექვემდებარება ბევრი რისკი და განუსაზღვრელობა, რის გამოც ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მოსალოდნელისგან განსხვავდებოდეს. ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების ადეკვატურობის შეფასებისას, ჯგუფი მხედველობაში იღებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ჯგუფის მოკლევადიანი აქტივები მაღალიკვიდურია და უმეტესობა ხელმისაწვდომია მოთხოვნამდე. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ნაღდი ფულის ნაშთი გაუტოლდა 12,103 ლარს.
- დაკავშირებულ მხარეზე უკვე გაცემული სესხები 2023 წელს სრულად დაიფარება მათი დაფარვის ვადის მიხედვით.
- ახალი შვილობილი საწარმო წარმოქმნის დამატებით ამონაგებს, რომელიც გამოიყენება ნაღდი ფულის დანაკლისის შემთხვევაში.
- 2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა სრულად დაფარა საბანკო ვალდებულებები.

ხელმძღვანელობამ წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოამზადა ფუნქციონირებადობის პრინციპის საფუძველზე, რაც გულისხმობს აქტივების რეალიზაციას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. ამ გადაწყვეტილების მიღებისას, ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობა, ამჟამინდელი მიზნები, ოპერაციების მომგებიანობა და ფინანსურ რესურსებზე წვდომა, და გააანალიზა ფინანსურ ბაზრებზე არსებული ვითარების გავლენა ჯგუფის საქმიანობაზე.

ჩეივან ყახიძე

4. კრიტიკული სადრიცხო შეფასებები და განსჯა სადრიცხო პოლიტიკის გამოყენებისას (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება. კომპანია ქმნის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პროგნოზებს, რათა აღრიცხოს სავარაუდო ზარალი, რომელსაც განიცდის იმ შემთხვევაში, თუ მომხმარებლები ვერ გადაიხდიან მოთხოვნილ თანხებს ან მომწოდებლები ვერ მიაწვდიან შეთანხმებულ პროდუქტებს ან მომსახურებას. კომპანია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ფინანსური აქტივის გადაუხდელობის ობიექტური მტკიცებულება. კომპანია აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადეკვატურობის შეფასებისას ხელმძღვანელობა თავის შეფასებებს აყრდნობს არსებულ საერთო ეკონომიკურ პირობებზე, მოთხოვნების ვადიანობაზე და ავანსების ნაშთებზე, ჩამოწერების გამოცდილებაზე, მომხმარებლის და მომწოდებლის კრედიტუნარიანობაზე და გადახდის პირობების ცვლილებებზე.

5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2022 წლის 1 იანვრიდან შემდეგი ცვლილებები ამოქმედდა:

შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე, წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების პირობების შესრულებისათვის საჭირო დანახარჯები, კონცეპტუალური საფუძვლების მითითება - დამაზუსტებელი ცვლილებები ბასს 16-ში, ბასს 37-ში და ფასს 3-ში, და ფასს-ების ყოველწლიური გაუმჯობესება - 2018-2020 წ.წ. - ცვლილებები ფასს 1-ში, ფასს 9-ში, ფასს 16-ში და ბასს 41-ში (გამოშვებული 2020 წლის 14 მაისს და ძალაში შესული 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის).

- ბასს 16-ში შესული ცვლილება საწარმოს უკრძალავს ძირითადი საშუალებების ობიექტის თვითღირებულებიდან გამოქვითოს ამ აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის მომზადების პროცესში წარმოებული ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსავალი. ასეთი ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი, მათი წარმოების დანახარჯებთან ერთად, ახლა უკვე აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. საწარმო ამ ერთეულების თვითღირებულების შესაფასებლად ბასს 2-ით იხელმძღვანელებს. თვითღირებულებაში არ შევა იმ აქტივის ცვეთა, რომელიც იტესტება, რადგან ჯერ არ არის მზად დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის. ბასს 16-ში შესული ცვლილებები ასევე განმარტავს, რომ საწარმო „ამოწმებს, აქტივი სათანადოდ ფუნქციონირებს თუ არა“, როდესაც აფასებს აქტივის ტექნიკურ და ფიზიკურ მდგომარეობას. აქტივის ფინანსური შედეგიანობა ამ შეფასებისთვის აქტუალური არ არის. ამიტომ აქტივი შეიძლება ასრულებდეს ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ ფუნქციას და ექვემდებარებოდეს ცვეთას, სანამ მიაღწევს ექსპლუატაციის იმ დონეს, რომელსაც ხელმძღვანელობა მისგან მოელის.
- ცვლილება ბასს 37-ში განმარტავს „ხელშეკრულების შესრულებისათვის საჭირო დანახარჯების“ მნიშვნელობას. ცვლილება განმარტავს, რომ ხელშეკრულების შესრულების პირდაპირი ხარჯი მოიცავს ამ ხელშეკრულების შესრულების დამატებით დანახარჯებს, და სხვა განაწილებულ ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულების შესრულებას. ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ სანამ განისაზღვრება წამგებიანი ხელშეკრულებისთვის კონსოლიდირებული ანარიცხები, საწარმო აღიარებს ხელშეკრულების შესასრულებლად გამოყენებული აქტივების, და არა ამ ხელშეკრულებისთვის გამოყოფილი აქტივების გაუფასურებით გამოწვეულ ყოველგვარ ზარალს.

ქვემოთ ყარტვილ

5. ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

- ფასს 3-ში შევიდა ცვლილება 2018 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლების შესახებ, რათა განისაზღვროს რა წარმოადგენს აქტივს ან ვალდებულებას საწარმოთა გაერთიანებისას. ამ ცვლილებამდე ფასს 3 ეყრდნობოდა 2001 წლის ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებს. გარდა ამისა, ფასს 3-ს დაემატა ახალი გამონაკლისი ვალდებულებებისა და პირობითი ვალდებულებებისთვის. გამონაკლისით ზუსტდება, რომ ზოგიერთი ტიპის ვალდებულებისა და პირობითი ვალდებულებების შემთხვევაში, საწარმომ, რომელიც იყენებს ფასს 3-ს, უნდა მიმართოს ბასს 37-ს ან ფასიკ 21-ს, და არა 2018 წლის კონცეპტუალურ საფუძვლებს. ახალი გამონაკლისის გარეშე საწარმო საწარმოთა გაერთიანებაში აღიარებდა ზოგიერთ ისეთ ვალდებულებას, რომლებსაც არ აღიარებდა ბასს 37-ის მიხედვით. ამიტომ საწარმოს შესყიდვისთანავე მოუხდებოდა ასეთი ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა და შემოსულობის აღიარება, რომელიც არ ასახავდა ეკონომიკურ სარგებელს. ასევე დაზუსტდა, რომ მყიდველმა საწარმომ არ უნდა აღიაროს პირობითი აქტივები, ბასს 27-ის განმარტების შესაბამისად, შეძენის თარიღით.
- ცვლილება ფასს 9-ში ეხება იმას, თუ რომელი საკომისიო გადასახდელები უნდა აისახოს ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის 10%-იან ტესტში. მესამე მხარეებს ან კრედიტორს შეიძლება აუნაზღაურდეს დანახარჯები ან გადაეხადოს საკომისიოები. ამ ცვლილების თანახმად, მესამე მხარეებისთვის გადახდილი დანახარჯები თუ საკომისიოები არ აისახება 10%-იან ტესტში.
- ფასს 16-ზე დართული საილუსტრაციო მაგალითი #13 შეიცვალა, კერძოდ ამოღებულია მეიჯარისთვის საიჯარო ქონების გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული გადახდების ილუსტრაცია. ამ ცვლილების მიზანი არის იჯარის წამახალისებელი გადახდების ბუღალტრულ აღრიცხვასთან დაკავშირებით ნებისმიერი პოტენციური გაუმჯობესების თავიდან არიდება.
- ფასს 1 უშვებს გამონაკლისს, თუ შვილობილი საწარმო გამოიყენებს ფასს-ს თავის მშობელ საწარმოზე უფრო გვიან თარიღით. შვილობილ საწარმოს შეუძლია თავისი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასება საბალანსო ღირებულებებით, რომლებიც შევიდოდა მშობელი საწარმოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ფასს-ზე მშობელი საწარმოს გადასვლის თარიღისთვის, თუკი არ ასახულა კორექტირებები კონსოლიდირების პროცედურებისა და საწარმოთა გაერთიანების გამო, რომლის დროსაც მშობელმა საწარმომ შეისყიდა შვილობილი საწარმო. ფასს 1-ში შევიდა ცვლილება, რომლითაც საწარმოებს, რომლებსაც გამოყენებული აქვთ ფასს 1-დან გამონაკლისი, ასევე უფლება მიეცათ, დაგროვილი საკურსო სხვაობები მშობელი საწარმოს მიერ გაცხადებული თანხებით შეაფასონ ფასს-ზე მშობელი საწარმოს გადასვლის თარიღის მიხედვით. ფასს 1-ში შესული ცვლილების მიხედვით, ზემოაღნიშნული გამონაკლისი დაგროვილ საკურსო სხვაობებსაც ეხება იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც პირველად იყენებენ ფასს-ს, ხარჯების შემცირების მიზნით. ეს ცვლილება ასევე ვრცელდება მკავშირე და ერთობლივ საწარმოებზე, რომლებსაც გამოყენებული აქვთ ფასს 1-დან იგივე გამონაკლისი.
- ამოღებულია მოთხოვნა, რომლის მიხედვითაც, ბასს 41-ის შესაბამისად სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას, საწარმოებს არ უნდა გაეთვალისწინებინათ ფულადი ნაკადები გადასახადით დაბეგრის მიზნებისთვის. ამ ცვლილების მიზანია სტანდარტის იმ მოთხოვნასთან შესაბამისობა, რომლის მიხედვითაც უკვე დაბეგრული ფულადი ნაკადების დისკონტირება ხდება.

ცვლილების გამოყენებას მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ქეთევან ყაჩაღაძე

6. საღრიცხო პოლიტიკის სამოვლო ცვლილებები

გამოიცა გარკვეული ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც სავალდებულოა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და რომლებიც ჯგუფს ვადაზე ადრე არ გამოუყენებია.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში (გამოშვებული 2021 წლის 7 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 12-ში შესული ცვლილება აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. გარკვეულ შემთხვევებში საწარმოები თავისუფლდებიან გადავადებული გადასახადის აღიარებისგან, როდესაც ისინი პირველად აღიარებენ აქტივებს ან ვალდებულებებს. მანამდე გარკვეული გაურკვევლობა არსებობდა იმის შესახებ, ეხებოდა თუ არა გამონაკლისი ისეთ გარიგებებს, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები – გარიგებები, რომლებსთვისაც ხდება როგორც აქტივის, ისე ვალდებულების აღიარება. ცვლილება განმარტავს, რომ გამონაკლისი არ ეხება ამ შემთხვევებს და რომ საწარმოებს ევალებათ გადავადებული გადასახადის აღიარება ასეთ გარიგებებზე. ცვლილებები კომპანიებისგან მოითხოვს გადავადებული გადასახადის აღიარებას ისეთ გარიგებებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას წარმოქმნის ერთნაირი ოდენობის დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად – ცვლილებები ბასს 1-ში (თავდაპირველად გამოშვებული 2020 წლის 23 იანვარს, შემდეგ შეცვლილი 2020 წლის 15 ივლისს და 2022 წლის 31 ოქტომბრის და ბოლოს ძალაში შესული 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ეს ცვლილებები აზუსტებს, რომ ვალდებულებები კლასიფიცირდება, როგორც მოკლევადიანი ან გრძელვადიანი იმისდა მიხედვით, თუ რა უფლებები არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისას. ვალდებულებები გრძელვადიანია, თუ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს აქვს არსებითი უფლება, გადავადოს ვალდებულების დაფარვა სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში. სტანდარტით აღარ არის სავალდებულო, რომ ეს უფლება უპირობო იყოს. 2022 წლის ოქტომბრის ცვლილებამ დაადგინა, რომ სესხის პირობები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ, არ მოქმედებს ვალის მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის. ხელმძღვანელობის მოლოდინი იმასთან დაკავშირებით, შემდგომში გამოიყენებს თუ არა ვალდებულების დაფარვის მოლოდინი მოქმედებს ვალდებულებების კლასიფიკაციაზე. ვალდებულება მოკლევადიანად კლასიფიცირდება, თუ დაირღვევა რომელიმე პირობა საანგარიშგებო თარიღამდე ან საანგარიშგებო თარიღით მაშინაც კი, თუ კრედიტორისგან მიღებულია ამ პირობის დაკმაყოფილების მოთხოვნაზე უარი საანგარიშგებო პერიოდის გასვლის შემდეგ. ამავდროულად, სესხის კლასიფიცირება გრძელვადიანად ხდება მაშინ, თუ სესხის პირობა დაირღვევა მხოლოდ საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. ცვლილებები ასევე მოიცავს კლასიფიკაციის მოთხოვნების დაზუსტებას ისეთი დავალიანების შემთხვევაში, რომელიც ჯგუფმა შეიძლება დაფაროს მისი კაპიტალად გარდაქმნით. „ვალდებულების დაფარვა“ განიშარტება, როგორც ვალდებულების გასტუმრება ფულადი სახსრებით, სხვა ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსებით ან საწარმოს საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტებით. კაპიტალად კონვერტირებადი ინსტრუმენტებისთვის დაშვებულია გამონაკლისი, მაგრამ მხოლოდ იმ ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა კონვერტაციის ოფციონი კლასიფიცირებულია, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი რთული ფინანსური ინსტრუმენტის კონსოლიდირებული კომპონენტის სახით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 8-ში: საღრიცხო შეფასებების განმარტება (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ბასს 8-ში შესული ცვლილება განმარტავს იმას, თუ როგორ უნდა განასხვავონ კომპანიებმა საღრიცხო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები საღრიცხო შეფასებებში შესული ცვლილებებისგან. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ქაიკა ყახიჯი

6. საღრიცხო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

ცვლილებები მას 1-ში და ფას-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2: საღრიცხო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები (გამოშვებული 2021 წლის 12 თებერვალს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). მას 1-ში შესული ცვლილების თანახმად, კომპანიებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა თავიანთი არსებითი და არა მნიშვნელოვანი საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ. ცვლილება შეიცავს არსებითი საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის განმარტებას, ცვლილება ასევე განმარტავს, რომ ინფორმაცია საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ, სავარაუდოდ, არსებითია, თუ მის გარეშე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლები ვერ შეძლებდნენ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი სხვა არსებითი ინფორმაციის გაგებას. ცვლილებაში მოცემულია საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის საილუსტრაციო მაგალითები, რომელიც, დიდი ალბათობით, ჩათვლებოდა არსებითად საწარმოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის. გარდა ამისა, მას 1-ში შესული ცვლილება განმარტავს, რომ არაარსებითი საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გაცხადება არ არის საჭირო. ამის მიუხედავად, მისი გაცხადების შემთხვევაში, იგი არ უნდა ჩრდილავდეს არსებითი საღრიცხო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციას. ამ ცვლილების დანერგვის გასაადვილებლად ასევე შეიცვალა ფას-ის პრაქტიკული რეკომენდაცია 2 „არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება“, რომელშიც მოცემულია მითითება იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოხდეს არსებითობის ცნების გამოყენება საღრიცხო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნებში, ჯგუფი ამყამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ფას (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (გამოშვებული 2017 წლის 18 მაისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ფას 17 ჩანაცვლებს ფას 4-ს, რომელმაც კომპანიები გაათავისუფლა სადაზღვევო ხელშეკრულებების არსებული პრაქტიკის მიხედვით აღრიცხვის გაგრძელების ვალდებულებისგან. ამის შედეგად ინვესტორებს გაუჭირდათ სხვა მხრივ მსგავსი სადაზღვევო კომპანიების ფინანსური შედეგების ერთმანეთთან შედარება და შეპირისპირება. ფას 17 ეყრდნობა ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულების, მათ შორის მზღვეველის მიერ ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებების ერთიანი აღრიცხვის პრინციპს.

სტანდარტით სავალდებულოა სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფების აღიარება და შეფასება: (i) სამომავლო ფულადი ნაკადების რისკის მიხედვით კორექტირებული დღევანდელი ღირებულებით (ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები), რომელიც სრულად შეიცავს ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების შესახებ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას ისე, რომ შესაბამისობაში იყოს საბაზრო ინფორმაციასთან; არის დადებითი (თუ მიღებული რიცხვი ვალდებულებას წარმოადგენს) ან უარყოფითი (თუ მიღებული რიცხვი აქტივია) მაჩვენებელი; (ii) თანხით, რომელიც წარმოადგენს ხელშეკრულებების ჯგუფზე მიუღებელ მოგებას (სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა). დამზღვევები სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფიდან მიღებულ მოგებას აღიარებენ იმ პერიოდზე, რომლის განმავლობაშიც მათ გასწიეს სადაზღვევო მომსახურება და როდესაც ისინი თავისუფლდებიან რისკისგან. თუ ხელშეკრულებების ჯგუფი არის ან ხდება ზარალიანი, საწარმო დაუყოვნებლივ აღიარებს ზარალს. ჯგუფი ამყამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ფას 17-ში და ცვლილებები ფას 4-ში (გამოშვებული 2020 წლის 25 ივნისს და ძალაში შესული 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილებები მოიცავს მთელ რიგ განმარტებებს, რომელთა მიზანია ფას 17-ის უფრო იოლად დანერგვა, სტანდარტის ზოგიერთი მოთხოვნისა და სტანდარტზე გადასვლის გამარტივება. ცვლილება შეეხო ფას 17-ში ასახულ რვა საკითხს და მათი მიზანი არ არის სტანდარტის ფუნდამენტური პრინციპების შეცვლა. ფას 17-ში შევიდა შემდეგი ცვლილებები:

- ძალაში შესვლის თარიღი: ფას 17-ის ძალაში შესვლის თარიღი (ცვლილებების ჩათვლით) ორი წლით გადავადდა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის; ხოლო ფას 9-ისა და ფას 4-ის გამოყენებიდან დროებითი გამოწკიცების ვადის ამოწურვის ფიქსირებული თარიღი ასევე გადავადდა 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის.

ქეთევან ყაჩიშვილი

6. საღრიცხო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

- აკვიზიციიდან ფულადი ნაკადების მოსალოდნელი ამოღება: საწარმო ვალდებულია აკვიზიციური ხარჯების ნაწილი გაანაწილოს შესაბამისი ხელშეკრულებების მოსალოდნელ განახლებებზე, და აღიაროს ეს დანახარჯები აქტივად, სანამ საწარმო აღიარებს ხელშეკრულებების განახლებას. საწარმოებს მოთხოვრებათ აქტივის ამოღების შესაძლებლობის შეფასება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის და აქტივის შესახებ კონკრეტული ინფორმაციის წარმოდგენა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში.
- საინვესტიციო მომსახურებებისთვის მიკუთვნებადი სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა: ცვალებადი გასამრჯელოს მეთოდით შედგენილი ხელშეკრულებებისა და ზოგადი მოდელის მიხედვით შედგენილი, „ინვესტიციაზე უკუგების მომსახურების“ შემცველი სხვა ხელშეკრულებებისთვის უნდა განისაზღვროს სადაზღვევო დაფარვის ერთეულები, ანაზღაურების რაოდენობისა და როგორც სადაზღვევო დაფარვის, ისე საინვესტიციო მომსახურების მოსალოდნელი ვადის გათვალისწინებით. საინვესტიციო საქმიანობასთან დაკავშირებული დანახარჯები უნდა აისახოს, როგორც ფულადი ნაკადები სადაზღვევო ხელშეკრულების ფარგლებში, თუ საწარმო ამ საქმიანობას ეწევა დამზღვევისთვის სადაზღვევო დაფარვიდან მიღებული ანაზღაურების გაზრდის მიზნით.
- გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებები - ზარალის ამოღება: როდესაც საწარმო აღიარებს ზარალს წამგებიანი სადაზღვევო ხელშეკრულებების ჯგუფის საწყისი აღიარებისას, ან ჯგუფისთვის წამგებიანი ხელშეკრულებების დამატებისას, საწარმომ უნდა დააკორექტიროს გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებების შესაბამისი ჯგუფის სახელშეკრულებო მომსახურების მარჟა და აღიაროს შემოსულობა გაფორმებულ გადაზღვევის ხელშეკრულებებზე. გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებიდან ამოღებული ზარალის თანხა განისაზღვრება საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე აღიარებული ზარალის გამრავლებით საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე სადაზღვევო მოთხოვნების პროცენტულ მაჩვენებელზე, რომლის ამოღებასაც საწარმო მოელის გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებიდან. ეს მოთხოვნა მოქმედებს მხოლოდ მაშინ, როდესაც გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულება აღიარებულია საბაზისო სადაზღვევო ხელშეკრულებებზე ზარალის აღიარებამდე ან აღიარების დროს.
- სხვა ცვლილებები: სხვა ცვლილებებში შედის: ზოგიერთი საკრედიტო ბარათის (ან მსგავსი) ხელშეკრულებისა და ზოგი სასესხო ხელშეკრულების საგანთან დაკავშირებული გამოწვევები; სადაზღვევო ხელშეკრულებების აქტივებისა და ვალდებულებების წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში პორტფელურად და არა ჯგუფურად; რისკის შემცირების ოფციონის გამოყენების შესაძლებლობა, როდესაც რისკების შემცირება ხდება გაფორმებული გადაზღვევის ხელშეკრულებების და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, არაწარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით; ფასს 17-ის გამოყენების დროს წინა შუალედურ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში გაკეთებული პროგნოზების შესაცვლელად საღრიცხო პოლიტიკის არჩევის საშუალება; დამზღვევისთვის დაკისრებადი გადახდილი და მიღებული მოგების გადასახადის შეტანა სადაზღვევო ხელშეკრულების პირობებში, ხელშეკრულების შესრულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების ნაწილში; და სტანდარტზე გადასვლასთან დაკავშირებული გარკვეული შედავათები და სხვა წვრილ-წვრილი ცვლილებები.

სტანდარტზე გადასვლის უფლება მზღვევლებისთვის, რომლებიც იყენებენ ფასს 17-ს – ცვლილებები ფასს 17-ში (გამოშვებული 2021 წლის 9 დეკემბერს და ძალაში მყოფი 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ფასს 17-ში გადასვლის მოთხოვნებში შესული ცვლილებები მზღვევლებს აძლევს არჩევანის უფლებას, რომლის მიხედვითაც არის, ინფორმაცია უფრო სასარგებლო გახდეს ინვესტირებისთვის ფასს 17-ის თავდაპირველად გამოყენებისას. ცვლილება ეხება მხოლოდ მზღვევლების გადასვლას ფასს 17-ზე და არ მოქმედებს ფასს 17-ის სხვა რომელიმე მოთხოვნაზე.

საღრიცხო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

6. საღრიცხო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

გადასვლის მოთხოვნები ფასს 17-სა და ფასს 9-ში ძალაში შედის სხვადასხვა თარიღით და განაპირობებს კლასიფიკაციის მხრივ შემდეგ ერთჯერად სხვაობებს ფასს 17-ის თავდაპირველი გამოყენებისას წარმოდგენილ შესადარის ინფორმაციაში: ბუღალტრული შეუსაბამოები მიმდინარე ღირებულებით შეფასებულ სადაზღვევო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებსა და ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ნებისმიერ დაკავშირებულ ფინანსურ აქტივებს შორის; და თუ საწარმო არჩევს შესადარის ინფორმაციის გადანაგარიშებას ფასს 9-ისთვის, კლასიფიკაციის სხვაობები შესადარის პერიოდში აღიარებაშეწყვეტილ ფინანსურ აქტივებსა (რომლებზეც ფასს 9 არ ვრცელდება) და სხვა ფინანსურ აქტივებს (რომლებზეც ფასს 9 ვრცელდება) შორის. ცვლილება მზღვეველებს დაეხმარება იმაში, რომ თავიდან აირიდონ ეს დროებითი საღრიცხო შეუსაბამოები, რის შედეგადაც გაუმჯობესდება ინვესტირებისთვის შესადარის ინფორმაციის სარგებლიანობა. ამისთვის ცვლილება მზღვეველებს აძლევს არჩევანს, წარმოადგინონ შესადარის ინფორმაცია ფინანსური აქტივების შესახებ, ფასს 17-ის გამოყენებისას საწარმოებს, შესადარის ინფორმაციის წარდგენის მიზნით, უფლება ეძლეოდათ გამოყენებინათ კლასიფიკაციის მოდელირებული შედეგის ზრდა იმ ფინანსურ აქტივზე, რომლისთვისაც საწარმო არ ახდენს ფასს 9-ის მიხედვით შესადარის ინფორმაციის გადანაგარიშებას. გადასვლის არჩევანი ხელმისაწვდომი იქნებოდა თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე; საშუალებას მისცემდა საწარმოს, რომ წარმოედგინა შესადარის ინფორმაცია ისე, თითქოს ფასს 9-ის კლასიფიკაციის და შეფასების მოთხოვნები ამ ფინანსურ აქტივზე გამოყენებული იყო, მაგრამ საწარმოსგან არ მოითხოვდა, რომ გამოყენებინა ფასს 9-ის გაუმჯობესების მოთხოვნები; და საწარმოსგან, რომელიც ფინანსურ აქტივზე კლასიფიკაციის მოდელირებული შედეგის ზრდას მიმართავს, მოითხოვდა, რომ გამოყენებინა გადასვლის თარიღისთვის ხელმისაწვდომი გონივრული და დასაბუთებადი ინფორმაცია, რათა განესაზღვრა, როგორ მოეღოს საწარმო ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ფასს 9-ის გამოყენებით. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ფასს 17-ის და მასთან დაკავშირებული ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულებები გაყიდვიდან და უკუიჯარიდან (გამოცემული 2022 წლის 22 სექტემბერს და ძალაში მოვიდა 2024 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის). ცვლილება უკავშირდება აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებს, რომლებიც აკმაყოფილებს ფასს 15-ს მოთხოვნებს გაყიდვად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. ცვლილება მოითხოვს, რომ გამოიდევლება-მოიჯარემ ოპერაციიდან წარმოდგარი ვალდებულებების შემდგომი შეფასება მოახდინოს იმგვარად, რომ არ აღიაროს შენარჩუნებული აქტივის გამოყენების უფლებასთან დაკავშირებული შემოსულობა ან ზარალი. ეს ნიშნავს ამგვარი შემოსულობის გადავადებას მაშინაც კი, თუ ვალდებულება გულისხმობს ცვლადი გადახდების შესრულებას, რომლებიც არ არის მიბმული ინდექსზე ან განაკვეთზე. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ამ ცვლილებების შესაძლო გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

თუ ზემოთ სხვა რამე არ არის მითითებული, ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვნად არ იმოქმედებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ქეთევან ყაიხტაძე

სს „ოპა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

7. ნაშთები და გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

მხარეები, ზოგადად, ითვლება დაკავშირებულად, თუ ისინი ექვემდებარებიან საერთო კონტროლს, ან ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა ან ერთობლივი კონტროლი მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

მიმდინარე ნაშთები დაკავშირებულ მხარეებთან ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ათას ლარში	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები
გაცემული სესხები	8,598	12,603
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	1,942	2,110
მიღებული ავანსები	420	-

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებები, შემოსავლისა და ხარჯის მუხლები ასე გამოიყურებოდა:

	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ათას ლარში	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები
ფინანსური შემოსავალი	546	709
ამონაგები	5,049	4,060
მიღებული მომსახურება	(144)	(143)

ქვემოთ წარმოდგენილია ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება:

	2022		2021	
ათას ლარში	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება	ხარჯი	დარიცხული ვალდებულება
მოკლევადიანი სარგებელი:				
- ხელფასები	(1,560)	-	(1,216)	-
- მოკლევადიანი პრემიები	(377)	(163)	(179)	(163)
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	(1,937)	(163)	(1,395)	(163)

ქეთევან ყიფიძე

სს „ოპა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა ასეთია:

ათას ლარში	შენიშვნები	საოფისე აქტუა- ვილიზა	გადახდის ტერმინა- ლები და ნაწილები	სატრან- სპორტო საშუა- ლები	სხვა ძი- რითადი საშუა- ლები	აქტივის გამოყენ- ების უფლება*	სულ
თვითღირებულება							
1 იანვარი, 2021 წ.	2	1,019	13,709	286	205	2,881	18,102
შემოსვლები გასვლები	- -	196 (81)	115 (1,123)	50 (2)	15 (55)	607 (186)	983 (1,447)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2	1,134	12,701	334	165	3,302	17,638
შემოსვლები გასვლები	- -	181 (16)	2,627 (581)	47 (35)	13 (16)	436 (171)	3,304 (819)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2	1,299	14,747	346	162	3,567	20,123
დაგროვილი ცვეთა							
1 იანვარი, 2021 წ.	-	419	7,515	152	103	668	8,857
ცვეთის დანარიცხი გასვლები	- -	188 (83)	1,079 (994)	60 (2)	53 (52)	691 (122)	2,071 (1,253)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	-	524	7,600	210	104	1,237	9,675
ცვეთის დანარიცხი გასვლები	- -	194 (14)	1,091 (438)	59 (16)	30 (13)	710 (72)	2,084 (553)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	-	704	8,253	253	121	1,875	11,206
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
1 იანვარი, 2021 წ.	2	600	6,194	134	102	2,213	9,245
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2	610	5,101	124	61	2,065	7,963
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2	595	6,494	93	41	1,692	8,917

*ჯგუფის საიჯარო ხელშეკრულებები, რომლებიც ფასს 16-ის მოქმედების არეალში ექცევა, შედგება მხოლოდ კომერციული სივრცეებისგან (შენიშვნისგან). წლის განმავლობაში აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა წარმოდგენილია ძირითად საშუალებებში და შესაბამისი საიჯარო ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი წარმოდგენილია 28-ე შენიშვნაში.

ქაიჯი

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

9. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების საბალანსო ღირებულების მოძრაობა ასეთი იყო:

ათას ლარში	ლიცენზიები	საოპერაციო პროგრამული უზრუნველყოფა	დაუმთავრებელი წარმოება	სულ
თვითღირებულება				
1 იანვარი, 2021 წ.	1,725	1,100	878	3,703
შემოსვლები	170	-	306	476
შიდა გადაცემა	535	19	(554)	-
გასვლები	-	(111)	-	(111)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	2,430	1,008	630	4,068
შემოსვლები	192	15	646	853
შიდა გადაცემა	-	493	(493)	-
გასვლები	(1)	(8)	-	(9)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	2,621	1,508	783	4,912
დაგროვილი ცვეთა				
1 იანვარი, 2021 წ.	508	247	-	755
ამორტიზაციის დანარიცხი	197	205	-	402
გასვლები	-	(111)	-	(111)
31 დეკემბერი, 2021 წ.	705	341	-	1,046
ამორტიზაციის დანარიცხი	561	15	-	576
გასვლები	(1)	(8)	-	(9)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	1,265	348	-	1,613
საბალანსო ღირებულება				
1 იანვარი, 2021 წ.	1,217	853	878	2,948
31 დეკემბერი, 2021 წ.	1,725	667	630	3,022
31 დეკემბერი, 2022 წ.	1,356	1,160	783	3,299

646 ათასი ლარის შემოსვლებში ასახულია შიდა რესურსებით შექმნილი საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული დაუმთავრებელი წარმოება. 2022 წლის განმავლობაში 493 ლარის შიდა რესურსებით შექმნილი, დასრულებული პროგრამული უზრუნველყოფა გადავიდა საოპერაციო პროგრამულ უზრუნველყოფაში (2021 წ.: 554 ათასი ლარი).

ქეთევან ყაჩაღიძე

10. აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

ჯგუფს იჯარით აქვს აღებული სხვადასხვა შენობა. საიჯარო ხელშეკრულებები, როგორც წესი, ფორმდება ფიქსირებული ვადით 1-დან 4 წლამდე. აქტივის გამოყენების უფლება წარმოდგენილია მე-8 შენიშვნაში ძირითადი საშუალებების თავში.

ჯგუფმა შემდეგი საიჯარო ვალდებულებები აღიარა:

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
მოკლევადიანი საიჯარო ვალდებულებები	731	647
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები	971	1,562
სულ საიჯარო ვალდებულებები	1,702	2,209

2022 წლის ფინანსურ დანახარებებში 162 ათასი ლარის საპროცენტო ხარჯი შევიდა (2021 წ.: 188 ათასი ლარი).

ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია მოკლევადიან იჯარებთან და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი მოკლევადიან იჯარებად.

ათას ლარში	2022	2021
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ხარჯი	-	-
ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებთან, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი ზემოთ მოკლევადიან იჯარებად.	(1,794)	(1,670)

იჯარებზე მთლიანად გადინებული ფულადი სახსრები 2022 წელს 162 ათას ლარს შეადგენდა (2021 წ.: 188 ათასი ლარი).

საიჯარო ხელშეკრულებები არ აწესებს რამე პირობებს, საიჯარო აქტივზე მეიჯარის უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების უფლების გარდა. საიჯარო აქტივების გამოყენება ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად არ შეიძლება.

11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკებში	6,794	8,548
ფულადი სახსრები გზაში	3,252	990
ნაღდი ფულის ნაშთი გადახდის ტერმინალების ქსელში	1,989	2,076
ნაღდი ფული	68	39
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12,103	11,653

ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში მოიცავს საბანკო ანგარიშს, რომელიც განკუთვნილია მხოლოდ ყოველდღიური ოპერაციებისთვის და მომსახურების მომწოდებელთა წინაშე არსებული დავალიანების დასაფარად, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნაშთი ასეთ საბანკო ანგარიშზე შეადგენდა 3,569 ლარს (2021 წ.: 3,777 ლარი). ამ საბანკო ანგარიშიდან დაუშვებელია დივიდენდების გადახდა და გამოიყენება მხოლოდ მომსახურების მომწოდებლების მიმართ დავალიანების დასაფარად.

ქეიჯარ ყახიძე

11. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (გაგრძელება)

ნაღდი ფულის ნაშთის ბანკში ერიცხება პროცენტი ბანკის შეთანხმებული საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისად. ფინანსური შემოსავალი მიმდინარე ანგარიშებზე 2022 წელს შეადგენდა 178 ათას ლარს (2021 წ.: 392 ათასი ლარი).

12. გაცემული სესხები

გაცემული სესხები წარმოადგენს მოთხოვნებს დაკავშირებული მხარეების მიმართ. ჯგუფის მიერ გაცემული სესხები გამოხატულია ევროში, ერიცხება წლიური 6%-იანი საპროცენტო განაკვეთი და ვადის ამოწურვის თარიღისთვის. გაცემული სესხებიდან არცერთი არ არის გაუფასურებული ან ვადაგადაცილებული. 2022 წელს ჯგუფმა სესხებზე აღიარა 544 ათასი ლარის ფინანსური შემოსავალი (2020 წ.: 709 ათასი ლარი).

13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

ათას ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
სავაჭრო მოთხოვნები	492	327
სხვა მოთხოვნები	1	8
გამოკლებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(117)	(55)
სულ სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	376	280

ჯგუფმა 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული ყველა მოთხოვნისთვის 100%-იანი ზარალის რეზერვი აღიარა, რადგან გამოცდილებით იცის, რომ ასეთი მოთხოვნების ამოღება, როგორც წესი, შეუძლებელია.

ჯგუფი სავაჭრო მოთხოვნებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც შემდეგი ორი შემთხვევიდან რომელიმე დადგება: როდესაც გარკვეული ინფორმაცია მიანიშნებს დებიტორის მწვავე ფინანსურ სირთულეებზე და დავალიანების ამოღების რეალური პერსპექტივა არ არსებობს (მაგალითად, მიმდინარეობს დებიტორის ლიკვიდაცია ან დაწყებულია გაკოტრების საქმის წარმოება), ან, როდესაც სავაჭრო მოთხოვნები სამ წელზე მეტი ხნით ხდება ვადაგადაცილებული. ჩამოწერილი სავაჭრო მოთხოვნებიდან არცერთი არ ექვემდებარება იძულებითი აღსრულების ღონისძიებებს.

ცხრილში წარმოდგენილია სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხების წინა პერიოდზე გადატანის დეტალები: ვინაიდან ჯგუფის მიერ წარსულში განცდილი საკრედიტო ზარალი არ ასახავს ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებულ ტენდენციას მომხმარებელთა სხვადასხვა სეგმენტისთვის, ზარალის რეზერვისთვის შექმნილი ანარიცხები, რომლებიც ეყრდნობა ვადაგადაცილების სტატუსს აღარ არის ჩაშლილი ჯგუფის მომხმარებლების სეგმენტების მიხედვით.

ქეივზ ყაჩტაი

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

13. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (გაგრძელება)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა:

ათას ლარში	2022	2021
გაუფასურების რეზერვი 1 იანვრის მდგომარეობით	(55)	(61)
გაუფასურების ხარჯი	(62)	(131)
ჩამოწერილი თანხები	-	137
გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(117)	(55)

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ანალიზი ხანდაზმულობის ვადების მიხედვით 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში:	31 დეკემბერი, 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	ზარალის მაჩვენებელი	საერთო საბალანსო ლირებულზე	აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში ECL	წმინდა საბალანსო ლირებულზე	ზარალის მაჩვენებელი	საერთო საბალანსო ლირებულზე	აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში ECL	წმინდა საბალანსო ლირებულზე
სავაჭრო მოთხოვნები								280
- მიმდინარე	0%	344	-	344	0%	280	-	-
- 30-ზე ნაკლები დღით				22				
ვადაგადაცილებული	0%	22	-	-	0%	-	-	-
- 30-დან 90 დღემდე				-				
ვადაგადაცილებული	5%	-	-	-	5%	-	-	-
- 91-დან 180 დღემდე				10				
ვადაგადაცილებული	52%	21	(11)	-	52%	-	-	-
- 181-დან 360 დღემდე				-				
ვადაგადაცილებული	100%	106	(106)	-	100%	1	(1)	-
- 360-ზე მეტი დღით				-				
ვადაგადაცილებული	100%	-	-	-	100%	54	(54)	-
					0%			
სულ	-	493	(117)	376	-	335	(55)	280

ქვეყნის უფლებამოსილი

სს „ოპს“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

14. გადახდილი ავანსები

ავანსების მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

ათას ლარში	მომსახურებაში გადახდილი ავანსები	სულ
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,364	1,364
შემოსვლები		
შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების მიღებისას ჩამოწერილი ავანსები	1,233	1,233
	(600)	(600)
მთლიანი ავანსები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,997	1,997
შემოსვლები		
შესაბამისი საქონლის ან მომსახურების მიღებისას ჩამოწერილი ავანსები	1,289	1,289
	(1,349)	(1,349)
მთლიანი ავანსები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,937	1,937

15. მარაგები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
სათადარიგო ნაწილები	4,262	3,884
საწვავი	110	74
მარაგები, სულ	4,372	3,958

სათადარიგო ნაწილები წარმოადგენს სწრაფი გადახდის ტერმინალების ნაწილებს საკუთარი მოხმარებისთვის.

16. ნასესხები სახსრები

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.	31 დეკემბერი, 2021 წ.
ნასესხები სახსრების მოკლევადიანი ნაწილი	-	1,043
ნასესხები სახსრების გრძელვადიანი ნაწილი	-	-
სულ	-	1,043

2022 წლის განმავლობაში ჯგუფმა სრულად დაფარა „ვითიზი ბანკისგან“ ნასესხები სახსრები.

2022 წელს საბანკო სესხებზე გაწეული ფინანსური დანახარჯი 12 ათას ლარს გაუტოლდა (2021 წ.: 89 ათასი ლარი).

ქეკა ყაჩაღი

სს „ოპკა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

17. ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების შეჯერება

ქვემოთ წარმოდგენილია ფინანსურ საქმიანობიდან წარმომდგარი ვალდებულებების ანალიზი და ჯგუფის ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებების მოძრაობა თითოეულ წარმოდგენილ პერიოდში. ამ ვალდებულებების მუხლები ასახულია კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ფინანსური საქმიანობის ნაწილში.

ათას ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის			2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის		
	ნასესხები სახსრები	საიჯარო ვალდებულებები	სულ	ნასესხები სახსრები	საიჯარო ვალდებულებები	სულ
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 1 იანვრის მდგომარეობით	1,043	2,209	3,252	1,985	2,522	4,507
ფულადი ნაკადები	-	-	-	-	-	-
სესხის ათვისებული თანხა	-	-	-	-	-	-
ძირითადი თანხის დაფარვა	(1,050)	(688)	(1,738)	(751)	(724)	(1,475)
გადახდილი პროცენტი	(17)	(162)	(179)	(89)	(188)	(277)
არაფულადი ცვლილებები	-	-	-	-	-	-
პროცენტის დარიცხვა	12	162	174	89	188	277
ახალი იჯარები	-	197	197	-	607	607
სავალუტო კურსის კორექტირებები	12	(196)	(184)	(191)	(133)	(324)
სხვა	-	180	180	-	(63)	(63)
ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	1,702	1,702	1,043	2,209	3,252

18. სააქციო კაპიტალი

2022 წლის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა 361,594,500 ნებადართული, გამოშვებული და განადგურებული აქცია, რომელთაგან თითოეულის ნომინალური ღირებულება 0.00001-ს შეადგენდა.

2022 წელს ჯგუფს არ გამოუცხადებია დივიდენდები (2021 წელს გამოცხადებული დივიდენდები: ნული).

ჯგუფს არ ეხება კაპიტალთან დაკავშირებული გარე შეზღუდვები.

ქეთევან ყიფიძე

სს „ოკპა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

19. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

ათას ლარში	31 დეკემბერი 2022	31 დეკემბერი 2021
ვალდებულებები მომსახურების მომწოდებლების წინაშე დილერებისთვის გადასახდელი საკომისიო	13,538 1,110	9,368 1,360
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებში შესული მთლიანი ფინანსური ვალდებულებები ამორტიზებული ღირებულებით		
დასაქმებულთა გასამრჯელოების დარიცხული ხარჯი სხვა	500 835	502 1,134
სხვა ვალდებულებები, სულ		
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	15,983	12,364

20. მიღებული ავანსები

მიღებული ავანსები წარმოადგენს დილერების მიერ შესრულებულ გადახდებს ჯგუფის ფეიბოქსის პროგრამულ უზრუნველყოფასთან მიერთებისთვის და ფეიბოქსის აპარატის შეუფერხებლად მუშაობისთვის.

21. ამონაგები

ჯგუფი ამონაგებს ერთი გეოგრაფიული მდებარეობიდან – საქართველოდან იღებს. ამონაგების აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მონაკვეთში და ნაწილდება შემდეგ მთავარ პროდუქციის ხაზებზე.

ათას ლარში	2022	2021
საკომისიო შემოსავალი	40,149	41,149
აპარატებისა და ნაწილების გაყიდვა	1,389	2,406
სხვა გაწეული მომსახურება	702	501
სულ ამონაგები	42,240	44,056

ჯგუფის ძირითად ამონაგებს წარმოადგენს მომსახურების და/ან საქონლის სხვადასხვა მომწოდებლისთვის სწრაფი ჩარიცხვის ქსელების მეშვეობით გადახდების შესრულებისა და ინკასირების საკომისიო მოსაკრებელი.

ხელმოწერა

22. მომსახურების ხარჯები

ათას ლარში	2022	2021
დილერების საკომისიო	(20,810)	(21,890)
იჯარის ხარჯი	(1,794)	(1,670)
საოფისე და ადმინისტრაციული ხარჯი	(1,798)	(1,519)
ქსელის ტექნიკური მომსახურება და ინკასაცია	(1,739)	(1,521)
პროვადირების გასამრგელო	(974)	(979)
პროფესიული მომსახურება	(787)	(147)
სულ მომსახურების ხარჯები	(27,902)	(27,726)

ჯგუფის მომსახურების ხარჯის მნიშვნელოვან ნაწილს შეადგენს დილერების გასამრგელოები, რომლებიც გადაეხდება დილერების ქსელს.

23. შრომითი დანახარჯები

ათას ლარში	2022	2021
ხელფასები	(9,822)	(8,306)
პრემიები	(611)	(700)
სულ შრომითი დანახარჯები	(10,433)	(9,006)

24. ფინანსური დანახარჯები

ათას ლარში	2022	2021
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(12)	(89)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებაზე	(162)	(188)
წმინდა საკურსო ზარალი	(1,996)	(1,563)
სულ ფინანსური დანახარჯები	(2,170)	(1,840)

საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი ძირითადად გამოწვეულია ჯგუფის ევროსა და აშშ დოლარში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშებით. სავალუტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ 28-ე შენიშვნა.

25. ფინანსური შემოსავალი

ათას ლარში	2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი საბანკო ანგარიშებზე	178	392
საპროცენტო შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაცემული სესხებიდან	547	709
სულ ფინანსური შემოსავალი	725	1,101

ჩეივან ყაჩაღი

26. მთავარი შეიღობილი და მკავშირე საწარმოები

სახელწოდება	საქმიანობის ხასიათი	ხმის უფლებების პროცენტული მატკენებული	მესაკუთრების პროცენტული მატკენებული	რეგისტრაციის ქვეყანა
შეიღობილი საწარმოები:				
შპს „ტესო სოლუშენსი“	ტერმინალის სათადარიგო ნაწილების გაყიდვა პროგრამული უზრუნველყოფის მომსახურება	100%	100%	საქართველო
შპს „ასტერბიტი“		100%	100%	საქართველო

შპს „ასტერბიტი“ ჯგუფმა 2023 წლის 4 ნოემბერს დააფუძნა და მისი ძირითადი საქმიანობა არის პროგრამული უზრუნველყოფის და პროგრამირების მომსახურების გაწევა მესამე მხარეებისთვის.

27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები

სასამართლოში საქმის წარმოება. დროდადრო, საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას ჯგუფის წინააღმდეგ შეიძლება აღიძვროს სარჩელი. თავისი შეფასებებისა და შიდა თუ გარე პროფესიონალების რჩევის საფუძველზე, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ არ განიცდის არსებით ზარალს სარჩელებიდან იმ თანხაზე მეტი ოდენობით, რაც დარეზერვებული აქვს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში.

საგადასახადო კანონმდებლობა. საქართველოს საგადასახადო სისტემას ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც შეიძლება ხშირად სხვადასხვაგვარად იქნეს განმარტებული. გადასახადები მოწმდება რამდენიმე სახელმწიფო ორგანოს მიერ, რომლებსაც აქვთ მკაცრი ჯარიმების, საურავებისა და პირგასამტეხლოს დაკისრების უფლება.

საგადასახადო წლის შემოწმება საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მომდევნო სამი კალენდარული წლის განმავლობაში, თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში უფრო დიდი ხნის შემდეგაც.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მან ადეკვატურად ასახა საგადასახადო ვალდებულებები, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ჯგუფის საგადასახადო სტატუსი უცვლელი დარჩება.

საქართველოს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობა ზოგადად შეესაბამება საერთაშორისო სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პრინციპებს, რომელიც შემუშავებულია ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (ეთგო) მიერ 2010 წელს. ეს კანონმდებლობა დამატებითი საგადასახადო ვალდებულებების დაკისრების საშუალებას იძლევა კონტროლირებულ ოპერაციებთან მიმართებაში (გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან და გარკვეული ტიპის ოპერაციები არადაკავშირებულ მხარეებთან), თუ ეს ოპერაციები არ ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით. ხელმძღვანელობას დანერგილი აქვს შიდა კონტროლი, რათა აკმაყოფილებდეს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის კანონმდებლობის მოთხოვნებს.

კონტროლირებული ოპერაციებით განპირობებული საგადასახადო ვალდებულებები განისაზღვრება მათი ფაქტობრივი გარიგების ფასების მიხედვით. შესაძლებელია სატრანსფერო ფასების წესების ინტერპრეტაციებით მსგავსი სატრანსფერო ფასების ექვემდებარება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ჯგუფს არ აქვს სატრანსფერო ფასწარმოქმნის რისკი პერიოდის ბოლოსთვის (2021 წ.: არა) და აპირებს ჯგუფის სატრანსფერო ფასწარმოქმნის პოზიციების შენარჩუნებას.

ქრისტე ყიფილი

27. პირობითი ვალდებულებები და საოპერაციო რისკები (გაგრძელება)

გარემოსდაცვითი საკითხები. საქართველოში კანონმდებლობა გარემოს დაცვის დარგში ვითარდება, ხოლო სამართალგამოყენების ფორმები სამთავრობო ორგანოების მუდმივი გადასინჯვის საგანს წარმოადგენს. ჯგუფი პერიოდულად ახორციელებს თავისი მოვალეობების შეფასებას გარემოს დაცვის კანონმდებლობის შესაბამისად. როგორც კი წარმოიქმნება ვალდებულება, ხდება მისი აღიარება. პოტენციური ვალდებულებების, რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას არსებულ წესებში ან კანონმდებლობაში ცვლილებების და ასევე სამოქალაქო საქმეებთან დაკავშირებული სასამართლო პროცესების შედეგად, შეფასება შეუძლებელია, მაგრამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოახდინოს. მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, სამართალგამოყენების არსებული კლიმატის გათვალისწინებით, ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ გარემოსათვის ზიანის მიყენებასთან დაკავშირებით არა აქვს მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

კლიმატური ცვლილების გათვალისწინება. ჯგუფის ხელმძღვანელობა ყურადღებით ეკიდება კლიმატური ცვლილების პოტენციური გავლენის შესახებ გლობალური ცნობადობის ამაღლების საკითხს. ამჟამად ამ საკითხს არ აქვს მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაზე, ხოლო ჯგუფის საქმიანობაზე და ბიზნესგეგმვაზე სამომავლო ეფექტების წინასწარ განსაზღვრა რთულია. ხელმძღვანელობა აგრძელებს ამ მხრივ მიმდინარე ცვლილებების მეთვალყურეობას და საჭიროებისამებრ მოახდენს რეაგირებას, რათა უზრუნველყოს ჯგუფის სიცოცხლისუნარიანობა და დანერგავს მთავრობის ყველა სახელმძღვანელო მითითებას, თუ ისინი შეეხება იმ ბაზრებს, რომლებშიც ჯგუფი საქმიანობს.

28. ფინანსური რისკის მართვა

ჯგუფში რისკის მართვის ფუნქცია ხორციელდება ფინანსურ, საოპერაციო და იურიდიულ რისკებთან მიმართებაში. ფინანსური რისკი მოიცავს საბაზრო (მათ შორის სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკს), საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკებს. ამ რისკების მართვას ჯგუფის ხელმძღვანელობა ზედამხედველობს.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით კონტრაქტებთან ან კონტრაქტების ჯგუფთან მიმართებით. ასეთი რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მქონე სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივები, გარდა შემდეგისა:

- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-11 შენიშვნა);
- სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები (მე-13 შენიშვნა);
- გაცემული სესხები (12-ე შენიშვნა)

ყველა ფინანსური აქტივის საკრედიტო ხარისხის მუდმივი მონიტორინგი ხდება საკრედიტო ხარისხში შესაძლო უარყოფითი ცვლილებების დროულად გამოსავლენად. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებს და გაცემულ სესხებს რაც შეეხება, ხელმძღვანელობა საკრედიტო ხარისხს აკონტროლებს ვადაგადაცდილებული დღეების მიხედვით. გაცემული სესხებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ხდება ინდივიდუალურად, ვინაიდან მთლიან ბალანსს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო მართავს. ჯგუფის შეფასებით, ეს თანხები სრულად ამოღებადია და ამიტომ ამ დავალიანებებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი არ შეუქმნია. 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება ყველაზე კარგად ასახავს მათთვის დამახასიათებელ მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს.

ჩიეკაი ყიჩიჭილა

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია, რადგან სამომხმარებლო პორტფელი დივერსიფიცირებულია დიდი რაოდენობის მომხმარებლებს შორის.

(ბ) საბაზრო რისკი

ჯგუფს აქვს საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკებს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტაში და პროცენტთან აქტივებსა და ვალდებულებებში, რომელთაგან ყველა დამოკიდებულია ბაზრის ზოგად და კონკრეტულ ცვლილებებზე.

ქვემოთ მოცემული საბაზრო რისკების მიმართ მგრძნობელობა ეყრდნობა ცვლილებას ერთ ფაქტორში, როდესაც ყველა დანარჩენი ფაქტორი მუდმივია. პრაქტიკაში ეს ნაკლებად სავარაუდოა, რომ მოხდეს და გარკვეულ ფაქტორებში მომხდარი ცვლილებები შეიძლება ერთმანეთთან კორელაციაში იყოს - მაგალითად, საპროცენტო განაკვეთისა და სავალუტო კურსების ცვლილება.

(გ) სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის ფინანსურ შედეგებზე უარყოფითად აისახება ცვლილებები სავალუტო კურსებში, რომლებიც ჯგუფისთვის აქტუალურია. ჯგუფის გარკვეული ოპერაციები უცხოურ ვალუტებშია გამოხატული. ჯგუფი არ იყენებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს სავალუტო რისკის სამართავად, ამედროულად, ჯგუფის ხელმძღვანელობა ასეთი რისკების შემცირებას ცდილობს უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებების მართვით ჯგუფის დონეზე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის სავალუტო კურსის მერყეობის რისკის მოცულობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის:

ათას ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		
	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია	ფულადი ფინანსური აქტივები	ფულადი ფინანსური ვალდებულებები	წმინდა საბალანსო პოზიცია
ლარი	11,926	(16,252)	(4,326)	11,913	(12,723)	(810)
აშშ დოლარი	454	(1,433)	(979)	21	(1,850)	(1,829)
ევრო	8,647	-	8,647	12,620	(1,043)	11,577
სულ	21,027	(17,685)	3,342	24,554	(15,616)	8,938

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ჯგუფის სამუშაო ვალუტასთან მიმართებით სავალუტო კურსის მოსალოდნელი ცვლილებების ეფექტი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, ყველა სხვა ცვლადის უცვლელობის შემთხვევაში:

ათას ლარში	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე	გავლენა მოგებაზე ან ზარალზე
აშშ დოლარის გამყარება 20%-ით	(196)	(366)
აშშ დოლარის გაუფასურება 20%-ით	196	366
ევროს გამყარება 20%-ით	1,729	2,315
ევროს გაუფასურება 20%-ით	(1,729)	(2,315)

რისკის მოცულობა გამოთვლილია მხოლოდ ფულადი ნაშთებისთვის, რომლებიც გამოხატულია ჯგუფის სამუშაო ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტებში.

ქეთევან ყაშიჭაძე

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)**(დ) საპროცენტო განაკვეთის რისკი**

ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას არ ახდენს ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების დონეების მერყეობა, რადგან მის ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ფიქსირებული განაკვეთები აქვს.

(ე) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუქირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. ხელმძღვანელობა აკვირდება ყოველთვიურ პროგნოზებს ჯგუფის ფულად ნაკადებთან დაკავშირებით.

ცხრილში მოყვანილია ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომლებიც გაანალიზებულია დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის მიხედვით. ვადების ცხრილში ნაჩვენებია თანხები წარმოადგენს ფულადი სახსრების სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ნაკადებს. ამგვარი არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები განსხვავდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ოდენობებისგან, რადგან ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მითითებული თანხები ემყარება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მონაცემებს. გადახდა უცხოურ ვალუტაში გამოითვლება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის არსებული სავალუტო სპოტ-კურსის მიხედვით.

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ათას ლარში	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
ვალდებულებები						
საიჯარო ვალდებულებები	328	126	503	941	-	1,898
სავაჭრო ვალდებულებები	15,983	-	-	-	-	15,983
სულ სამომავლო გადახდები, ბირთვადი თანხისა და პროცენტის სამომავლო გადახდების ჩათვლით	16,311	126	503	941	-	17,881

ქეთევან ყაჩაღიძე

28. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ათას ლარში	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	12 თვიდან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
ვალდებულებები						
ნასესხები სახსრები						
საიჯარო ვალდებულებები	1,096	-	-	-	-	1,096
სავაჭრო ვალდებულებები	350	128	273	1,521	-	2,272
	12,364	-	-	-	-	12,364
სულ სამომავლო გადახდები, პირითადი თანხისა და პროცენტის სამომავლო გადახდების ჩათვლით	13,810	128	273	1,521	-	15,732

29. კაპიტალის მართვა

ჯგუფის მიზნები კაპიტალის მართვისას არის, უზრუნველყოს ჯგუფის უნარი, რომ გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, რათა შექმნას უკუგება მფლობელისთვის და სარგებელი სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის და შეინარჩუნოს კაპიტალის ოპტიმალური სტრუქტურა, რათა შემცირდეს კაპიტალის ღირებულება. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს მფლობელისთვის გადახდილი დივიდენდების ოდენობა, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის შემცირების მიზნით. კაპიტალის ოდენობა, რომელსაც ჯგუფი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მართავდა, იყო 21,432 ათასი ლარი (2021 წ.: 19,846 ათასი ლარი).

30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების შეფასებების ანალიზი ხდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეების მიხედვით: (i) 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე, (ii) მე-2 დონე – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა, და (iii) მე-3 დონე – ღირებულებითი შეფასების მეთოდები, რომლებიც არ ეყრდნობა ემპირიულ საბაზრო მონაცემებს (ე.ი. არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები). ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით შეფასებისას ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას. თუ სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა ემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს, რომლებიც მნიშვნელოვან კორექტირებებს საჭიროებენ, მაშინ შეფასება მე-3 დონეს განეკუთვნება. შეფასების ამოსავალი მონაცემების მნიშვნელობა ფასდება მთლიანად სამართლიანი ღირებულებით შეფასებასთან მიმართებით.

(ა) აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება მოცემულია განმარტებითი შენიშვნებში

სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულება და საბალანსო ღირებულება იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იყო შემდეგი მეთოდები და დაშვებები:

ქეთევან ყარაძე

სს „ოპა“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები – 2022 წლის 31 დეკემბერი

- ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა ვალდებულებების და სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების სამართლიანი ღირებულება დაახლოებით ტოლია მათი საბალანსო ღირებულებისა, ამ ინსტრუმენტების დაფარვის მოკლე ვადის გამო;

ქეივან ყახიძე

30. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება (გაგრძელება)

- გაცემული სესხების, პროცენტიანი სესხებისა და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება გამოითვლება სამომავლო ფულადი ნაკადების ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით დისკონტირებით.

ათას ლარში	31 დეკემბერი, 2022 წ.				31 დეკემბერი, 2021 წ.			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სამართლიანი ღირებულება	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სამართლიანი ღირებულება
აქტივები								
- სავაჭრო მოთხოვნები	-	376	-	376	-	280	-	280
- გაცემული სესხები	-	8,608	-	8,608	-	12,621	-	12,621
სულ აქტივები	-	8,984	-	8,984	-	12,901	-	12,901
ვალდებულებები								
- ნასესხები სახსრები	-	-	-	-	-	1,043	-	1,043
- სავაჭრო ვალდებულებები	-	15,983	-	15,983	-	12,364	-	12,364
სულ ვალდებულებები	-	15,983	-	15,983	-	13,407	-	13,407

31. ფინანსური ინსტრუმენტების წარდგენა შეფასების კატეგორიის მიხედვით

შეფასების მიზნებისთვის, ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ ახდენს ფინანსური აქტივების შემდეგ კატეგორიებად კლასიფიკაციას: (ა) ფინანსური აქტივები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით (ბ) სავალდებულო ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, (გ) წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და (დ) ფინანსური ინსტრუმენტები, შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით. ფინანსური ინსტრუმენტების, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ორი ქვეკატეგორია აქვთ: (i) აქტივები, რომელთა შეფასება სავალდებულოა სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, და (ii) აქტივები, რომლებიც ამგვარად არის კლასიფიცირებული საწყისი აღიარებისას. ამასთან, ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ცალკე კატეგორიაში შედის. ჯგუფის ყველა ფინანსური აქტივი თავდაპირველად ხვდება სამართლიანი ღირებულების კატეგორიაში და შემდგომში – ამორტიზებული ღირებულების კატეგორიაში.

ბერიკა ყაჩაღი

სს „ოპპა ჯგუფი“
მმართველობითი ანგარიშგება
სს „ოპპა ჯგუფის“ საქმიანობის მიმოხილვა

ქეიკა ყაჩაღი

1. ჯგუფის შესახებ

„სს ოპკა“ (ყოფილი „სს ნოვა ტექნოლოჯი“, საიდენტიფიკაციო კოდი: 248429598) საქართველოს ფინანსური ტექნოლოგიების ბაზარზე ყოველდღიურად დაახლოებით 234,000 მომხმარებელს უწევს გადახდის მომსახურებას. ჯგუფი 2007 წელს „სს ნოვა ტექნოლოჯის“ სახელწოდებით დაფუძნდა. თავდაპირველად მომხმარებელს შესთავაზა POS ტერმინალებით და Payline-ით სარგებლობა და თბილისში განთავსა პირველი თვითმომსახურების სწრაფი ჩარიცხვის აპარატები. მოგვიანებით, ჯგუფმა შექმნა ბრენდი PayBox, დაამზადა საქართველოში პირველი სწრაფი პირველი წარმომადგენლობა და თანდათანობით მოიცვა ქვეყნის ყველა რეგიონი. გარდა ამისა, ჯგუფმა დაიწყო ჯგუფმა განახორციელა რებრენდინგი. „ოპკა“ მომხმარებელს შესაძლებლობას აძლევს დაეკავოს სივრცეში როგორც ოპერაციებისა და დამატებითი ბიუროკრატის გარეშე. დღეისათვის სს „ოპკა“ საქართველოში 8,786 გადახდის წერტილით არის წარმოდგენილი. აქედან 2,840 გადახდის წერტილი ჯგუფის ქსელშია განთავსებული, საქართველოს მასშტაბით გახსნილია რეგიონული წარმომადგენლობები, სადაც მომხმარებელს შეუძლია მიიღოს ჯგუფის მომსახურება. ჯგუფი არის შპს „ტესო ტექ სოლუშენსის“ და შპს „ასტერბიტის“ (შემდგომში „შვილობილი კომპანიები“) ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“).

2. ძირითადი საქმიანობა და მომსახურების აღწერა

გარდა ქვეყანაში მოქმედი სახელმწიფო და იურიდიული ნორმებისა, რომლებიც საქართველოში რეგულირდება ბიზნესი, ჯგუფის, როგორც გადახდის მომსახურების მომწოდებლის, საქმიანობას ასევე არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი. ჯგუფი ამასთანავე ანგარიშვალდებულია ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მომხმარებელთან. თანხის მიღებებს ჯგუფი სთავაზობს სისტემაში ჩართვას და გადახდების მიღებას საკუთარი სარგებლისთვის. ჯგუფის გადახდის სისტემა PayBox-ის სწრაფი ჩარიცხვის თვითმომსახურების აპარატებით მომხმარებელს შემდეგი კატეგორიის გადახდების შესრულების საშუალებას აძლევს:

- ▶ მობილური და ტელეკომუნიკაცია;
- ▶ კომუნალურები;
- ▶ ტოტალიზატორები და ონლაინ თამაშები;
- ▶ ფინანსები და გზავნილები;
- ▶ ტრანსპორტი;
- ▶ ამანათები და ა.შ.

დაარსების დღიდან დღემდე ჯგუფმა თავისი საქმიანობა სხვადასხვა მიმართულებით განავითარა. 2018 წლის 4 სექტემბერს ჯგუფმა დააფუძნა შვილობილი საწარმო შპს „ოპკა კომერსი“ გაყიდვების სფეროში სპეციალიზაციისა და გაყიდვების უკეთეს მართვის მიზნით. 2022 წელს შვილობილმა საწარმომ განახორციელა რებრენდინგი და საქართველოს ბაზარზე ფუნქციონირება დაიწყო „ტესო ტექ სოლუშენსის“ სახელწოდებით. შვილობილი საწარმოს ძირითადი საქმიანობაა:

- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების, Payline-ების და ციფრული აღჭურვილობის სხვა ნაწილების ყიდვა/გაყიდვა/შეკეთება/აწყობა. შვილობილი საწარმო ზემოაღნიშნულ საქმიანობას ახორციელებს როგორც ქვეყნის ფარგლებში, ისე მის საზღვრებს გარეთ.
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალებისა და Payline-ების ტექნიკური მომსახურება/ტრანსპორტირება.

2022 წლის ბოლოს ჯგუფმა დააფუძნა ახალი შვილობილი საწარმო შპს „ასტერბიტი“ პროგრამული უზრუნველყოფის მიმართულებით განვითარების მიზნით. შვილობილი საწარმო კომპანიებს სთავაზობს სხვადასხვა გადაწყვეტას პროგრამული უზრუნველყოფის განვითარების მიმართულებით.

ქეთევან ყიფიძე

3. რეგიონული წარმომადგენლობა და დილერის ქსელი

ჯგუფის რეგიონული წარმომადგენლობები 2018 წლიდან არსებობენ და უზრუნველყოფენ ჯგუფის სწრაფი გადახდის ტერმინალების დროულ და გამართულ ფუნქციონირებას, ასევე დილერის ქსელის სწრაფი გადახდის ტერმინალების, Payline-ების და ვებ-ტერმინალების შეუფერხებელ მომსახურებას. რეგიონული წარმომადგენლობები ზედამხედველობენ ადგილების მოძიებას სწრაფი გადახდის ტერმინალების დასამონტაჟებლად, მათ ტექნიკურ შეგროვებას. რეგიონებში ჯგუფი შეიძლება წარმოდგენილი იყოს როგორც საკუთარი, ისე დილერის ქსელის სწრაფი გადახდის ტერმინალებით, რომელთა გამართულ მუშაობაზე ზრუნვა რეგიონული წარმომადგენლობების პასუხისმგებლობაა. თბილისის რეგიონული წარმომადგენლობა დაყოფილია ოთხ ზონად, რათა დედაქალაქის მასშტაბი სრულად გაკონტროლდეს.

ჯგუფი მომხმარებლებს მომსახურებას უწევს საკუთარი სწრაფი გადახდის ტერმინალების ქსელით და ასევე დილერის ქსელით. დილერის ქსელის მეშვეობით ჯგუფი ინდივიდუალურ მეწარმეებს და იურიდიულ პირებს უწევს სწრაფი გადახდის ტერმინალებით და შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფით მომსახურებას, ჯგუფთან გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე. ჯგუფი დილერებს საქართველოს მასშტაბით შემდეგ მომსახურებას სთავაზობს:

- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების ტექნიკური მხარდაჭერა;
- ▶ საინკასაციო მომსახურება;
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალების, POS ტერმინალებისა და მათი სათადარიგო ნაწილების შეკეთება და ტექნიკური გამართვა;
- ▶ სწრაფი გადახდის ტერმინალებისა და Payline-ის ნაწილების რეალიზაცია;
- ▶ მომხმარებელთა მომსახურება იყენებს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ საანგარიშებო სისტემას, რომელიც ახდენს თითოეული შემოსული ზარის კატეგორიზაციას და გაწეული მომსახურების ხარისხის შეფასებას, რათა მოხდეს პრობლემების გადაჭრის მთლიანი პროცესის გაანალიზება და მომსახურების დახვეწისთვის მნიშვნელოვანი დასკვნების გაკეთება.

4. ჯგუფის მთავარი ტექნოლოგიური სამუშაოების მიმოხილვა 2022 წელს

2022 წელს ჯგუფმა მოახდინა ბაზარზე რეპოზიციონირება განახლებული ტერმინალების ქსელით და განახლებული პროგრამული უზრუნველყოფით. კვლევა-განვითარების დეპარტამენტმა შეიმუშავა ახალი პროექტები, ჯგუფისთვის შემოსავლების ახალი ნაკადების მისაღებად. ფინანსური მონაცემების უკეთ მართვისთვის და სერვისის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, რომლებიც ეხება უკეთესი კიბერუსაფრთხოების სისტემის დანერგვას, მონაცემების შენახვას და სხვა, შიდა განვითარებისთვის ჯგუფმა დაიწყო საწარმოო რესურსების დაგეგმვის სისტემის შემუშავება.

ჩეკან ყიფიძე

5. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები¹

საოპერაციო შემოსავალი

EBITDA

40.1 მლნ

37.0
2021 1.41.1
2022 40.1

2.5 მლნ

2021 6.6
2022 4.6
2023 2.5

(მილიონი ლარი)

(მილიონი ლარი)

საოპერაციო ხარჯის კოეფიციენტი აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი

1.00

0.86
2021 0.97
2022 1.00

1.01

0.93
2021 0.99
2022 1.01

მიმდინარე ლიკვიდურობის კოეფიციენტი

დებიტორული დავალიანების ბრუნვა დღეების მიხედვით

1.00

1.02
2021 0.97
2022 1.00

3.00

3.42
2021 2.08
2022 3.00

აქტიური გადახდის ტერმინალების რაოდენობა

8418

2020 7430
2021 7960
2022 8418

6. ჯგუფის 2022 წლის ფინანსური მაჩვენებლების მიმოხილვა

აზარტული თამაშების სფეროში დაწესებული ახალი რეგულაციების შედეგად შეიზღუდა ინდუსტრიაში მოქალაქეების მონაწილეობა. ამ ცვლილებებმა გამოიწვია ის, რომ 2022 წლის საოპერაციო შემოსავალი 2%-ით შემცირდა, მაშინ, როდესაც შემოსავლის მაჩვენებელი 2021 წელს 11%-ით, ხოლო 2020 წელს - 10.5%-ით გაიზარდა. ფულადი ნაკადების საშუალო შემოდიდება ერთ ტრანზაქციაზე 2021 წელთან შედარებით 14%-ით, ხოლო 2020 წელთან შედარებით 25%-ით გაიზარდა. ამის პარალელურად ტრანზაქციების რაოდენობა 2021 წელთან და 2020 წელთან შედარებით თანდათანობით მცირდება 8%-ით და 5%-ით, შესაბამისად. ეს ფაქტი შეიძლება მიუთითებდეს ფიზიკური გადახდის აპარატების მოხმარების კლებად ტენდენციაზე. ჯგუფის სტრატეგიული გეგმები მიზნად ისახავს ბაზარზე ბრენდის ცნობადობის გაუმჯობესებას.

7. სამომავლო გეგმები

2023 წელს კომპანია იწყებს ბაზარზე ბრენდის ცნობადობის გაუმჯობესებაზე ზრუნვას. იგეგმება ახალი შემოსავლების წაკადების წარმომქმნელი პროდუქტების დანერგვა და მომხმარებლებისთვის სხვადასხვა მომსახურების შეთავაზება. ახალი სერვისები რეგიონულ წარმომადგენლობებს დაეხმარება პოზიციების განმტკიცებაში და ერთგული მომხმარებლების რაოდენობის გაზრდაში.

¹ ჯგუფის ფინანსური მაჩვენებელი გამოთვლილია საკომისიო შემოსავლის საფუძველზე.

ბიკაზ ყიფილი

8. საქმიანობის შეფასების კოეფიციენტები

ჯგუფი თავისი საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად იყენებს გარკვეულ ცვლადებსა და კოეფიციენტებს, რომლებზე დაყრდნობითაც გეგმავს საპასუხო ზომებს. მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი შემდეგი კოეფიციენტებია:

შემოსავალი ერთ ტერმინალზე - მაჩვენებელი, რომელიც ყველაზე ობიექტურად განსაზღვრავს ჯგუფის ფარგლებში ან საქმიანობის სფეროში განხორციელებული ცვლილებების ეფექტურობას. ცვლილებები შეიძლება შეეხოს ტერმინალის გეოგრაფიულ მდებარეობას ან ჰქონდეს უფრო ფართო სტრატეგიული თუ დარგობრივი მასშტაბი. შემოსავალი ერთ ტერმინალზე ფინანსური პროგნოზების მოდელურში გამოყენებული მთავარი ცვლადია.

დამატებული მომსახურებების საშუალო რაოდენობა ერთ თვეში - ეს მაჩვენებელი განსაზღვრავს ზრდის ტემპსა და ჯგუფის მიერ შეთავაზებული მომსახურებების მრავალფეროვნებას.

9. აქციები

კომპანიის კაპიტალი დაყოფილია 361,594,50 ჩვეულებრივ აქციად, რომელთა 100%-საც ფლობს სს „ჩეხური ენერგო-პრო ა.ს.“. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება 1 (ერთი) თეთრია.

10. მთავარი რისკები და განუსაზღვრელობები

ჯგუფის საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია პოტენციური რისკების დროულად გამოვლენა და მართვა. რისკების დადგენა, შესაძლოა, ფინანსური და არაფინანსური დანაკარგები გამოიწვიოს. შესაბამისად, რიგი ღონისძიებები ტარდება. ჯგუფში ფუნქციონირებს მონიტორინგის განყოფილება, რომელიც არ არის ჩართული პროცესებს. შესაძლოა ფინანსური ზარალის თავიდან ასაცილებლად ჯგუფი იკვლევს და აფასებს ჯგუფში მიმდინარე მომსახურებით. ამასთან, ჯგუფს შესაძლება მხარისთვის გადაცემული აქვს იურიდიული მომსახურების გაწევის საქართველოს კანონმდებლობასთან, ასევე წარმოადგენს მას სასამართლოში და სხვა მესამე მხარეებთან, საქმიანობის უზრუნველყოფს, რომ კომპანიის საქმიანობა შესაბამისობაში იყოს საქართველოს კანონთან პერსონალური მონაცემები, ამათთან დაკავშირებით, იურიდიული განყოფილება დაცვის შესახებ, რათა მის მიერ მოპოვებული პერსონალური მონაცემები კანონით გათვალისწინებული წესით იქნეს დაცული.

რისკი: დილერების მიერ ნაღდი ფულის ნაშთის ლიმიტის მართვასთან დაკავშირებული პრობლემები.

რისკის აღწერა: ჯგუფს შეიძლება შეექმნას დილერის მიერ ჯგუფისგან სწრაფი გადახდის ტერმინალების დაკავშირებული სირთულეების რისკი. რისკი შეიძლება გამოიწვიოს დილერის პოტენციურმა ფინანსურმა შესაძლო მითვისებამ.

რისკის შემცირების მეთოდი: დილერის კრედიტუნარიანობის (გადახდისუნარიანობის) დადებითად შეფასება ნაღდი ფულის ლიმიტის გაცემის წინაპირობაა. შეფასების პროცესში ხდება დილერის საკუთრებაში არსებული სწრაფი გადახდის ტერმინალების გამართული ფუნქციონირებისა და დილერისთვის გაცემული საკომისიოს თანხის გათვალისწინება.

რისკი: ნაღდი ფულის მითვისების/დაკარგვის რისკი.

რისკის აღწერა: ჯგუფს შეიძლება შეექმნას ნაღდი ფულის მითვისების ან დაკარგვის რისკი გადახდის აპარატებიდან ფულადი სახსრების შეგროვების პროცესში. ფული შეიძლება დაკარგული/მითვისებული იქნეს არა მხოლოდ პროცესში მონაწილე პირის მიერ, არამედ გარეშე პირის მიერაც.

რისკის შემცირების მეთოდი: გადახდის აპარატებიდან ნაღდი ფულის შეგროვების პროცესის გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად, ჯგუფის უფლებამოსილი თანამშრომელი ყოველდღიურად ამოწმებს და ადასტურებს ქსელში ნაღდი ფულის ბრუნვისა და აპარატებიდან გამოტანილი თანხების შესაბამისობას. შეუსაბამობის აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება მიზეზების გამოძიება და შესაბამისი ზომების მიღება. შიდა თაღლითობის თავიდან ასაცილებლად, იმ თანამშრომლებთან, რომლებსაც უშუალოდ აქვთ შეხება ნაღდი ფულთან, ფორმდება გირაოთი უზრუნველყოფის ხელშეკრულებები.

ჩეხური ენერგო

10. მთავარი რისკები და განუსაზღვრელობები (გაგრძელება)

რისკი: თაღლითური ოპერაციები ელექტრონული საფულის გამოყენებით.

რისკის აღწერა: არსებობს ელექტრონული საფულით თაღლითური გადახდების/ოპერაციების თეორიული რისკი, რამაც ჯგუფს შეიძლება მოუტანოს ფინანსური ზარალი და უარყოფითად აისახოს მის რეპუტაციაზე.

რისკის შემცირების მეთოდი: მოუხედავად იმისა, რომ პრაქტიკაში ასეთი რისკი ჯერ არ დამდგარა, ჯგუფი მაინც რათა დაიცვას კლიენტები ელექტრონული საფულით არასათანადო გადახდების რისკისგან. ამ რეგულაციების თანხა განათავსოს თავის ელექტრონულ საფულეზე ვებგვერდიდან მხოლოდ მიბმული პლასტიკური ბარათის მეშვეობით, SMS-ით, სოციალური მედით და ელექტრონული ფოსტით/პაროლით ავტორიზაციისათვის დაწესებულია გადახდის დღიური ლიმიტი; შეზღუდულია ახარტულ თამაშებთან დაკავშირებული დონის მიხედვით, დაწესებულია ერთჯერადი გადახდის ლიმიტები და ა.შ. ყოველივე ზემოაღნიშნული იცავს შესრულებისგან.

რისკი: მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან შესაბამისობა რეგულაციებში შესული ცვლილებების გათვალისწინებით.

რისკის აღწერა: ჯგუფი, როგორც გადახდის მომსახურების მომწოდებელი, რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ზემოაღნიშნულმა ორგანოებმა შეიძლება გაამკაცრონ სავალდებულო მოთხოვნები, რომელთა გათვალისწინება აუცილებელია კომპანიის საქმიანობის პროცესში.

რისკის შემცირების მეთოდი: მარეგულირებელი ორგანოების მოთხოვნებთან სრული შესაბამისობის მისაღწევად, ცვლილებების შემთხვევაში, ჯგუფის საქმიანობა, პოლიტიკა და პროცედურები თანხვედრაში მოჰყავს განახლებულ მოთხოვნებთან.

რისკი: ფულის გათეთრება (უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაცია).

რისკის აღწერა: ჯგუფის პარტნიორებმა და მომხმარებლებმა შეიძლება ჯგუფის გადახდის არხები და მის მიერ მეთავაზებული რომელიმე მომსახურება გამოიყენონ ფულის გათეთრებისთვის ან ტერორიზმის დაფინანსებისთვის.

რისკის შემცირების მეთოდი: ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების შემთხვევების თავიდან ასცილებლად, თავისი საქმიანობის პროცესში ჯგუფი ითვალისწინებს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და საფულებიანდ შეისწავლის და აფასებს პოტენციური პარტნიორის საქმიანობას, რეპუტაციასა და სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს. იგი ასევე აკონტროლებს მომხმარებლის გადახდებს და, საეჭვო გარემოებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ამის შესახებ ატყობინებს შესაბამის ორგანოებს და ასრულებს მათ მითითებებს. ამავდროულად, ჯგუფის თანამშრომლები რეგულარულად გადიან ტრენინგს, რათა სათანადოდ შეასრულონ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღმკვეთი კანონმდებლობის მოთხოვნები.

რისკი: კიბერთავდასხმების საფრთხეები.

რისკის აღწერა: დღესდღეობით კიბერთავდასხმები ბიზნესის თითქმის ყველა სფეროში ხდება, მაგრამ ფინანსური სექტორი, მასში თავმოყრილი ფულისა და ინფორმაციის გამო, შეიძლება ითქვას, ბოროტმოქმედებისთვის ყველაზე მიზიდველია. აქედან გამომდინარე, კიბერთავდასხმების რისკის შემცირების მიზნით, ჯგუფი მუდმივად შეიმუშავებს დაცვის ეფექტურ მექანიზმებს.

რისკის შემცირების მეთოდი: ჯგუფი თავის მოწყობილობების მონიტორინგს ახორციელებს შესაბამისი პროგრამული უზრუნველყოფის მეშვეობით, რათა დაიცვას მის ხელთ არსებული მონაცემები და მომხმარებლების ფული, და გარკვეულ მნიშვნელოვან აპარატებზე თითოეულ ქმედებას აკონტროლებს. სათანადო მექანიზმების არსებობა უზრუნველყოფს ჯგუფის შიდა სისტემის დაცვას კიბერვირუსების შეღწევისგან და შიდა ქსელზე გარე გაყვანებისგან.

ჯგუფის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდურობის და ფულადი ნაკადების რისკებისა და მათი მართვის მექანიზმების მიმოხილვა წარმოდგენილია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების 28-ე შენიშვნაში.

ქეთევან ყაჩაღი

11. ფინანსური მონაცემების შიდა კონტროლის მექანიზმები

ფინანსური მონაცემების მიმოცემა ჯგუფის ფარგლებში ხდება დადგენილი პროცედურების დაცვით, სადაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ჯვარედინი კონტროლის მექანიზმი. ეს უკანასკნელი უზრუნველყოფს მიწოდებული ფინანსური მონაცემების სიზუსტეს. მაგალითად, ერთი მხრივ, მათი გაზიარება ხდება რამდენიმე სტრუქტურულ ერთეულს შორის იმის დასადგენად, თუ რამდენად ზუსტია ფინანსური მონაცემები. ამასთან, სტრუქტურული ყოველთვიურად (მონაცემების შემცველობის მიხედვით) აწვდის ინფორმაციას ბუღალტრულად გასატარებელ შესრულებული სხვადასხვა ტიპის ოპერაციის, რეესტრში ასახული ფულადი რესურსი, აგენტების წინაშე არსებული ბუღალტრულ პროგრამაში, ფულადი რესურსების მართვის პასუხისმგებლობის მქონე სტრუქტურული ერთეული ამოწმებს მონაცემების სიზუსტეს და შეაქვს ისინი პერიოდულ ფინანსურ ანგარიშგებებში. გარდა ამისა, ჯგუფს სახის მონაცემების გაცემა სტრუქტურულ ერთეულებს შორის და მათზე კონტროლის განხორციელება.

რეგიონის არასტაბილურობა

მომდევნო პერიოდში, უკრაინასა და რუსეთის ფედერაციას შორის ომის დაწყების შემდეგ, რამდენიმე დასავლურმა ქვეყანამ, მათ შორის აშშ-მ, გაერთიანებულმა სამეფომ და ევროკავშირმა რუსეთის ფედერაციას სანქციები დაუწესა. ომის დაწყების შემდეგ რუსული რუბლი უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით მნიშვნელოვნად გაუფასურდა, ასევე გამოიწვია ჰუმანიტარული კრიზისი და დიდადი ეკონომიკური ზარალი უკრაინაში, რუსეთსა და დანარჩენ მსოფლიოში. უკრაინა და რუსეთი საქართველოს მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელი იყო, მოეხდინა რეგიონის ყველა ქვეყანაში მომხმარებელთა ნდობაზე. რუსეთსა და საქართველოს შორის, უკვე 15 წელზე მეტია, დაძაბულობა არსებობს და ორ ქვეყანას ხანმოკლე შეიარაღებული კონფლიქტიც ჰქონდა 2008 წელს (რის გაგრძელებამ ან ესკალაციამ, გეოპოლიტიკურმა კონფლიქტმა, საქართველოს სავაჭრო პარტნიორების ეკონომიკის დაღმასვლამ და რუსეთთან საქართველოს ურთიერთობის კიდევ უფრო გაუარესებამ, სასაზღვრო და ეკონომიკურ სტაბილურობაზე, რამაც, თავის მხრივ, შესაძლოა, არასაზარბიელოდ იმოქმედოს სს „ოპპას“ ბიზნესსაქმიანობაზე, მათ შორის უარყოფითი ზეწოლა მოახდინოს ჯგუფის ბიზნესმოდელზე, შემოსავლებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

სს „ოპპა“ არსებითად არ არის დამოკიდებული რუსეთის, ბელარუსის ან უკრაინის ბაზრებზე. ვინაიდან ომი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს, რთულია კომპანიის საქმიანობაზე მისი გავლენის სარწმუნოდ შეფასება, რადგან გაურკვეველია ეკონომიკაზე მისი გავლენის მასშტაბი.

ქეივარ ყარაქოღო

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის ნომერი

N230737514

07.06.2023 წ

სანოტარო მოქმედების
რეგისტრაციის თარიღი

დოკუმენტის თარგმანზე დიპლომირებული მთარგმნელის
ხელმოწერის დამოწმება

სანოტარო მოქმედების
დასახელება

თეა კიკუაშვილი

ნოტარიუსი

ქალაქი თბილისი, ლესელიძის ქ. #17

სანოტარო ბიუროს მისამართი

593235532

სანოტარო ბიუროს ტელეფონი

50151485376823

სანოტარო მოქმედების

ინდივიდუალური ნომერი

სანოტარო მოქმედებისა და სანოტარო აქტის შესახებ ინფორმაციის (მისი შექმნის, შეცვლის და/ან გაუქმების შესახებ) მიღება-გადამოწმება შეგიძლიათ საქართველოს ნოტარიუსთა პალატის ვებ-პვერდზე: www.notary.ge ასევე შეგიძლიათ დარეკოთ ტელეფონზე: +995(32) 2 66 19 18

ათას ოცდასამი წლის შვიდ იენისს მე, ნოტარიუსი თეა კიკუაშვილი, რომლის სანოტარო ბიურო მდებარეობს ქ. თბილისი, ლესელიძის ქ. 17-ში, ვადასტურებ თარჯიმანი ქეთევან ყანჩაშვილის (დაბ. 14.09.1982, პირადი # 01003009915, ბაკალავრის დიპლომი AB 0001886 გაცემის 2003 წელს თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტის) ხელმოწერის ნამდვილობას. მე, ნოტარიუსმა გავაფრთხილე თარჯიმანი, რომ პასუხს აგებს თარგმანის სიზუსტეზე, რომელმაც დაადასტურა თარჯიმნობის გამოძრევის გარემოების არარსებობის შესახებ და რომ უზრუნველყოფს თარგმანის სიზუსტეს.

On the 07.06.2023 I, Tea Kikuashvili, the notary whose Notary Bureau is located at Tbilisi, 17, Leselidze Street, certify the authenticity of the signature of translator Ketevan Kanchashvili (born on 14.09.1982, personal number 01003009915, residing at Mukhiani 4a micro district, Building 1, Apt. 43; Bachelor's diploma AB 0001886 issued in 2003 by Tbilisi Ilia Chavchavadze University of Language and Culture). I warned the translator that she is responsible for the accuracy of the translation. She confirmed that she properly knows the English language and ensures accuracy of the translation.

დადასტურებულია 114-00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 166-ე მუხლისა, ასევე დღგ 20.52 ლარი თანახმად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 166-ე მუხლისა. ასევე სარეგისტრაციო მოსაკრებელი 5-00 ლარი, თანახმად საქართველოს მთავრობის დადგენილების (29 დეკემბერი 2011 წ.) 39-ე მუხლისა. ერთი ეგზემპლარისთვის

დამატებითი 114-00 GEL, according to the Article 31st, resolution #507 dated 29.12.2011 adopted by Georgian Government about the fees, the rules of payment and approving the service terms determined for the Notary Chamber of Georgia and for the payment of notary activities, also VAT 20.52 GEL, according to Article 166th of Georgian Tax Code, also 5-00 GEL, according to the Article 39th resolution (dated 29.12.2011).

ნოტარიუსი

თეა კიკუაშვილი

